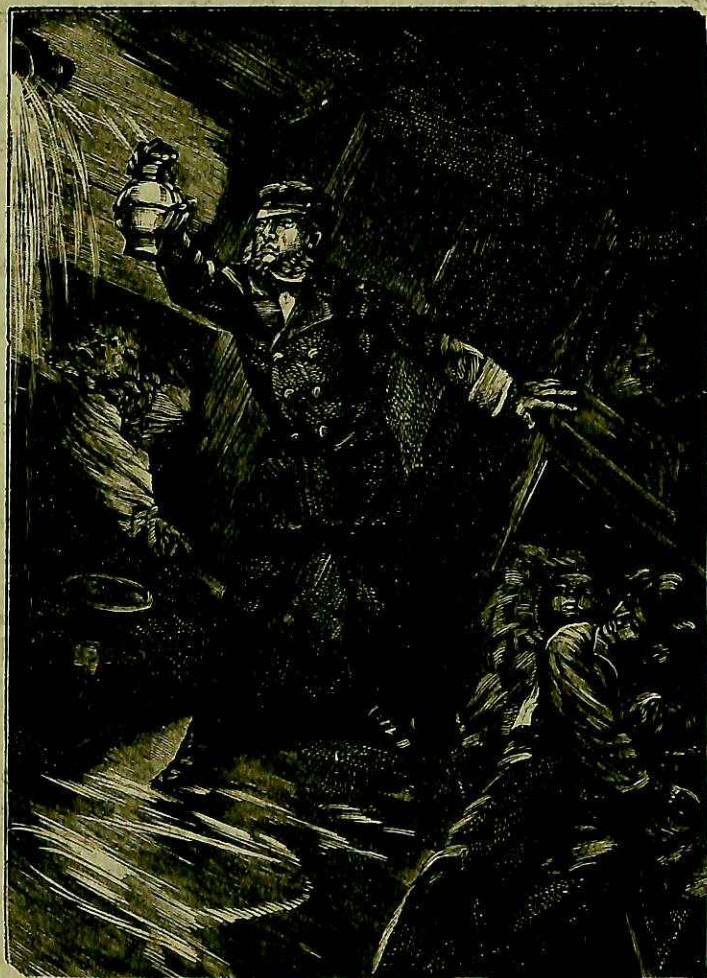

τέσσαρας ἢ πέντε ὥρας εἴμεθα εἰς τὸ Ἄλ-
γέριον! »

Καὶ εὐθὺς ἐξῆλθε:

« Βλέπετε λοιπόν, εἶπεν ὁ Ἰωάννης πρὸς τὰ
ἀδελφιά του, βλέπετε ὅτι δὲν ἦτο τίποτε;
Κοιμηθῆτε, θὰ κοιμηθῶ καὶ ἐγώ, νὰ ἡσυχά-
σωμεν Ἱλιόκλι. »

« ΜΑ, ΚΥΡΙΑ ΜΟΥ, ΔΙΑΤΙ ΑΕΝ ΚΑΕΙΕΤΕ ΤΑΣ ΘΥΡΙΔΑΣ; » (Σελ. 51)

Καὶ πράγματι ἀπεκοιμήθησαν καὶ τὰ τρία
παιδιά.

« Ἀ! μπά, μπά! ἐμουρμούριζεν ἡ κυρά Κο-
ρεντίνου δὲν τὰκούω ἐγώ αὐτά, τί θὰ εἰπῇ δὲν
εἶνε τίποτε; Ἐγώ δὲν θὰ ἡσυχάσω ἂν δὲν
πατήσουν τὰ πόδια μου τὴν ξηράν. »

Ἐν τούτοις ἡ θάλασσα ἡσύχασεν ὀλίγον
καὶ ἡ κίνησις τοῦ πλοίου ἡλαττώθη καὶ αὐτῇ.

Περὶ τὴν 7 π. μ. ὁ Ἰωάννης ὁ ὁποῖος πρὸ
ὀλίγης ὥρας εἶχεν ἐξυπνήσῃ, ἤκουσε φωνὴν ἐ-
πάνω εἰς τὸ κατὰστρωμα:

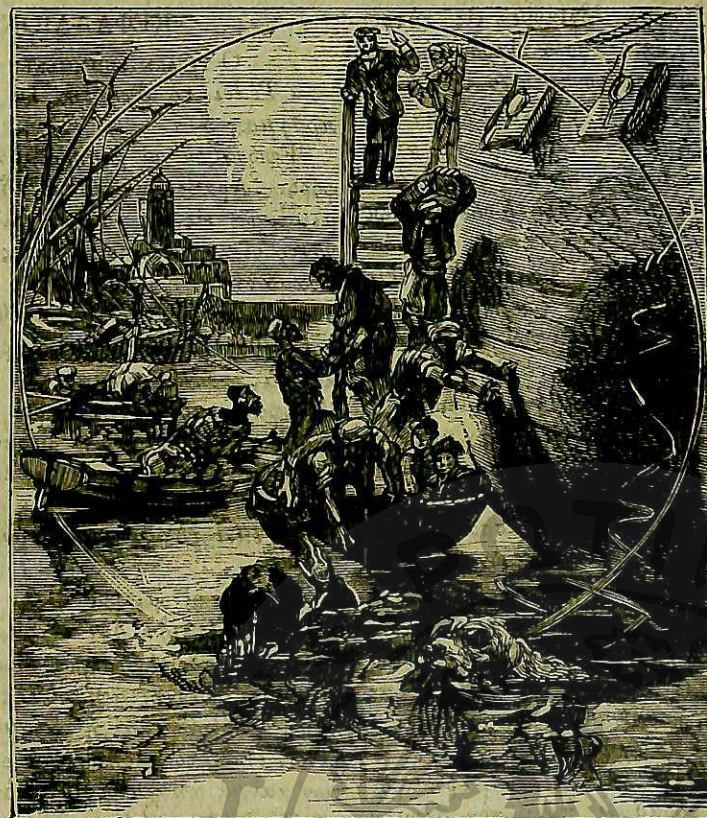
« Ξηρά! Ξηρά! »

Καὶ εὐθὺς ἐσηκώθη ἐλαφρὰ ἐλαφρὰ καὶ ἡ-
νοιξε τὴν θυρίδα καὶ εἶδε μακρὰν πολὺ μακρὰν
ὡς σύννεφον τὴν ξηράν ἦτο ἡ Ἀφρική!

καθαρώτερον τὰ ὑψηλὰ μέρη τῆς Ἀφρικῆς, καὶ
μετ' ὀλίγην ὥραν ἐφάνη τὸ χλοερὸν ὄρος, Βου-
ζαρεάχ, ἔπειτα ἡ ὀδοντωτὴ παραλία τῆς Ἀλ-
γερίας καὶ μετ' ὀλίγον ὁ μεγαλοπρεπὴς καὶ
λαμπρότατος κόλπος. Τέλος πάντων εἰς τοὺς
πρόποδας τοῦ ὄρους Βουζαρεάχ ἤρχισεν ὁ Ἰω-
άννης νὰ διακρίνῃ μικρὸν σημεῖον λευκόν, τὸ
ὁποῖον ταχέως ἐμεγάλωσε καὶ ἐφάνη καθαρά
καθαρά. Ἦτο τὸ Ἀλγέριον, τὸ λευκὸν Ἀλγέ-

ρίν. Ἐγένετο καθαρώτερον καὶ ἐλάμβανε σχῆμα τρι-
γώνου, ἦτο δὲ λευκότερον καὶ ἐφαίνετο ὡ-
λατομεῖον μαρμάρου λευκοῦ. Μετ' ὀλίγον ἐ-
φάνησαν καθαρά αἱ οἰκίαι καὶ κάτω εἰς τὴν
προκυμαίαν μεγάλαι ἀψίδες.

« Ἐνα καράβι! » ἀνεφώνησεν ὁ Μιχαλάκης
καὶ ἔδειξε διὰ τοῦ δακτύλου λέμβον δίωπον
ἡ ὁποία ἐπλεε κατ' εὐθείαν πρὸς τὴν Ἑλπίδα.
Ἐντὸς τῆς λέμβου ταύτης ἤρχετο ὁ πρῶτος

« Ο ΑΛΗΣ ΗΡΗΣΑΝ ΤΟΝ ΝΕΟΝ ΚΥΡΙΟΝ ΤΟΥ. » (Σελ. 55)

ριον, Ἑλ Παχατζά, ὡς το λέγουν οἱ Ἀραβες. διὰ νὰ ὁδηγήσῃ τὴν Ἑλπίδα νὰ εἰσπλεύσῃ εἰς
τὸν λιμένα.

Ταυτοχρόνως κρότος ὑπόκωφος ἠκούσθη
μακρόθεν, ἦτο κρότος τοῦ πυροβόλου τὸ ὁποῖον
ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς καλῆς πό-
λεως Ἀλγερίας, ὅτι ἐφάνη καταπλέουσα εἰς
τὸν λιμένα ἡ Ἑλπίς.

Ὁ πλοίαρχος Βαρθεκόττης διέταξε παρευ-
θὺς νὰ ὑψώσουν σημαίαν ἐπὶ τοῦ μεγάλου ἱστοῦ
τοῦ πλοίου.

Ἐν ᾧ δὲ τὸ πλοῖον ἐπροχώρει, τὸ λευκὸν
σημεῖον τὸ ὁποῖον εἶχε διακρίνῃ ὁ Ἰωάννης

ἦτο ἡ Ἑλπίς εἰσέπλεεν εἰς τὸν λιμένα καὶ τὰ

τρία παιδιά ἀφ' οὗ εἶδον καλὰ καλὰ τὸν γέροντα καὶ τὸν ἐχόρτασαν, ἔστρεψαν τὰ βλέμματά των εἰς τὴν πόλιν, ἣ ὅποια ἐφαίνετο τώρα πλέον καθαρά. Τὰ ὑψηλὰ μέρη τῆς πόλεως ὅπου κατοικοῦν οἱ ἐγγύριοι Ἀφρικανοὶ ἔχοντο, καθὼς καὶ αἱ λευκαὶ καὶ ἀσβεστόχριστοι κατοικίαι των, καὶ ἤρχιζον νὰ φαίνωνται τὰ κάτω μέρη, ὅπου κατοικοῦν οἱ Εὐρωπαῖοι, καθὼς καὶ αἱ τριώροφοι οἰκίαι των.

Νέος τις κύριος ὑψηλός, ὁ ὁποῖος ἦτο πλησίον τῶν τριῶν ἀδελφῶν, ἐδείκνυεν εἰς αὐτοὺς χάριν διασκεδάσεως τὰ διάφορα οἰκοδομήματα τῆς πόλεως τὰ ὅποια ἐφαίνοντο ἀπὸ τοῦ πλοῖου.

«Βλέπετε ἐκείνην ἐκεῖ τὴν ἐκκλησίαν τὴν κάτασπρην μὲ τὸν μέγαν τρούλλον; αὕτη εἶνε ἡ *Παραγία* ἡ *Ἀφρικανή*, καὶ ἐκεῖ κάτω ἀντικρὺ μας εἶνε ἡ *πλατεῖα τῆς Κυβερνήσεως* μὲ τοὺς πλατάνους καὶ τὸν ἐφιππον ἀνδριάντα τοῦ δουκὸς τῆς Αὐρηλίας. Ἐκεῖνοι δὲ δεξιὰ οἱ μεγάλοι ἄσπροι τοῖχοι μὲ τὸν τετράγωνον πύργον εἶνε τὸ μεγάλο *Ἰκαμί*, τὸν πύργον τὸν λέγουσιν *μινιρέ*. Τώρα κυττάξετε ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, εἶνε τὸ φρούριον, τὸ ὁποῖον ἐκυρίευσαν οἱ Γάλλοι καὶ μαζί μὲ αὐτὸ ἐκυρίευσαν καὶ τὴν πόλιν τὸ ἔτος 1830. Νά, τώρα ἐπλησιάσαμεν. Παρατηρήσετε ἐκεῖ κάτω ἐκείνην τὴν γλῶσσαν ὅπου πηγαίνει μέσα εἰς τὴν θάλασσαν, ὀπίσω ἀπὸ αὐτὴν τὴν μεγάλην σειρὰν τῶν σπιτιῶν, αὕτη εἶνε ἡ *λεωφόρος τῆς Δημοκρατίας*.

»Σταθῆτε νὰ ἰδοῦμεν ἂν φαίνονται οἱ Ἀραβες; νά, νά, νά! νὰ τοὺς ὀπίσω ἀπὸ τὰ δένδρα τῆς λεωφόρου βλέπετε μίαν ἑκατοστὺν Ἀραβας τυλιγμένους εἰς τὸ *βουρνουζί* των· κυττάξετέ τους πῶς κάθονται καὶ χάσκουν.»

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ *Ἐλπίς* ἐστράφη πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ ἐβράδυνε πολὺ τὸν δρόμον τῆς, ἔπειτα ἐπροχώρησεν εἰς τὰ ἐμπρὸς διήλθε πολὺ πλησίον τῆς γλῶσσης καὶ ἐσταμάτησεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λιμένος.

Αἴφνης, καθὼς ἔπαυσεν ὁ κρότος τῆς μηχανῆς τοῦ πλοίου, ἠκούσθη φωνὴ χονδρὴ καὶ βραγχνή:

«*Αὐ!* δόξα σοι ὁ Θεός! ἐτελείωσε καὶ αὐτὸ τὸ φοβερὸ μαρτύριο, μὰ ποτέ μου δὲν θά το λησμονήσω αὐτὸ τὸ βάσανο! Δόξα σοι ὁ Θεός!»

Καθὼς ἐνόησεν ἡ μικρὰ ἀναγνώστριά μου, ἡ βραγχνὴ ἐκείνη φωνὴ ἦτο τῆς κυρᾶ Κορεντίνου, ἡ ὅποια ἀπεφάσισε τέλος πάντων νὰ ξετρυπώσῃ

ἀπὸ τὴν θέσιν τῆς ὅπου ἦτο τρυπωμένη. Ἐπῆ-
ρεν εἰς τὰς χεῖράς τῆς τὰ δέματά τῆς καὶ
ὅσα ἄλλα πράγματα εἶχε, καὶ ὥρμησεν εἰς
τὴν κλίμακα τοῦ πλοίου, ὠθοῦσα δεξιὰ καὶ
ἀριστερὰ τοὺς ἄλλους ἐπιβάτας διὰ νὰ κατορ-
θῶσιν νὰ ἀποβιβασθῇ πρώτη.

Κατόπιν τῆς συζύγου τοῦ ἠκολούθει καὶ ὁ κύρ
Κορεντίνος κάτωχρος καὶ καταβεβλημένος ἐνε-
κα τῆς ἀγρυπνίας καὶ ἐξ ὧν εἶχεν ὑποφέρει
ὄλην νύκτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'

Ο ΤΙ ΔΕΝ ΕΠΕΡΙΜΕΝΕΝ Ο ΙΩΑΝΝΗΣ

«*Τέλει τὸ ἀφέντη νὰ τοῦ παίρῃς τὰ
πράγμα;*»

Ἐφώναζον οἱ βισηροὶ δῆλα δὴ οἱ ἀχθο-
φόροι Ἀραβες οἱ ὁποῖοι ἀδιακόπως εἶχον τὸ
μεϊδιάμα εἰς τὰ χονδρὰ χεῖλη των καὶ ἐφαί-
νοντο οἱ κατάλευκοι ὀδόντες των. Μόλις εἶχε
σταματήσῃ ἡ μηχανὴ τῆς *Ἐλπίδος* καὶ εὐ-
θὺς ἔκαμαν ἔφοδον πανταχόθεν οἱ εὐκίνητοι οὗ-
τοι ἀχθοφόροι μὲ τὸ χαλκόχρουν πρόσωπόν των
καὶ τὰς γυμνὰς κνήμας των. Ἐφόρουσιν *βράκας*
ἐξ ὑφάσματος στακτόχρου κοντὰς μέχρι τοῦ
γόνατος, ὑποκάμισον ῥυπαρὸν καὶ ἄκομφον
καὶ φέσιον κόκκινον, καὶ ἀκαταπαύστως ἐφώ-
ναζον:

«*Τέλει τὸ ἀφέντη νὰ τοῦ παίρῃς τὰ πρᾶ-
μα;*»

Φυσικὰ οἱ μικροὶ φίλοι μας, οἱ ἀδελφοὶ
Καστέρα, ἐπειδὴ δὲν εἶχον ἀποσκευὴν, δῆλα
δὴ πράγματα, οἱ βισηροὶ τοὺς ἀφῆκαν ἡσύχους.

Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀφ' οὗ ἐστάθη ἕως ὅτου κο-
πάσῃ ὁ θόρυβος καὶ ἡ ταραχὴ τῶν ἀποβιβαζο-
μένων ἐπιβατῶν, ἐπῆγε νὰ εὕρῃ τὰ τρία ζῶα
των καὶ νὰ ἀποχαιρετίσῃ τὸν πλοίαρχον.

«*Καλὰ! καλὰ! παιδί μου, εἶπεν ὁ πλοίαρ-
χος διακόπτων τὰς ἐνθέρμους εὐχαριστίας τοῦ
Ἰωάννου. Χαῖρε, μικρέ μου, καὶ καλὴν ἐντά-
μωσιν. Χαῖρε καὶ καλὴν ἐπιτυχίαν. Ἀλήθεια
νὰ μὴ τὸ λησμονήσω, αὐριον ἀποπλέω εἰς τὰς
ἐξ ἀκριβῶς. Ἐάν λοιπὸν θέλῃς εἶτε νὰ γυρίσῃς
ὀπίσω, εἶτε ἂν ἔχῃς νὰ μηνύσῃς τίποτε εἰς τὸν
Μάριον Γαστάλδην, θά μ' εὕρῃς εἰς τὸ *Κα-
φετεῖον* τῆς *Ἀντιβασιλείας* ὅλην τὴν ἡμέραν,
καὶ αὐριον μεταξὺ τῶν τεσσάρων καὶ πέντε,
ἢ ἐδῶ ἢ εἰς τὸ πλοῖον. Πρόσεχε νὰ μὴ λησμο-
νήσῃς τὴν ὥραν. Αὐριον εἰς τὰς ἐξ ἀκριβῶς θὰ
ἀνασύρωμεν τὴν ἄγκυραν.»*

Καὶ τὰ καλὰ παιδιά ἐξεκίνησαν πρὸς τὴν
κλίμακα τοῦ πλοίου καὶ ἠτοιμάζοντο νὰ ἀπο-
βιβασθῶν. Ἦδη ὁ Φραγκίσκος καὶ ὁ Μιχα-
λάκης κατέβησαν εἰς τὴν λέμβον ἔχοντες εἰς τὰς
ἀγκάλας των τὸν Ἀλῆν, τὸν Κίτσον καὶ τὸν
Κοκκῶν. Τὸν δὲ Ἰωάννην ἐβόήθησεν ὁ ὑπο-
πλοίαρχος νὰ καταβῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν λέμ-
βον. Ἀλλὰ τῆς κλίμακος αἱ βαθμίδες ἦσαν
πέρα πολὺ στεναὶ καὶ ἐν ᾧ ὁ Ἰωάννης ἐπάτει
τὸν πόδα εἰς τὴν λέμβον, ἡ λέμβος ἀπεμα-
κρύνθη αἴφνης συγκρουθεῖσα μετ' ἄλλης λέμβου,
καὶ τὸ δύσμοῖρον παιδίον ἐξέφυγεν ἀπὸ τὰς
χεῖρας τοῦ ὑποπλοίαρχου, ἔπεσε μεταξὺ τῆς
λέμβου καὶ τῆς *Ἐλπίδος* καὶ κατεκυλισθῇ εἰς
τὴν θάλασσαν.

Ἐν δευτερόλεπτον τῆς ὥρας πάντες ἔμειναν
ἀκίνητοι καὶ ἄλαλοι, τὰ ἔχασαν. Ἐπειτα ὁ
λεμβοῦχος ὥρμησε νὰ πηδήσῃ εἰς τὴν θάλασ-
σαν καὶ νὰ ψαρεύσῃ τὸν μικρὸν ναυαγόν. Ἀλλὰ
πρὶν προφθάσῃ νὰ πέσῃ εἰς τὴν θάλασσαν, ὁ
γενναῖος Ἀλῆς μὲ ἐν πῆδημα εὐρέθη ἐντὸς τῆς
θαλάσσης καὶ ἤρπασε τὸν νέον κύριόν του καὶ
τὸν ἐκράτει εἰς τοὺς ὀδόντας του ἀπὸ τοῦ ὀπι-
σθεν τῆς περισκελίδος του.

Ὁ καίμενος ὁ Ἰωάννης δὲν ἔμεινε πολλὴν
ὥραν ἐντὸς τῆς θαλάσσης, ὥστε δὲν ἔχασε τὰς
αἰσθήσεις του. Ἀλλ' ὅμως ἔπιεν ἀρκετὴν θά-
λασσαν καὶ τὰ ἐνδύματά του ἦσαν μούσκεμα!

Ὁ ὑποπλοίαρχος ὁ ὁποῖος ἦτο παρὼν εἰς
τὴν διάσωσιν τοῦ Ἰωάννου, ἐκάλεσε τὰ παι-
διά εἰς τὴν *Ἐλπίδα*, διὰ νὰ συνέλθῃ ὀλίγον
ὁ Ἰωάννης καὶ ἀλλάξῃ ἐνδύματα.

Δυστυχῶς οἱ ἀδελφοὶ Καστέρα ὅτι εἶχον τὸ
ἐφόρου, ὥστε ὁ ὑποπλοίαρχος εὐρέθη περιπε-
πλεγμένος, τί νὰ κάμῃ. Τέλος μετὰ πολλὰ
ἀνεκάλυψε ναυτόπαιδα ὁ ὁποῖος εἶχεν ὅμοιον
σχεδὸν τὸ ἀνάστημα μὲ τὸν Ἰωάννην καὶ
τοῦ ἐφόρεσε τὰ ἐνδύματά του. Μόνον κάλυμμα
τῆς κεφαλῆς ἔλειπε, διότι ὁ κουκκος τοῦ Ἰω-
άννου εἶχε μείνῃ ἐντὸς τῆς θαλάσσης. Ὁ ὑπο-
πλοίαρχος εὐθὺς τρέχει εἰς τὸν κοιτώνισκόν του,
εὐρίσκει φέσιον τὸ ὁποῖον τοῦ ἦτο πέρα πολὺ μι-
κρὸν καὶ εὐτυχῶς ἤρχετο πολὺ καλὰ εἰς
τὴν κεφαλὴν τοῦ μικροῦ Ἰωάννου.

Ἀφ' οὗ συνῆλθεν ὁ Ἰωάννης νύχαισθησε
τὸν περιποιητικὸν ὑποπλοίαρχον, καὶ τῷ ὑπε-
σθῆθη ὅτι θὰ ἔλθῃ αὐριον νὰ φέρῃ τὰ ἐνδύματα
τοῦ ναυτόπαιδος καὶ νὰ παραλάβῃ τὰ ἰδικὰ

του· καὶ ἔπειτα ἦλθε πρὸς τὴν κλίμακα τοῦ
πλοίου μετὰ τῶν ἀδελφῶν του καὶ τῶν τριῶν
συντρόφων του. Εὐτυχῶς τὴν φορὰν ταύτην
δὲν συνέβη τίποτε δυσάρεστον. Κατέβησαν εἰς
τὴν λέμβον καὶ μετ' ὀλίγον ἀπεβιβάσθησαν
εἰς τὴν ξηρὰν ἐμπροσθεν τοῦ Τελωνείου.

Οἱ τρεῖς μικροὶ ἥρωές μας ὅτε κατὰ πρῶ-
τον ἐπάτησαν τὸ ἔδαφος τῆς Ἀλγερίας ἡσ-
θάνθησαν μεγάλην ἀνακούφισιν καὶ χαρὰν.
Τέλος πάντων ἐτελείωσαν τὰ βάσανά των!
Τώρα μετ' ὀλίγον θὰ εὕρουν τὸν θεῖόν των ὁ ὁ-
ποῖος βέβαια θὰ τοὺς ὑπεδέχετο μὲ ἀνοιχτάς
ἀγκάλας ὡς ἰδιὰ του τέκνα. Ἀλλὰ καὶ τὰ
τρία ζῶα καὶ αὐτὰ ἐφαίνοντο κατευχαριστη-
μένα καὶ ἐχαιρέτιζον τὴν νέαν πατρίδα των,
ἕκαστον μὲ τὸν ἰδιαίτερόν του τρόπον· καὶ ὁ
μὲν Ἀλῆς ὁ παλληκαρὸς Ἀλῆς, ἐπήδα ἀπὸ
τὴν χαρὰν τοῦ μέγαλα πηδήματα καὶ ἔτρε-
χεν ἐπάνω κάτω, ὁ δὲ Κίττος ἔκαμνε διαφό-
ρους μορφασμοὺς νοστιμωτάτους, ὁ δὲ Κοκκῶς,
ἐκάθητο ἡσυχος καὶ ἐδείκνυε τὴν χαρὰν τοῦ
μόνον μὲ τὴν φωνὴν του, ὅχι ὅμως δυνατὰ
ἀλλὰ σιγὰ σιγὰ.

Ὁ Ἰωάννης ἐπροχώρησεν ἐμπρὸς καὶ οἱ δύο
τοῦ ἀδελφοὶ τὸν ἠκολούθησαν. Διήλθον διὰ
μέσου σωρῶν βαρελίων, κιβωτίων καὶ διαφό-
ρων ἄλλων ἐμπορευμάτων. Συνήντησαν δὲ
καθ' ὁδὸν διαφόρων εἰδῶν ἀνθρώπους, ὧν
τῶν φυλῶν αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται εἰς Ἀλγερί-
αν. Ἦσαν δὲ οὗτοι Μαυριτανοὶ κομποὶ καὶ
χαριέστατοι μὲ τὸ εὐμορφον *σαρίκι* των καὶ
τὸ ἐνδύμα των ἀνοιχτοῦ χρώματος μὲ ἀναριθ-
μητὰ κομβία. Ἀραβες καὶ Καβύλοι ὀλιγώ-
τερον κομποὶ καὶ ὀλιγώτερον καθαροὶ, ἀλλὰ
πολὺ περισσότερον περίεργοι μὲ τὸ βακῶδες
βουρνουζί των, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου περιτυλί-
σσονται μεγαλοπρεπῶς. Ἰουδαῖοι οἱ ὁποῖοι εὐ-
κόλως διακρίνονται διότι φοροῦν μαῦρον *σαρίκι*
καὶ ἔχουν πρόσωπον πονηρόν. Νέγροι τῶν ὁ-
ποιῶν οἱ ὀφθαλμοὶ εἶνε κατακόκκινοι ἐνεκα
τῆς ὀφθαλμίας καὶ τὰ χεῖλη των ὑπόλευκα
καὶ πάντοτε ἀνοιχτὰ σχεδόν, ὡς νὰ χαμογε-
λοῦν βλακῶδως. Ἐκτὸς τούτων ἦσαν καὶ
πλείστοι ὅσοι Εὐρωπαῖοι παντὸς ἔθνους, τοὺς
ὁποῖους διάφοροι περιπέτειαι τοῦ βίου ἔρριψαν
εἰς τὴν φιλόξενον ταύτην χώραν.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΦΕΡΜΠΟΣ
(Κατὰ τὸ γαλλικὸν τοῦ AD. BADIN.)

ΑΦΟΣΙΩΣΙΣ

Υψηλαί δοκοὶ ὀρθοῦνται πρὸ τῆς ἀνεγειρομένης οἰκοδομῆς. Τεμάχια ξύλων ἐνθεν μὲν στηρίζονται ἐντὸς τῶν ὀπῶν τοῦ τοίχου, ἐνθεν δὲ εἶνε προσδεδεμένα διὰ σχοινίων, ἐπὶ τῶν καθέτων δοκῶν. Ἐπὶ τῶν ἐπισφαλῶν τούτων στηριγμάτων εἰσὶ τεθειμέναι σανίδες, ἐπὶ τούτων δὲ ἐργάζονται οἱ κτίσται· ὑψηλά, εἰκοσι μέτρα ὑπὲρ τὸ πεζοδρόμιον, ἀμέριμνοι διὰ τὸν κίνδυνον, ἐργάζονται ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης. Ὁ Πέτρος εἶνε τεσσαρακοντούτης, ὁ Ἰωάννης εἰκοσαέτης· συρίζει εὐθύμως ἐπὶ τοῦ ἱκρίου ἐν ᾧ ἐκτελεῖ τὸ τραχύ του ἔργον.

Αἶφνης τριγμός ἀκούεται. Ἐκ τοῦ βάρους τῆς οἰκοδομικῆς ὕλης ἐν σχοινίον ἐρράγη· ἐν τῶν στηριγμάτων κλίνει παρασύρον τὰς ἐπ' αὐτοῦ στηριζομένας σανίδας, αἱ σανίδες κρημνίζονται διὰ μέσου τοῦ συγκλονομένου ἱκρίου καὶ καταπίπτουσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μετὰ φοβεροῦ κρότου.

Κραυγαὶ ἐκρήγνυνται κάτωθεν. Οἱ διαβάται παρατηροῦσι μετὰ φρίκης· οἱ δύο ἄνθρωποι φαίνονται ὡς κρεμάμενοι εἰς τὸ κενόν. Δὲν ὑπάρχουσι πλέον σανίδες ἐφ' ὧν νὰ στηριχθῶσιν· ἀλλὰ ἐπρόφθασαν νὰ καταφύγωσιν ἐπὶ ἐρείσματος ἀνθισταμένου εἰσέτι. Συσφίγγονται ὁ εἰς πλησίον τοῦ ἄλλου· οἱ πόδες τῶν στηρίζονται ἐπὶ τεμαχίου δοκοῦ· αἱ χεῖρες τῶν δράττονται ἀπελπιστικῶς μίας τῶν καθέτων δοκῶν. Φωναὶ ἀκούονται ἐκ τῆς ὁδοῦ:

—Βαστάτε καλά· μὴ ξαπολυέσθε! θὰ σὰς γλυτώσωμε!

Ἄνθρωποι τρέχουν ἄνω κάτω ὅπως ὀργανώσωσι τρόπον διασώσεως αὐτῶν· ὑψηλά, οἱ δύο ἄνθρωποι, περιρρεόμενοι ἀπὸ ψυχρὸν ἰδρῶτα, μένουσι πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, σιγηλοί, ἀκίνητοι. Τὰ δευτερόλεπτα παρέρχονται, φοβερὰ δευτερόλεπτα, μακρὰ ὡς αἰῶνες. Τί σκέπτονται οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι; Σκέπτονται ὅτι εἰς μόνον δύναται νὰ μείνῃ ἐπὶ τοῦ στηρίγματος ἐκεῖνου καὶ νὰ σωθῇ, ἀλλ' εἶνε δύο· ὦ! ἰδοὺ τὸ σχοινίον τρίζει ἤδη ὑπὸ τὸ βάρος τῶν δύο σωμά-

των. Πόσον θὰ ἀντιστῇ εἰσέτι; Μετ' ὀλίγον θὰ κρημνισθῇ ὅλον τὸ ἱκρίον. Τὸ στήθος αὐτῶν πιέζει ἡ βαρεῖα ἐκείνη ἀγωνία, ἣν αἰσθανόμεθα ἐνίοτε καθ' ὕπνον, ὅταν ὀνειρευόμεθα ὅτι ατακκῶς κρημνίζομεθα εἰς τὴν ἄβυσσον.

Ὁ Πέτρος συλλογίζεται τὰ παιδιὰ του· αὐτὴν τὴν ὥραν εἶνε εἰς τὸ σχολεῖον, ἴσως παίζουν, ἴσως γελοῦν. Καὶ τὴν ἐσπέραν ὅταν ἐπιστρέψουν... θὰ εὔρουν εἰς τὸ πτωχόσπιτόν των καθημαγμένον τὸ σῶμα τοῦ πατρὸς των καὶ παρ' αὐτὸ τὴν μητέρα των ὀλοφυρομένην ὡς τρελλήν... Θὰ φορέσουν μαῦρα, θὰ μείνουν ἔρημα, ἄνευ προστάτου, καὶ θὰ ἀρχίσῃ ἡ πικρὰ ζωὴ τῆς ὀρφανίας, ἡ ἐνδεια, ἡ καταφρόνησις, ἡ πείνα...

—Γιάννη! λέγει χαμηλοφώνως· ἓνας ἀπὸ μᾶς πρέπει νὰ φύγῃ ἀπ' ἐδῶ γιὰ νὰ γλυτώσῃ ὁ ἄλλος.

—Τὸ ξέρω, λέγει ὁ Γιάννης.

Καὶ ὁ Πέτρος ἐξηκολούθησε, μὲ φωνὴν τρέμουσαν:

—Γιάννη! ἄφες με νὰ ζήσω· ἔχω τέσσαρα παιδιὰ.

Ὁ Ἰωάννης δὲν ἀπήντησεν ἀμέσως· ὦ! πόσος καιρὸς ἀπαιτεῖται εἰς μίαν ἥρωϊκὴν ψυχὴν νὰ λάβῃ γενναίαν ἀπόφασιν;

Παρετήρησε τὸν δυστυχῆ πατέρα· εἶτα, ἡσύχως τῷ εἶπε:

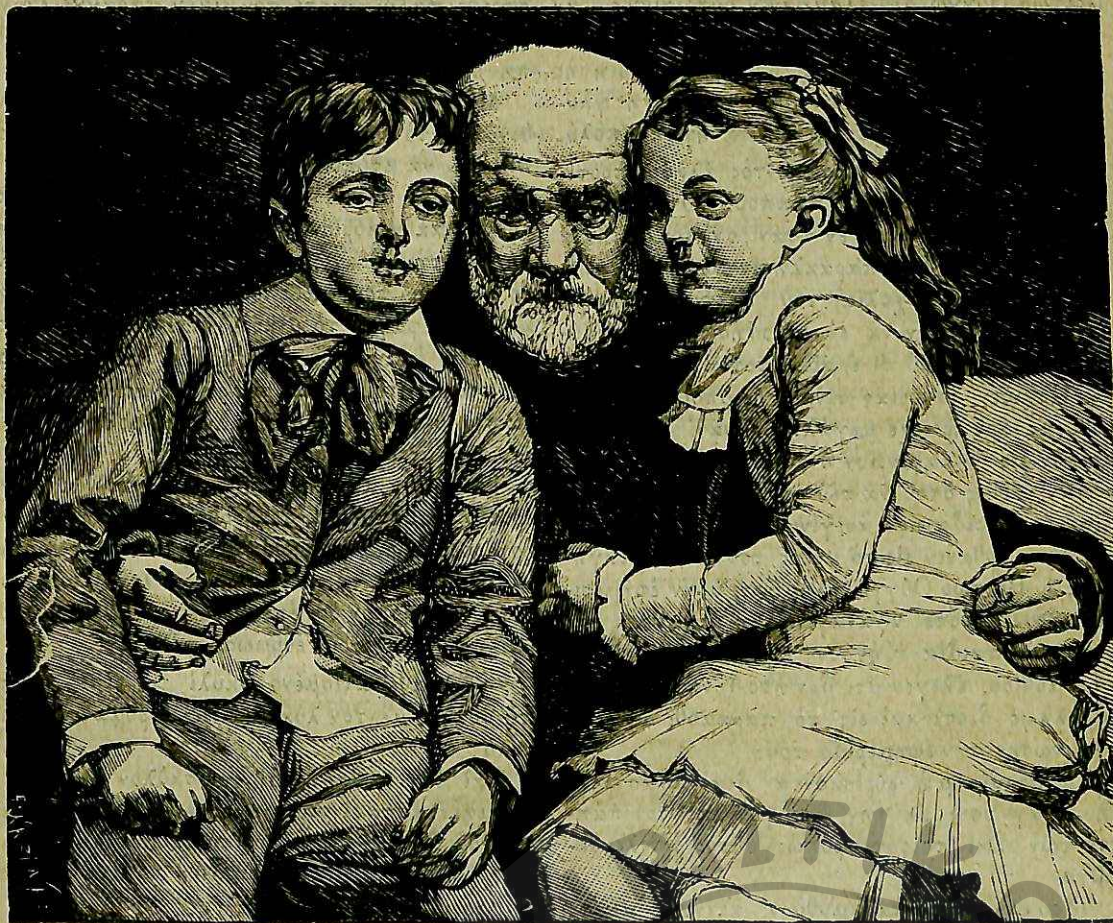
—Ζῆσε γιὰ τὰ παιδιὰ σου, Πέτρο.

Καὶ ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς του, ἤνοιξε τοὺς βραχίονάς του καὶ ἐκρημνίσθη.

Τὸ σῶμα περιστράφη εἰς τὸ κενόν καὶ κατέπεσεν εἰς τὸ πεζοδρόμιον, βαντίσαν αὐτὸ μὲ αἷμα. Ὁ ἥρωϊκὸς ἐργάτης ἀπέθανεν.

Ὁ Πέτρος ἐσώθη. Ἐδίδαξεν εἰς τὰ τέκνα του νὰ εὐγνωμονῶσι τὸν σωτήρά του, καὶ συχνάκις ὅλη ἡ οἰκογένεια, ἣτις ὀφείλει τὴν εὐτυχίαν της εἰς τὴν ἔξοχον ἀφροσύνην τοῦ νέου ἐκεῖνου, στολίζει τὸν τάφον του μὲ ἄνθη εὐλογῶσα τὸ ὄνομά του.

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

Ο ΕΝΔΟΞΟΣ ΠΑΠΠΟΣ

Περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰουνίου τοῦ 1885 ἀπέθανεν ἐν Παρισίοις εἰς τῶν μεγαλειτέρων ποιητῶν τῆς Γαλλίας· εἰς ποιητῆς τοῦ ὁποῦ ἡ καρδιά πολλάκις συνεκινήθη διὰ τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς δυστυχεῖς, ὅστις ἡγάπα βαθέως τὰ παιδιὰ καὶ ἔγραψε ἀξιοθαύμαστα ποιήματα δι' αὐτὰ· ὁ ποιητῆς οὗτος ἦτο ὁ Βίκτωρ Οὐγγώ. Ἦτο 83 ἐτῶν ὅτε ἀπέθανεν. Ἡ κηδεῖα του ἦτο κατὰ τι μοναδικὸν ὡς πρὸς τὴν λαμπρότητα· τὸ δὲ σῶμα του κατετίθη εἰς τὸ Πάνθειον, ὅπου ἡ Γαλλία ἐνταφιάζει ἐκεῖνους, οἱ ὁποῖοι τὴν ἐτίμησαν μὲ τὴν μεγαλοφυΐαν των.

Πανταχοῦ ὁπόθεν διήρχετο ἡ νεκρικὴ πομπὴ τὸ πλῆθος μὲ σεβασμὸν ἐχαιρέτα ἐκεῖνον τοῦ ὁποῦ οἱ στίχοι τοσάκις εἶχον συγκινήσῃ καὶ ἐνθουσιάσῃ αὐτό, ὅλοι δὲ κατόπιν ἀπὸ τὸ νε-

κριὸν φορεῖον τῶν πτωχῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ μέγας ποιητῆς ἠθέλησε νὰ τεθῇ τὸ σῶμά του, παρετήρουν ἓνα νεανίσκον ἕως δεκαεξ ἐτῶν. Ἦτο ὁ Γεώργιος Οὐγγώ, ὁ ἑγγονός του. Ἡ Ἰωάννα, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Γεωργίου, παρηκολούθει ἐντὸς ἀμάξης.

Ὁ Γεώργιος καὶ ἡ Ἰωάννα ἦσαν οἱ ἀγαπητοὶ σύντροφοι τοῦ πάππου των, τὰ δύο παιδιὰ ταῦτα ἐφαίδρυνον τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ ποιητοῦ. Ἐκεῖνος, ὅστις τόσον καλὰ ἐξύμνησε τὰ θείλητρα τῆς παιδικῆς ἡλικίας, εὗρισκεν εἰς τὸ γῆρας του ἀνακούφισιν εἰς τὴν ἀγάπην τῶν ἐγγόνων του, ὁ καλὸς πάππος ἐπαιξε μὲ αὐτά, ἐγίνετο παιδίον ὡς αὐτά, ἐτιμῶρει τὸν ἑαυτὸν του ὅταν ἐτιμῶρει αὐτά· ὅταν δὲν εἶδε γλύκισμα εἰς τὴν Ἰωάνναν διότι εἶχε φανῇ κακὴ, ὁ

Βίκτωρ Ούγγω δὲν ἐλάμβανεν οὔτε αὐτός, ἂν δὲ συνέβαινε τρεῖς ἡμέρας κατὰ συνέχειαν νὰ μὴ φανῇ καλὴ ἡ Ἰωάννα ὁ γηραιὸς ποιητὴς κατεδίκαζε τὸν ἑαυτὸν τοῦ νὰ μὴ φάγῃ γλυκίσματα καὶ ὀπωρικά, ἂν καὶ τὰ ἡγάπα πολὺ.

Ἀλλὰ τὰ παιδιὰ πρὸ παντὸς ἄλλου ἐπρωτίμων τὰ παραμύθια τοῦ πάππου. Ὅταν τῷ ἐζήτησαν νὰ τοῖς εἴπῃ ἐν ἧσαν σχεδὸν βέβαια ὅτι θὰ ἀκούσῃ τὴν παράκλησίν των. Ἐν τούτοις ἐνίοτε αἱ ἀσχολίαι τοῦ Βίκτωρος Ούγγω δὲν τῷ ἐπέτρεπον νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς ἐγγόνους τοῦ καὶ ἰδοὺ τί ἔκαμνε τότε.

Ἦρχιζεν ἱστορίαν τινὰ τῆς ὁποίας ὁ ἥρως εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἶχε μεγάλην διψάν. Ἐμβαίνει λοιπὸν εἰς ἓν καφενεῖον διὰ νὰ πῇ μίαν λεμονάδαν. Ἐως οὗτοῦ νὰ τῷ τὴν φέρουν ἐλάμβανε μίαν ἐφημερίδα καὶ ἀνεγίνωσκε.

Ἀμα ἔφθανεν εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς διηγήσεως ὁ Βίκτωρ Ούγγω ἐλάμβανε μίαν ἐφημερίδα ἥρχιζε τότε ν' ἀναγινώσκῃ δυνατὰ, καὶ ὅταν τὰ παιδιὰ ἐζήτησαν τὴν συνέχειαν τοῦ παραμυθίου, ἔλεγεν ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ ἄλλως διότι καὶ εἰς τὸ παραμύθι ὁ ἥρως ἀνεγίνωσκε τὴν ἐφημερίδα τοῦ.

Τὰ παιδιὰ μὴ εὐρίσκοντα διασκεδαστικὴν τὴν ἀνάγνωσιν ταύτην, ἔφευγον ἀπὸ τὸν πάππον καὶ τοιοῦτοτρόπως οὗτος ἀπελευθεροῦτο.

Ἰδοὺ ἐν ἓκ τῶν παραμυθίων, ἅτινα ὁ μέγας ποιητὴς διηγείτο εἰς τὸν Γεώργιον καὶ τὴν Ἰωάνναν.

«Μία φορὰ ἦτο ἓνας σκύλος, τοῦ ὁποίου δὲν ἐνθυμοῦμαι τὸ ὄνομα. Ἦτο πολὺ καλὸς σκύλος καὶ θὰ ἤθελα νὰ ἦμην φίλος τοῦ. Δυστυχῶς ἦτο πολὺ ἄσχημος, ἐκούτσαινε, εἶχε μίαν πληγὴν ἐπάνω ἀπὸ τὸν ἓνα ὀφθαλμὸν τοῦ καὶ ἦτο πολὺ ἀκάθαρτος, διότι σπανίως ἐλούετο.

Εἰς τοῦτο ὁμοῦς ἔπαιεν ὁ κύριός τοῦ, ὁ ὁποῖος ἦτο πολὺ κακὸν παιδίον καὶ ποτὲ δὲν τῷ εἶχεν εἰπῇ ἓνα καλὸν λόγον. Τὸν ἐφώναζε «βρομόσκυλο» καὶ ὅταν δὲν τὸν ἐβλεπε κανεὶς (διότι ὁ καθεὶς ἐντρέπεται νὰ κάμῃ τὸ κακὸν ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἄλλους) ἐδίδε μιά κλωτσιὰν εἰς τὸ δυστυχὲς ζῶον καὶ τῷ ἔλεγε:

— Νά! ψοφίμι!

Ὁ σκύλος ἐφώναζε: Χί... χί... χί... ὅπως κάμνουν οἱ σκύλοι ὅταν τοὺς κτυποῦν, καὶ ἔφευγε μακρὰν, ἀλλὰ μετὰ μίαν στιγμὴν ἐπέ-

στρεφε πάλιν, διότι τὸν εἶχον παραγγεῖλῃ νὰ φυλάττῃ τὸ μικρὸν παιδίον, καὶ τῷ εἶχον εἶπῃ ὅτι ἦσαν λύκοι εἰς τὰ πέριξ.

Μίαν ἡμέραν ἓνας πεινασμένος λύκος ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ δάσος, καὶ ἄμα εἶδε τὸ κακὸν παιδίον νὰ κτυπᾷ τὸν σκύλον, ἐσκέφθη ὅτι ὁ σκύλος δὲν θὰ δυσχερεσθῇ, ἂν γλυτώσῃ ἀπὸ τὸσον κακὸν κύριον. Ἀλλ' ὁ σκύλος δὲν παρέδεχτο τὴν ιδέαν τοῦ, διότι τότε θὰ παρέβαινε τὸ καθῆκον τοῦ καὶ ἐπειδὴ ὁ λύκος ἐπέμενε καὶ καλὰ νὰ φάγῃ τὸ μικρὸν παιδίον, ὁ σκύλος ὤρμησεν ἐπάνω τοῦ. Ὁ λύκος τὸν ἐδάγκασε δυνατὰ, ἐν τούτοις μὲ τὴν γενναϊότητα ἐπαλαίσειεν ὁ σκύλος, ὥστε ὁ λύκος φοβηθεὶς ἐπέστρεφεν εἰς τὸ δάσος.

Τὸ μικρὸν παιδίον, ἀπὸ τὸν τρόμον τοῦ εἶχε κρυφθῇ ὀπισθεν ἐνὸς δένδρου καὶ εἶχε πάρῃ ἓνα χονδρόξυλο διὰ νὰ ὑπερασπίσῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ, ἂν καὶ δὲν θὰ τὸ κατάρθωνε. Ὅταν εἶδε τὸν δυστυχῆ σκύλον ὅτι ἐπέστρεψε καταχαρούμενος διὰ τὴν νίκην τοῦ, ἐθύμωσε φοβερά:

— Ἀναθεματισμένο σκυλί τῷ εἶπε, διατὶ πιάστηκες μὲ τὸν λύκο καὶ μὲ ἐτρόμαξες τόσο πολὺ;

Καὶ διὰ νὰ ἐκδικηθῇ τὸν σκύλον διότι τὸν ἐτρόμαξε, ἔσπασε τὸ χονδρόξυλόν τοῦ εἰς τὴν βάσιν τοῦ δυστυχούς ζῴου, τὸ ὁποῖον ἔφυγε φωνάζον, διότι τὸ μικρὸν παιδίον τὸ εἶχε κτυπήσῃ βαρεῖα.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας νέα πάλιν συμφορὰ συνέβη εἰς τὸν δυστυχῆ σκύλον.

Ὁ μικρὸς κύριός τοῦ εἶχε σταματήσῃ πλησίον μιᾶς λίμνης. Εἶχε συναθροίσῃ πετραδάκια καὶ τὰ ἔρριπτεν εἰς τὸ ὕδωρ διασκεδάζων. Ὁ σκύλος, ἀφοῦ πολλάκις τὸν ἐδίωξεν ἀπὸ κοντὰ τοῦ ὁ κύριός τοῦ (πρέπει δὲ νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἦτο πολὺ ἀκάθαρτος τὴν ἡμέραν ἐκείνην) εἶχε καθίσῃ εἰς τὰ ὀπίσθιά τοῦ καὶ παρετήρει τὸν κύριόν τοῦ ποῦ ἔπαιζεν Αἴφνης... πλούφ! ... τὸ παιδίον γλυστράει καὶ πίπτει μέσα εἰς τὸ ὕδωρ. Πλούφ! κλού, κλού, κλού! πλούφ! κλού, κλού, κλού! καὶ κατέπινε, κατέπινε ὅλον ἐκεῖνο τὸ καταλασπωμένον νερόν, καὶ ἐπλησίαζε νὰ πνιγῇ ὅταν ὁ σκύλος, ὁ ὁποῖος μὲ ἐν μόνον πῆδημα εὐρέθη μέσα εἰς τὸ ὕδωρ, τὸν ἔπιασεν ἀπὸ τὸ ἐπανωφόρι τοῦ καὶ τὸν ἐβγάλεν ἔξω. Ἀλλ' οἱμοί! μὲ τοὺς ὀξεῖς ὀδόντας τοῦ εἶχε ἐσχίσῃ τὸ ἐνδύμα τοῦ κακοῦ παιδίου καὶ τὸ

καπέλον τοῦ εἶχε μείνῃ εἰς τὴν λίμνην. Τοῦτο ἐξώργισε πολὺ τὸ κακὸν παιδίον.

Ὁ σκύλος ἔπесεν εἰς τὴν λίμνην ἐκ νέου διὰ νὰ πιάσῃ τὸ καπέλον· τότε τὸ κακὸν παιδίον ἐπῆρε πέτρας καὶ ἤρχισε νὰ τὰς ρίπτῃ ἐπάνω εἰς τὸν σκύλον διὰ νὰ τὸν βυθίσῃ εἰς τὸ ὕδωρ καὶ τὸν πνίξῃ.

Ἐδῶ, τὰ ἐγγόνια τοῦ Βίκτωρος Ούγγω δὲν ἠδύναντο νὰ κρατήσουν τὴν ἀγανάκτησίν των. Ἠγάπων τόσον πολὺ τοὺς σκύλους καὶ τὰς γάτας ὥστε τοῖς ἐφαίνετο σκληρὰ καὶ θηριώδης ἡ κακία τοῦ παιδίου ἐκείνου.

Ἠλπιζον, ἔλεγον, ὅτι θὰ τιμωρηθῇ μίαν ἡμέραν.

Ὁ κύων κατάρθωσε νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ νερόν, ἐξηκολούθει ὁ μέγας ποιητὴς, καὶ ἤρχισαν πάλιν τὰ βάσανά τοῦ· ἀλλ' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τῷ συνέβη δὲν ἦτο τίποτε, παραβαλλόμενον μὲ ὅσα ἔμελλε νὰ πάθῃ κατόπιν.

Τὸ δυστυχὲς ζῶον ἠσθένησεν, ἔπαθε ψώραν καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐκαλύφθη ἀπὸ πληγὰς. Ἐκεῖνος ὁ κίνδυνος τοῦ πνιξίματος τῷ εἶχε προξενήσει τόσον φόβον, ὥστε δὲν ἤθελε νὰ ἰδῇ οὔτε ἀπὸ ἐν μίλλιον μακρὰν τὸ νερόν· διὰ τοῦτο ἦτο τόσο ἀκάθαρτος.

Μίαν ἡμέραν τὸ παιδίον ἀνέβη εἰς μίαν μηλέαν, διὰ νὰ κλέψῃ μῆλα. Ἡ μηλέα ἀνῆκεν εἰς ἓνα κακὸν χωρικόν, ὁ ὁποῖος ποτὲ δὲν ἔφινε ζωντανούς τοὺς κλέπτας, καὶ ὁ ὁποῖος ἦτο ἱκανὸς νὰ φρονέσῃ ἄνθρωπον δι' ἓνα μόνον μῆλον. Τὸ παιδίον ἐνόμιζεν ὅτι δὲν ἦτο ἐκεῖ, ἐπῆρε θάρρος καὶ ἐσκαρφάλωσεν εἰς τὸ δένδρον, ἂν καὶ ὁ σκύλος ἐγαύγιζεν, καὶ μὲ τὰ γαυγίσματά τοῦ τῷ ἔλεγεν: «Κάμνεις ἄσχημα! εἰσαὶ κλέπτης! Αὐτὰ τὰ μῆλα δὲν εἶνε δικά σου!..»

Τὸ κακὸν παιδίον, ἀντὶ νὰ τὸν ἀκούσῃ, ἔρριψε κατ' αὐτοῦ μὲ ὅλην τὴν δύναμίν τοῦ ἓν ἄωρον μῆλον, σκληρόνως πέτρα, ἐκτύπησε τὸν σκύλον εἰς τὸ μέτωπον καὶ τὸν ἐπλήγωσε. Ἀλλὰ ποῖος εἰμπορεῖ νὰ εἴπῃ ὅτι οἱ κακοὶ δὲν τιμωροῦνται; Τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ ἄθλιον παιδίον ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν τοῦ, εἰξέυρετε τί εἶδε; Τὸν χωρικόν, τὸν φοβερόν ἐκεῖνον χωρικόν, ὁ ὁποῖος ἴστατο ὀρθὸς ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ φραγμοῦ, κρατῶν τὸ ὄπλον εἰς τὴν χεῖρα καὶ φωνάζων μὲ ὀργίλην καὶ τρομακτικὴν φωνήν:

— Ἐχεῖς χρήματα, παληόπαιδο, νὰ πληρώσῃς ὅσα μῆλα μοῦ ἔφαγες;

Ἀλλοίμονον! τὸ δυστυχὲς παιδίον δὲν εἶχεν

οὔτε ἐν λεπτόν. Ἐτελείωσε! θὰ τὸ ἐσχότανεν. Τρελλὸν λοιπὸν ἀπὸ φόβον ἐφώναζε:

— Γιὰ τὸ Θεό, γλύτωσέ με, σκύλε μου!

Τότε ἔγινε σχεδὸν ἐν θαύμα. Εἰξέυρετε πολὺ καλὰ ὅτι οἱ σκύλοι δὲν εἰμποροῦν νὰ σκαρφαλώσουν εἰς τὰ δένδρα...

Ἐδῶ ἡ Ἰωάννα δὲν παρέλειψε νὰ διακόψῃ τὴν διήγησιν εἰπούσα μὲ συγκεκομμένην ἐκ τῆς συγκινήσεως φωνήν:

— Αἱ γάται ὁμοῦς εἰμποροῦν καὶ σκαρφαλῶνουν εἰς τὰ δένδρα.

— Ναί, ἀλλὰ κάποτε ὅλα μεταβάλλονται, εἶπεν ὁ πάππος καὶ ἐξηκολούθησε.

Ὁ δυστυχὲς σκύλος προσεπάθει νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸν κύριόν τοῦ. Πηδῶν καὶ ξαναπηδῶν ὥσαν ἐλαστικὴ σφαῖρα κατάρθωσε μὲ τὰ πολλὰ νὰ πηδήσῃ εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἦτο τὸ παιδίον καὶ νὰ σταθῇ ἐμπρὸς τοῦ ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ὅπου ἔπесεν τὸ ὄπλον.

Δίσφαίραι δὲ αἰεδοῦντο εἰς τὸ σῶμα τοῦ σκύλου.

Τὸ μισοσθυσμένον βλέμμα τοῦ ἐγύρισε πρὸς τὸν κύριόν τοῦ διὰ νὰ τῷ ζητήσῃ βοήθειαν, ἀλλὰ τὸ κακὸν παιδίον ἦτο ἤδη πολὺ μακρὰν.

Ἐτρεχε, ἔτρεχε καὶ ἀκόμη ἔτρεχε διὰ μέσου τῶν ἀγρῶν ὡσὰν κλέπτης ποῦ ἦτο.

Ἀλλ' ἰδοὺ τί εἶδεν ὁ χωρικός μὲ τὰ μάτια τοῦ.

Ὁ καπνὸς τοῦ πυροβόλου, ὁ ὁποῖος εἶχε καλύψῃ τὸ δυστυχὲς ζῶον, ἐφαίνετο ὅτι τὸ εἶχε μεταμορφώσῃ. Τὸ ζῶον δὲν ἦτο πλέον μαῦρον, οὔτε ρυπαρὸν ἐκ τῆς λάσπης, ἀλλὰ περιεκυκλώθη ἀπὸ φωτεινὸν κύκλον, ὁ ὁποῖος ὁμοίαζε μὲ χρυσοῦν στέφανον.

Αἱ τρίχες, αἱ ὁποῖαι ἐκάλυπτον τὴν κεφαλὴν τοῦ ἔγιναν στιλπναὶ ὡσὰν μετάξι καὶ ἠπλώθησαν ὥστε νὰ σκεπάζουν ὅλον τὸ πρόσωπόν τοῦ, τὸ ὁποῖον ἔλαβεν οὐρανίαν ἐκφρασιν, μεγάλαὶ δὲ πτέρυγες ἐφύτρωσαν εἰς τὴν ράχιν τοῦ.

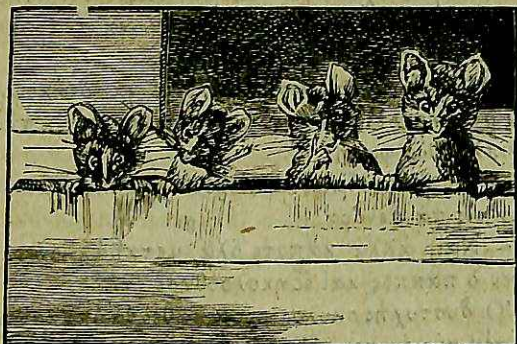
Ἡ ἱστορία ἐτελείωσε ἐδῶ, τόσον δὲ ζωηρόν ἦτο τὸ ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον τὰ παιδιὰ ἠσθάνοντο διὰ τὴν τύχην τοῦ σκύλου, ὥστε δὲν ἠρώτων τί ἀπέγεινε τὸ μικρὸν παιδίον καὶ ὁ φοβερός χωρικός.

Μίαν ἡμέραν ἐν τούτοις ὁ Γεώργιος ἐσκέφθη νὰ ἐρωτήσῃ τὸν πάππον τοῦ τί ἀπέγεινε τὸ κακὸν παιδίον.

— Ἐμείνε πάντοτε κακόν, ἀπεκρίθη ὁ Βίκτωρ Ούγγω, καὶ τοῦτο ἦτο δι' αὐτὸν μεγάλη τιμωρία:— Διότι ποτὲ δὲν τὸ ἠγάπησαν!

ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΟΦΙΤΑΝ ΤΗΣ ΜΑΜΜΗΣ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μάμμης εἶνε μία σοφίτα, εἰς τὸ πάτωμα τῆς σοφίτας εἶνε ἓν σανίδι σπασμένον.

Ἀπὸ τὸ ἄνοιγμα τοῦ σανιδίου ἐβγαίνουν τὰ ποντικία καὶ περιφέρονται εἰς τὴν σοφίταν καὶ τρώγουν τὰ ὠραία πράγματα ποῦ εὐρίσκουν, σιτάρι, φασόληα, τυρί, ἀλειμματοκάρια.

Κάποτε τὰ τέσσαρα ποντικία ἐβγάζουν τὰ τέσσαρα μικρὰ κεφαλάκια των ἀπὸ τὸ ἄνοιγμα, διὰ νὰ ἰδοῦν τί γίνεται εἰς τὴν σοφίταν καὶ

διὰ νὰ βεβαιωθοῦν ὅτι ὁ Τρομάρας, ὁ γάτος τῆς μάμμης, δὲν ὀλογυρνᾷ καὶ ἐκεῖ.

Εἶνε πολὺ παράξενα τὰ τέσσαρα ποντικία ὅταν δείχνουν μαζί τὰ τέσσαρα κεφαλάκια των.

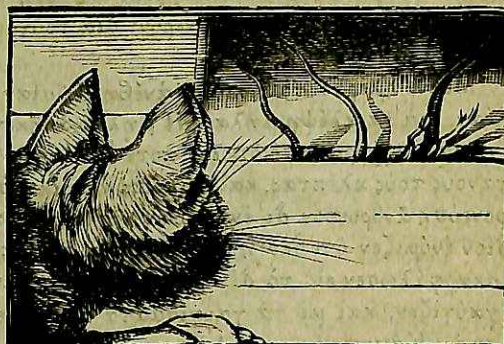
Θαρρεῖ κανεὶς πῶς εἶνε εἰς τὴν ἐξώστην των. Εἶνε καθὼς βλέπετε, ὠραία ποντικία.

Καὶ ὅμως ἡ μάμμη δὲν τ' ἀγαπᾷ, (αἱ μάμμαι δὲν ἀγαποῦν τὰ ποντικία) καὶ στέλλει τὸν Τρομάραν νὰ τὰ πιάσῃ.

Ἀλλὰ τὰ ποντικία δὲν εἶνε ἀνόητα. Εἶνε μάλιστα πολὺ ἐξυπνα.

Μόλις ὁ Τρομάρας δείξῃ τὴν ἄκραν τῶν μουστακιῶν του φρρρ! γίνονται ἄφαντα, καὶ ὁ Τρομάρας μόλις προφθάνει νὰ ἰδῇ τὴν ἄκραν τῆς οὐρᾶς των.

Καὶ ὅμως μίαν ἡμέραν θὰ τὴν πάθουν. Εἶνε ἀδύνατον πρᾶγμα ὁποῖος κλέπτει νὰ μὴ τιμωρηθῇ μίαν ἡμέραν.

Ο ΚΑΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ

Ἡμέραν τινὰ ὁ μικρὸς Γεώργιος ἐπέστρεψεν ἐκ τοῦ σχολείου ἔχων κακὸν βαθμόν. Ὁ πατήρ του τὸν ἐφώνασεν εἰς τὸ γραφεῖόν του, καὶ δίδων εἰς αὐτὸν ἓν κονδυλομάχαιρον τῷ εἶπε:

— Τρύπησε μου τὴν καρδιά!

— Ὁ υἱὸς ὠχρίασε, ἡγάπα ὑπερβολικὰ τὸν πατέρα του.

— Γεώργιε, τρύπησε μου τὴν καρδιά!

— Ὁ υἱὸς ὀπισθοχώρησεν ἔντρομος.

— Σοῦ τὸ ἐπαναλαμβάνω, Γεώργιε, τρύπησε μου τὴν καρδιά!

— Ὁ δυστυχὴς Γεώργιος ἤρχισε νὰ κλαίῃ.

Τότε ὁ πατήρ του τῷ εἶπε:

— Κάθε φορὰν ὅπου ὁ υἱὸς μου φέρει ἀπὸ τὸ σχολεῖον κακὸν βαθμόν μοῦ κάμνει μίαν βαθεῖαν πληγὴν. Γεώργιε, καταλυπεῖς τὴν καρδίαν τοῦ πατρός σου ὅταν ἡ ἀπειθεία σου ἀναγκάζει τὸν διδάσκαλόν σου νὰ παραπονῇται διὰ σέ.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἔκαμον ἀνεξάλειπτον ἐντύπωσιν εἰς τὸν Γεώργιον. Δὲν ἐλάμβανε πλέον ποτὲ κακοὺς βαθμούς, καὶ ἐγένινεν ἡ χαρὰ τοῦ πατρός του!

P. K.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

Η ΜΟΥΣΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΥΠΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Τίς ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν τῆς ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ δὲν ἀνέγνωσε τὰ ὠραία ποιήματα, ἅτινα ὁ κ. Ἀλέξανδρος Κατακουζηνὸς ἔγραψε δι' αὐτοὺς; Τίς δὲν συνεκινήθη, τίς δὲν ἠθικοποιήθη, τίς δὲν ἐμόρφωσε τὴν καλαισθησίαν του διὰ τῶν ὅτε μὲν ἀφελῶν ὅτε δὲ γλαφυρῶν στίχων του;

Ὁ κ. Ἀλέξανδρος Κατακουζηνὸς εἶνε ὁ ἀρχαιότατος συνεργάτης τῆς ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ἐπὶ δεκαετίαν σχεδὸν δὲν ἔπαυσεν ἐργαζόμενος ὑπὲρ τῶν ἐλληνοπαίδων.

Ἀλλὰ πλὴν τῶν ἐν τῇ ΔΙΑΠΛΑΣΕΙ δημοσιευθέντων, καὶ ἰδίων ἔργων ἐδημοσίευσεν ὁ κ. Ἀλέξανδρος Κατακουζηνὸς, τὴν ΜΟΥΣΑΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ, ἧς τὰ περισσότερα ποιήματα ἦσαν ἀνέκδοτα.

Περὶ τοῦ ἔργου τούτου ἐγράφεμεν ἄλλοτε: «Ἡ ΜΟΥΣΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Κατακουζηνοῦ οὐδὲν περιέχει ὑπὲρ δὲν συμφέρει νὰ ἀναγνώσῃ τὰ παιδία: ἐξ ἐναντίας τὰ ἐν αὐτῇ ποιήματα, ἕκαστον εἰς τὸ εἶδός του, ἀνυψοῦσι τὸν νοῦν πρὸς τὸν Θεόν, κρατύνουσι τὴν πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τοὺς γονεῖς ἀγάπην, καὶ τὸν πρὸς τοὺς ἀνωτέρους σεβασμόν, ἐξασκοῦσι τὸ πνεῦμα, διεγείρουσι τὴν φιλομάθειαν, τέρπουσι, διδάσκουσι, συντελοῦσι πρὸς ἠθικὴν τῶν παίδων διάπλασιν.»

Τῆς ΜΟΥΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ ἐξεδόθη πρὸ ὀλίγου τὸ δευτερόν μέρος περιέχον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνέκδοτα ποιήματα, καὶ ἀποσπάσματα μεγάλων ποιημάτων μεγάλης ἀξίας. Ὁ ἄρτι ἐκδοθεὶς δεύτερος τόμος τῆς ΜΟΥΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ εἶνε ποικιλότατος: περιέχει θρησκευτικὰ ποιήματα, περιγραφικὰ τῆς φύσεως, πατριωτικά, μύθους, αἰνίγματα, ἐπύλλια. Πάντα δὲ εἶνε πλήρη χάριτος, πάντα διακρίνονται διὰ τὴν μορφωτικὴν ιδέαν ἣν ἐγκλείουσι καὶ τοὺς ῥέοντας στίχους δι' ὧν ἐκφράζονται αἱ ιδέαι.

Ἡ ΜΟΥΣΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ καθίσταται οὕτω ἐγκόλπιον τῶν οἰκογενειῶν, ἀνάγνωσμα ἀπαραίτητον τῆς παιδικῆς καὶ ἐφηβικῆς ἡλικίας.

Τοιοῦτον βιβλίον ἀλλαχοῦ θὰ ἐγένετο ἀνάρπαστον καὶ αἱ ἐκδόσεις ταχέως θὰ διεδέχοντο τὰς ἐκδόσεις.

Ἐλπίζομεν ὅτι παρ' ἡμῖν ἐνθέρμου ὑποδοχῆς θὰ τύχῃ τὸ ἔργον, πρὸς ἠθικὴν ἀμοιβὴν τοῦ σεβαστοῦ ποιητοῦ, ὅστις τὰς ὥρας τῆς ἀνέσεως αὐτοῦ χρησιμοποίησεν ὑπὲρ τῶν ἐλληνοπαίδων, ὅτε μὲν ποιήματα γράφων, ὅτε δὲ μελωδίας συνθέτων ὑπὲρ τοῦ μικροῦ λαοῦ τῶν σχολείων.

Ὁ δεύτερος τόμος τῆς ΜΟΥΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ ὑπὲρ τὰ 106 παντοῖα ποιήματα περιέχων πωλεῖται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ἀντὶ δρ. 1,50.

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ

Ἡ Ἑλενίτσα τὸ πρῶτ
Πάντοτε βγαίνει μοναχὴ
Καὶ ἐλεεῖ καὶ ἐλεεῖ
Κάθε πτωχό, κάθε πτωχή.

Καὶ ἡ μαμά της τὴν ζητᾷ
Γιατὶ κι' αὐτὴ δὲν ἐννοεῖ,
Καὶ ὅταν ἔλθῃ τὴν ῥωτᾷ
Ποῦ τριγυρνᾷ πρῶτ-πρῶτ.

Κ' ἡ Ἑλενίτσα μὲ χαρὰ
Τῆς λέγει πῶς τὴν ἀγαπᾷ
Κ' εὐθὺς λουλούδια δροσερὰ
Μπρὸς τὴν μητέρα της σκορπᾷ.

Μαμά μου, λέγει, τὸ πρῶτ
Εἶνε καλὰ τὴν ἐξοχὴ—
Μὰ κρύβει ὅτι ἐλεεῖ
Κάθε πτωχό, κάθε πτωχή.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΔΕΜΗΣ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ μικρὸς Ἰάκωβος ἔχασε τὸ βιβλίον του.
— Γρήγορα νὰ τὸ εὑρῇ, τῷ λέγει ὁ πατὴρ του.
Καὶ μετ' ὀλίγον τὸν ἐρωτᾷ πάλιν.
— Τὸ ἤρθε;
— Ὁχι ἀκόμη, πατέρα, ἀλλὰ κοντεύω νὰ τὸ εὑρῶ.
Ἐστᾷ ὑπὸ τοῦ Πανούριου Τσαγκαράδου.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἐρωτᾷ τὴν μητέρα του;
— Διὰ τί πηγαίνουμε εἰς τὴν ἐκκλησίαν;
Καὶ ἡ μικρὰ του ἀδελφὴ, παρεμβαίνουσα;
— Δὲν τὸ ἐννοεῖς; Διὰ νὰ φορῶμεν τὰ καλά μας ἐνδύματα.
Ἐστᾷ ὑπὸ Ἀναγνώστη.

Ὁ Κουφιοκεφαλᾶκης διανυκτερεύει ἐν τινι ξενοδοχείῳ μετὰ τινος ἄραβος, παραγγέλλει δὲ εἰς τὸν ὑπηρετὴν νὰ τὸν ἐξυπνίσῃ λίαν πρῶτ.
Τὴν νύκτα ὁ ἄραβς χάριν ἀστειότητος τὸν μουτζουρώνει.
Τὴν πρωΐαν ἐγερθεὶς ὁ Κουφιοκεφαλᾶκης βλέπει εἰς τὸν καθρέπτην.
— Μπᾶ! λέγει, ἐξυπνισαν τὸν ἄραβα ἀντὶ ἐμοῦ! ἄς πέσω πάλιν νὰ κοιμηθῶ.
Ἐστᾷ ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ Παλαιολόγου.

Ἐν τῷ σχολείῳ ὁ διδάσκαλος ἐρωτᾷ ἀμελῆ τινὰ μαθητὴν;
— Οἱ ἄρχαιοι Ἕλληνες ἔτρωγον γεώμηλα;
Καὶ ὁ μαθητὴς;
— Μὰ... δὲν τοὺς εἶδα.
Ἐστᾷ ὑπὸ Κωνστ. Μ. Στεῖφα.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ»

Ἀφοῦ καλὰ καὶ σώνει ἐπιμένεις ν' ἀλλάξῃς τὸ ψευδὺν-μόν σου, ἀγαπητέ μου Κόμη Μόντε Χρήστε, ἔλλαξέ το ἐπὶ τέλους νὰ ἡσυχάσῃς. Προσμένω λοιπὸν νὰ ἴδω τὸ νέον σου ψευδώνυμον.

Διὰ τί μὲ φοβεῖται ἡ φίλη σου, προσφιλέ μου Ἀμφιτρίτη, ἀφοῦ εἰσέχεις ὅτι τὴν ἀγαπᾷ; ἐμπνέω φόβον ἐγώ; Πρό-τρεψέ την λοιπὸν νὰ μοῦ γράφῃ. Ὁ ποιητὴς τῆς Φλυαρίας πολὺ ἡδυστατήθη ὅταν ἀνέγνωσεν εἰς τὴν ἐπιστολὴν σου ὅτι θὰ παύσῃ τὸ ἔργον του δύο τόσῳ ἔξυπνα κοράσια. Εὐγέ σου! εἶσαι πολὺ ἀξίεπαινος, ἀγαπημένη μου Βασι-

Ὁ μικρὸς Μπεμπὲς καὶ ἡ ἀδελφὴ του Κατίνα ἐπῆγαν περὶπατον μὲ τὴν μαμά των. Ὁ Μπεμπὲς κάμνει καθ' ὁδὸν πολλὰς ἀταξίας, τρέχει, παίξει, ῥίπτει λίθους, ἔως ὅτου σκοντάπτει καὶ πλῖπτει καὶ ἀρχίζει τὰ κλάμματα.
— Σώπνε, φωνάζει ἡ Κατίνα, μὴν κλαῖς, ἔλα κοντὰ μου νὰ σὲ σηκώσω.
Ἐστᾷ ὑπὸ τῆς Εὐαγγελίας.

Μαθητὴς τις ἐρωτᾷ τὴν κλέπτειν πρᾶγμα τι. Ὁ διδάσκαλος αὐστηρῶς τὸν ἐρωτᾷ;
— Δὲν εἰσέχεις ὅτι ἡ κλοπὴ εἶνε κακὸν πρᾶγμα; Ἐάν σου ἔκλεπτε κανεὶς τὸ καπέλλο σου τί θὰ ἔκαμνες ἐσύ;
Ὁ μαθητὴς μετὰ ἐτοιμότητος;
— Ὁὰ ἡγόραζα ἄλλο καϊνούργιο!
Ἐστᾷ ὑπὸ τῆς Ροδᾶλης Λαγούλας.

Εἰς τὸ μάθημα τῆς Ζωολογίας.
Διδάσκαλος. Διὰ τί, Γιάννη, μᾶς ἔδωκε ὁ Θεὸς τὰ μάτια;
Μαθητὴς. Διὰ νὰ βλέπωμεν τοὺς βαθμοὺς ποῦ μᾶς βάλετε, διδάσκαλε.
Ἐστᾷ ὑπὸ τῆς Κροκοπέλλου Ἠοῦς.

Ὁ ἱατρὸς γράφει συνταγὴν διὰ τὴν ἀσθενοῦσαν μητέρα τοῦ Δημητράκη.
Ὁ Δημητράκης, μόλις τριετής, πλησιάζει πρὸς τὸν ἱατρὸν καὶ τῷ λέγει;
— Γιατρέ, γράψε, σὲ παρακαλῶ, καὶ γιὰ μένα ἕνα γαλατομπούρεκο.
Ἐστᾷ ὑπὸ Πύρου τοῦ Ἐπιφάνου.

Λίε τῶν Ἀρθέων, διὰ δύο μάλιστα λόγους· πρῶτον διότι ἀναγνωρίζεις τὰ ἐλαττώματά σου καὶ προσπαθεῖς νὰ τὰ διορθώσῃς καὶ δευτέρον διὰ τὸ εὐφυστατον μέσον ποῦ ἐφευρῇς νὰ τὰ διορθώσῃς· θὰ τὸ εἴπω εἰς ὅλους μου τοὺς συνδρομητὰς καὶ εἰς ὅλας μου τὰς συνδρομητρίδας καὶ αὐτοὶ μόναι των τὰ ἐλαττώματά των. Παιρνεῖς (γράφει εἰς τὴν ἐπιστολὴν της) ἕνα χαρτάκι καὶ γράφεις ἐκεῖ τὸ ὄνομα τοῦ ἐλαττώματος, ἔπειτα τὸ κρεμνᾷς ἐκεῖ ποῦ γαλίνει συχνότερον.
Ἄ! Ναυσικάα, Ναυσικάα! πολὺ ὀλίγα μοῦ ἔγραψες

ὕστερ ἀπὸ τὸσον καιρὸν ὅπου εἶχες νὰ μοῦ γράψῃς. Διὰ τί; Μὲ τί χαρὰν ποῦ ἀπαντᾷς σήμερον εἰς τὴν ἐπιστολὴν σου, φίλτατε Ἰωνικὲ Ἀστὴρ! Ἄ! εἶνε πολὺ ὥρατα ἐπιστολή, πολὺ ἔξυπνη καὶ πολὺ χαριτωμένη. Δὲν ἀντέχω, ἰδέπεις ν' ἀποσπᾷς ἐν μέρος ἐξ αὐτῆς. Δύο πλεον ἔμειναν φυλλάδια τοῦ Αὐγούστου καὶ τελειώνει ὁ Διαγωνισμός, καὶ ἔπειτα... τί καρδιοκτύπι θὰ γίνῃ! Ἄρα γε ἐγὼ θὰ κερδίσω; θὰ λέγῃ ὁ εἰς θὰ βάλουν τὴν φωτογραφίαν μου; θὰ λέγῃ ἡ μία, καὶ τοιουτοτρόπως ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κτύπου τῶν καρδιῶν ἐν ψευδώνυμον ἢ ἐν ὄνομα θ' ἀναφανῇ, οἱ δὲ ἄλλοι θὰ πῶσιν ἐν ποτήριον ψυχροῦ ὕδατος. Χά! χά! Προσμένω καὶ ἄλλην σου ἐπιστολὴν, Ἰωνικὲ Ἀστὴρ! ἐμπρός!

Προσμένω γράμμα σου, φίλτατε Πιπίᾷ.
Ὅσον εὐχαρίστησιν αἰσθάνεσαι σὺ ὅταν μοῦ γράψῃς, ἀγαπητέ μου Χρυσόχομε Νάρκισσε, ἄλλην τὴσιν αἰσθάνομαι κ' ἐγὼ ὅταν ἀναγινώσκω τὰς ἐπιστολάς σου καὶ ὅταν σοῦ ἀπαντῶ. Βεβαίως λαμβάνω τὰς λύσεις σου καὶ μὴ ἀνησυχῇς καθόλου. Γράφε μοι ὅπως συχνότερα.
Καὶ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ μικροῦ σου ἀδελφοῦ ἔλαβον καὶ τὸ ψευδώνυμόν του μοῦ ἤρесе καὶ τὰς λύσεις σου λαμβάνω καὶ αἱ ἐπιστολαὶ σου μὲ εὐχαριστοῦν, φίλτατε Ἀσπρε Γάτε, καὶ τὰς παραγγέλλας σου, ὡς θὰ ἴδῃς ἐκτελῶ. Εἰπέ τοῦ Περικλέτους νὰ μοῦ γράφῃ περισσότερα.

Πολὺ καλὰ ἔκαμαν αἱ τόσαι φίλαι σου νὰ μ' ἐρωτήσουν τί γίνεσαι, προσφιλέ μου Εὐαγγελία, διότι τοιουτοτρόπως σὲ ἡγάγασαν νὰ μοῦ στείλῃς μίαν τόσῳ τριφερὰν καὶ τόσῳ ἔξυπνην ἐπιστολὴν. Ἐάν εἰσέφες (λέγει) ὅτι διατρέχω τὸ τελευταῖον μου σχολικὸν ἔτος, δὲν θὰ ἡπόρευς βεβαίως διὰ τὸσον καιρὸν δὲν σοῦ γράφω καὶ δὲν θὰ ἔλεγες εἰς τὰς πολλὰς μου φίλας, αἱ ὁποῖαι ἔχουν τὴν καλωσύνην νὰ ἐρωτοῦν περὶ ἐμοῦ (καὶ τὰς εὐχαριστῶ δι' αὐτὸ) ὅτι φαίνομαι καὶ χάνομαι σὰν τὸ φεγγάρι, ὥσταν νὰ μὴ ἐγνώριζες καὶ σύ, ἀγαπημένη Δεσπλάσις, καὶ αἱ πολλαὶ μοῦ φίλαι, ὅτι δι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ φεγγάρι εἶνε ἐπιθυμητόν, διότι πρὶν ἐννοήσῃς ὅτι ἀρχίζομεν νὰ τὸ βαρυνώμεθα κρύπτεται. Ἐπειτα ἔχουσα τὸ γυνῶθι σαυτὸν, ἐσκέφθην ὅταν ἀνέγνωσα τὴν ἀλληλογραφίαν σου, ὅπου εἶδον διὰ τόσας καὶ τόσας τούσους καὶ τούσους ἐπαίνους (ζηλιάρα Εὐαγγελία!) ἐσκέφθην, λέγω, διὰ φεγγάρι εἶνε αἱ ἄλλαι σου συνδρομητρίαι, εἰς τὴν λάμψιν τοῦ ὁποίου χανόμεθα ἡμεῖς τὰ τὸσον μικρὰ ἄστρα· θὰ παρετήρησες βεβαίως αὐτὸ ποῦ σοῦ λέγω, Δεσπλάσις, διότι βεβαίως δὲ ἔρριψες τὸ βλέμμα σου εἰς τὸν οὐρανὸν ὅταν εἶνε πανσέληνος. Ἀ!; πῶς σὺ φαίνεται; δὲν νομίζετε ὅτι ἔχει ἄδικον νὰ λέγῃ ὅτι ἦνε μικρὸν ἄστρον, ἐνῶ γράφῃ τόσον ὥρατα;
Σὺ εἶσαι, ἀγαπητὴ μου Ἰριγένεια ἐν Ταύροις, σὺ εἶσαι καὶ γράφε μοι χωρὶς φόβου

Λαμβάνω τακτικώτατα τὰς λύσεις σου, φίλτατη μου Ἀνατέλλουσα Σελήνη.
Ἐχε ὑπομονήν, Ὠκύπου Ἀχιλλεῦ!
Γερᾷτῃ ἀπὸ ἀγάπην ἦτο ἡ ἐπιστολή σου, προσφιλέστατε Δόκτωρ Φασαρία, γεμᾷτῃ ἀπὸ ἀγάπην. Εἶνε δυνατόν νὰ μὴ σὲ ἀγαποῦν οἱ συνδρομηταὶ μου, ἀφοῦ ἀγαποῦν τόσον πολὺ ἐμένα καὶ σὺ μὲ ἀγαπᾷς τόσον πολὺ;

Λοιπὸν ἀπὸ βλα προτιμᾷς τὴν ἀλληλογραφίαν μου καὶ τὴν διαβάσεις πρώτην, ἀγαπητὴ μου Ἑργατικὴ Μελίσσα; Διαγωνισμοὺς σκοπεῖς νὰ προτείνω καὶ ἄλλους, ἐτοιμάσου λοιπὸν, ἐτοίμασε τὸ χάρτι καὶ τὴν πέναν σου. Μ' ἐρωτᾷς τί γίνεταί ἡ Ἑλλάς; Ἀττικὴ μήπως εἰσέειρμα κ' ἐγώ; ὑποβέτω ὅτι θὰ μ' ἐλησμόνησε.
Ὁχι, δὲν εἶσαι τεμπέλα, ἀγαπημένη μου Ἡρώδης Πάργα, καὶ παίρνω τὸν λόγον μου πίσω· ἀπεναντίας εἶσαι πολὺ ἀξίεπαινος. Εὐγένειας πολὺ μοῦ ἐφάνη αὐτὴ ἡ φράσις τῆς ἐπιστολῆς σου: «Πόσον ἐζηλευτὸν εἶνε νὰ βλέπῃ τις ἄλλους εὐτυχούντας ἐξ αἰτίας του καὶ εὐτυχῇς ὁ δυνάμενος

νὰ κἀμῃ τοιαῦτα καλὰ! Εὐγέ σου! Σοῦ εὐχομαι, ἀλήθεια, καλὰς προόδους εἰς τὴν ζωγραφικὴν.

Ἀγαπητὴ μου Ἀτρόμητος Μπουμπουλίνα, ἡ Ἑργατικὴ Μελίσσα, τῆς ὁποίας ἐπιθυμῶ νὰ μάθῃς τὸ ἀληθὲς ὄνομα, σοὶ προτείνει τὸ ἐξῆς αἰνίγμα, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν λύσιν θὰ ἴδῃς ὅτι ἐπιθυμῶ. Ἀκούσον:

«Τὸ πρῶτον εἰς τι φαγῆτον, φίλη μου, ὁ ἀπαντήσης, «τ' ἄλλο ὑποδιαίρεις τοῦ χρόνου, τὴν εἰσεύρεις, «τὸ δλον εἶνε «τ' ὄνομα Ἑργατικῆς Μελίσσης, «τώρα δὲ πρόσθεν καλῶς κ' εὐκόλως θὰ τὸ εὕρῃς».

Λοιπὸν; τὸ εὕρῃς;
Εἶνε λοιπὸν περιπετειώδης ἡ ἰδέα σου, ἀγαπητέ μου Μιχαὴλ Παλαιολόγε; Ἐν τούτοις εἶνε πολὺ περιέργος ἡ φαντασία σου, ἡ ὁποία ἀναπλάττει τὸ μυθιστόρημά μου· νὰ ἴδωμεν θὰ ἐπιτύχῃς;

Φίλτατε θ. Θεοδοσιάδῃ, γράφε μοι περισσότερα.
Πολὺ τρυφερὰ καὶ πολὺ συγκινητικὴ ἦτο ἡ μικρούλα ἐπιστολή σου, Δεωρίδα Σπαρτιῦτα, κατ' ἀντίθεσιν μάλιστα τοῦ ψευδωνύμου· ἔχεις βεβαίως πολὺ εὐαίσθητον καρδιαν καὶ σὲ ἀγαπῶ περισσότερον ἀπὸ πρὶν. Ὅσον εὐαισθητότερος εἶνε τις τόσον περισσότερας εὐεργεσίας εἰμπορεῖ νὰ κἀμῃ.

Νὰ πιστεύῃς, φίλτατον Τόξον τοῦ Φοίβου, νὰ πιστεύῃς ὅτι μοῦ στέλλονται τόσον πολλὰ πνευματικὰ ἀσκήσεις, ὥστε ἀρρεῖ νὰ ἔλθῃ ἡ σειρά τῶν ἰδιῶν σου. Ἐκ τούτου ὁμως δὲν ἐπεται ὅτι δὲν πρέπει νὰ μοῦ στείλῃς καὶ ἄλλας ἀπεναντίας μάλιστα, νὰ μοῦ στείλῃς πολλὰς καὶ εἰ δυνατόν... καλλιτέρας.

Καλὲ, τί λέγεις, Πολυμήχανε Ὀδυσσεῦ; νὰ λησμονήσω νὰ σοῦ γράψω; καὶ ἦτο δυνατόν νὰ μὴ ἀπαντήσω εἰς μίαν τόσῳ ἀρετῇ ἐπιστολήν; πρόσχε νὰ μὴ μοῦ ἐπαυλᾷς τέτοια λόγια καὶ γράφε μοι συχνότερα· ὅσην πολλὰ καὶ ἂν εἶνε τὰ μαθήματά σου κλέπτε ὀλίγας στιγμὰς ἀπὸ τὰ παιγνιδία σου καὶ γράφε μοι τ' ἀκούς;

Μὰ ἐπὶ τέλους σὺ, προσφιλέ μου Οὐρανία Ἀδρα, πάντοτε θὰ μὲ τέρπῃς, πάντοτε θὰ μὲ εὐχαρίστης μὲ τὰς τούσους τρυφεράς ἐπιστολάς σου; Εἶχες καιρὸν, λέγεις, νὰ μοι γράψῃς καλὰ, καὶ πῶς τὸ κατάρθωσες τόσον καιρὸν νὰ μὲ λησμονήσῃς ἀφοῦ γνωρίζῃς ὅτι τὰ γράμματά σου μ' εὐχαριστοῦν; Τώρα θὰ μοῦ γράψῃς συχνά;

Εὐχαριστῶ δὴν τὴν οἰκογενεάν σου διὰ τὴν ἀγάπην τὴν ὅποian δεικνύουσι καὶ ἔχουσι πρὸς ἐμὲ, εὐχαριστῶ δὲ καὶ σὲ, ἀγαπητὴ μου Ἐσπερία Ἀδρα, διὰ τὰς τούσους ὥρατας ἐπιστολάς, τὰς ὁποίας μοῦ στείλῃς. Παράδειξον, ἀλήθεια, μοῦ φαίνεται ἡ ἰδέα σου ὅτι δὲν σοῦ ἀρέσουν τὰ λυπηρὰ διηγήματα καὶ πρὸ πάντων ὅταν τελειώνουν τραγικῶς, ἀλλὰ τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς, ἔχεις καὶ κάποιον δικαίον.

Ζητήσατε, σᾶς παρακαλῶ, ἄλλον τόμον, ἀγαπητὰ μου Ποιητὰ Μάτια, διότι αὐτὸν ποῦ ζητεῖτε εἶνε δυστυχῶς ἐντελὲς ἐξητημένον. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Πρίγκηπα Ζιλλάχ, ὅσον ἐξυρῇτε σῆς, ἄλλο τόσον ἐξυρῶ κ' ἐγὼ εἰς τὴν καταγίνεται· ὑποβέτω ὅτι καταγίνεται εἰς τὸ νὰ... μὴ μοῦ γράφῃ.

Ἀς παίρῃς καλοὺς βαθμοὺς καὶ ἄς μὴ μοῦ γράψῃς, ἀγαπητὸν μου Ρόδον τοῦ Ἀπριλίου· ἄλλ' ὅχι, ψεύματα εἶπα, ἄς παίρῃς καλοὺς βαθμοὺς καὶ ἄς μοῦ γράψῃς· εἶσαι τόσον ἔξυπνον καὶ τόσον ἐπιμελὲς ὥστε εἰμπορεῖς νὰ κἀμῃς καὶ τὰ δύο συχνῶνως.

Πῶ! πῶ! πολὺ ποζῶς μοῦ ἔγεινεν ὁ Μέλας Ἀστὸς, πολὺ ποζῶς, μὲ τὸ δίκρο του ὁμως· ἐξυρῇτε τί θὰ 'πῇ μαθητὴς τῆς τετάρτης τάξεως τοῦ γυμνασίου; δὲν εἶνε χωρατὰ, ὅταν μάλιστα εἶνε καὶ ἐπιμελής, ὅπως εἶμαι βεβαίως ὅτι εἶνε αὐτός.

Καλῶς ὥρισεν ἡ ἐπιστολή σου, ἀγαπητὸν μου Διαβολάκι, μὲ τὰ λουλουδάκια της καὶ μὲ τὸ πολυτρίχι της καὶ

μέ το άραιόν της χαράκωμα και... 'κόντευα να τή ξεχάσω, μέ την ιδιόχειρον φωτογραφίαν σου. Θέλω να μου γράψης πολύ, πολύ συχνά.

Με είχες φούρκα, αγαπημένη μου Βαβυλωνία 'Ηγεμονίς, ένόμιζες πως σε περιφρονούσα, πως σ' έσυχαινόμουν; Αυτό είνε πικρά λόγια, φίλτάτη μου. (Ιδού ότι σε μιμούμαι εις τὰ έπίθετα, ίσως κ' έγώ από την πολλήν μου αγάπην). 'Ιστορίας μικράς βεβαίως δημοσιεύω, αν έγκριθώσι.

Πολύ βιαστικός είσαι, φίλτατε 'Ατρώμητε 'Αχιλλεύ, και άφου, ύστερα μάλιστα από τόσον καιρόν, απέφρασις να μου γράψης, υποθέτω ότι ήμπορούσες να μου έγραφες περισσότερα, με όλα τὰ δύσκολά σου μαθήματα. 'Ας ίδωμεν.

Τοιαύτην φλυαρίαν όχι μόνον την συγχωρώ, φίλτατε Μαύρε Κυρηέ, αλλά σε παρακαλώ μάλιστα να την έγης συχνά διά να δίδεται άπορμή να διαβάζω μεγάλας σου επιστολάς; αλλά διατί από Κεραυνός έγινες Μαύρος Κυρηής; άς είνε, μη μου είπης τό διατί και τουτο τό νέον ψευδώνυμόν σου είνε αρκετά καλόν.

Είνε μερικοί και μερικοί που'με πικραίνουν ένιote, όπως ή προσφιλεστάτη Νίκη, ή οποία υποθέτει ότι την έλησμόνησα. Μά διατί, Νίκη, να βάζης τέτοια πράγματα εις τον νούν σου; είνε δυνατόν να μη σε ένθυμούμαι άφου σε αγαπώ τόσον πολύ;

Μετά χαράς δέχομαι την φίλιαν σου, μικρή μου 'Αραψ της 'Αφρικής, και προσμένω να μου γράψης περισσότερα.

Σε εύχαριστώ ότι με αγαπάς τόσον πολύ, φίλτατε Ν. Ζαβιτσάνε, και σε παρακαλώ να γράψης συχνά και πολλά και με έξυπνάδα όπως ήτο αυτή ή τελευταία επιστολή σου.

Μάλιστα, Μεγάλη Δούκισσά μου, λαμβάνω τακτικώτατα τας λύσεις σου, αλλά επιστολήν σου... έμαύρισε τό μάτι μου προσμένοντας.

Είς όλους γενικώς άρέσουν τὰ παραμύθιά μου, αγαπητή μου Αλγούλα. Τας λύσεις σου διας τας έλαβα. Πότε θα μου γράψης έκτενέστεραν επιστολήν;

Τό είδεω πόσον με αγαπάς, και είξεω ότι με αγαπάς πολύ, φίλτάτη Δίκατερήν Σκοπέτον (μά πάρε δα και συ έν ψευδώνυμον). Πολύ καλήν έντύπωσιν μου έκαμεν ή περιπαλής επιστολή σου με τὰ στρογγυλά της γράμματα και σε παρακαλώ να ήσαι τακτικώτερα εις την άλληλογραφίαν μας.

'Η άνοπομοησία, τό είπον και άλλοτε, είνε πολύ κακόν έλάττωμα, φίλτατόν μου 'Ημερόφακτον όναρ, και πρέπει να τό αποβάλης σύ, που είσαι τόσον καλόν, τόσον επίμελές και τόσον έξυπνον κοράσιον. 'Εχάρην πολύ ότι διασκεδάσω την πηξίν σου και συγχρόνως σε ώφέλω.

Συγχωρεί κανείς ευκόλως την κακαγραφίαν εις ένα μεταφραστήν, αγαπητέ μου 'Εφρειακή Σπινθήρ, άλλ' επιτρέπεται εις ένα μεταφραστήν να ζητή συγγνώμην διά την κακήν σύνταξιν και διά την άπορρογραφίαν, άφου υποτίθεται ότι [ο μεταφραστής] πρέπει να γνωρίξη καλώς όχι μόνον την γλώσσαν, από την όποίαν μεταφράζει, άλλ' έτι μάλλον την γλώσσαν εις την όποίαν μεταφράζει; 'Εννοείς, υποθέτω, τί θέλω να σου έπω; έπειτα, δέν είπον και άλλοτε ότι οι συνδρομηταί μου μόνον εις τας πνευματικές άσκήσεις και εις την άλληλογραφίαν επιτρέπεται να λαμβάνουν μέρος; Τό άληθές είνε ότι προβλέπω από τοῦδε πως εις την άλληλογραφίαν μου και εις τους διαγωνισμούς μου θα παίξης πολύ ένεργόν και πολύ εύφυνέ πρόσωπον, διότι σε μαντεύω από την πρώτην σου επιστολήν σε μαντεύω αρκετά επίμελῃ και αρκετά έξυπνον. Χρήματα δύνασαι να μου στείλῃς διά γραμματοσήμου Αυστριακού, ή ελλείψει αὐτοῦ δι' 'Οθωμανικοῦ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

177. Συλλαβόγριφος.

Τό σύνολόν μου κατοικεί εις πόλεις και χωρία.
Τό πρώτον μου γράμμα εστί, τ' άλλο άντωνυμία.

'Εστάλη υπό της Μουσσοπεφούς Κορίνθης.

178. Συλλαβόγριφος.

Τό πρώτον είνε συλλαβή, φυλή τό δεύτερόν μου.
Τό τρίτον δέ με άρεξιν αν 'όρξς τό σύνολόν μου.

'Εστάλη υπό της 'Εργατικής Μελίσσης.

179. Λεξιγριφος.

Τό πρώτον είνε πόλις μέσα εις την 'Ελλάδα,
Τό δεύτερόν μου όμως δεικνύει την μονάδα,

Τό όλον της θαλάσσης

'Εν γένει μία φάσις.

'Εστάλη υπό του 'Ιωνικού 'Αστέρως

180. Λεξιγριφος.

Γράμμα τό πρώτον, έντομον είνε τό δεύτερόν μου
Και μία τών επιστημών είνε τό σύνολόν μου.

'Εστάλη υπό του 'Αβροπετάλου 'Αθως.

181. Στοιχειόγριφος.

Είμαι, φίλε, μεγα δένδρον κ' εις τὰ δάση σε καλώ,
Πλήν αν μ' άποκεφαλίσης εις τὰ μουτρά σου κολλώ.

'Εστάλη υπό Κατίνας 'Ησάτου

182. Στοιχειόγριφος.

Είμαι βήρος και μεγάλως τον κρατούντά με βαρύνω.
'Αν τον τράχηλόν μου κόψης, τότε ήρος θέ να γίνω.

'Εστάλη υπό της Κυκλαμίδας.

183. 'Αναγραμματισμός.

'Οπως είμαι είμαι νήτος και ώραία και καλή,
'Αν με αναγραμματίσης μαύρος γίνομαι πολύ.

'Εστάλη υπό Στ. Α. Ζέλλου.

184. Λένιγμα.

Εύρισκομ' έν τῷ οὐρανῷ καθὼς και έν τῇ γῇ.
Μ' εύρίσκετε έν τῇ σιγῇ, δέν μ' έχει ή σιγῇ.

'Εν τῷ ἡλίῳ κατοικῶ κι' οὐχί έν τῷ φωτί.

Τί; δέν μ' εύρίσκετε τό λοιπόν; άργοπορεῖς; γιατί;

'Εστάλη υπό του 'Αθω.

185. Λένιγμα.

Πρωτ' πρωτ' αν σηκωθῇς θα 'όξς τό θηλυκόν μου
Και 'ς τό τραπέζι μ' ήρεξιν θα φῶς τ' οὐδέτερόν μου.

'Εστάλη υπό της Μιρῆς Δουκίσσης.

186. 'Ερώτησις.

Ποῦν βοινόν μυκάται;

Γιατί δέν μ' άπαντᾷτε;

'Εστάλη υπό της 'Ανατελλούσης Σελήνης.

187. Κυβόλεξον.

1. Τό πρώτόν μου 'ς την θάλασσαν δύνασαι να τό εύρης.
2. Τό δεύτερόν μου άπατά εκείνον που τό βλέπει.
3. Τό τρίτον μου έλληνική πόλις και την είξεύρει.
4. Τό τέταρτόν μου, ως θεός, τον πόλεμον διέπει.

'Εστάλη υπό της Γαληνιάδας Θαλάσσης.

ΕΛΠΙΣ ΚΑΙ ΧΑΡΙΣ

'Ητό ποτε έν τινι χώρα, κειμένη εις τό βορειότατον μέρος της γῆς, όπου ο ήλιος επί έξ μηνάς είνε άφανής, μικρόν τι χωρίον. Τό όνομα του χωρίου τούτου εις οὐδένα γεωγραφικόν πίνακα εύρίσκεται, και μά την αλήθειαν οὐδέ έγώ το είξεύρω. 'Εκειτο δέ παρά την ακτήν της θαλάσσης έν τῷ μυθῷ μικροῦ κόλπου. 'Οπισθεν του κόλπου ύψοῦτο όρος καλυπτόμενον υπό μεγαλοπρεπούς δάσους, και τό χωρίον έκείτο εις τους πρόποδας του όρους έσφηνωμένον μεταξύ του όρους και της θαλάσσης. Οι κάτοικοί του ήσαν όλγοι τινές αλιεῖς.

'Εν τινι τῶν οικίσκων του χωρίου έξη γυνή πτωχοτάτη και μικρόν παιδίον όνομαζόμενον Χρίστελ, παιδίον φρονιμώτατον, όπερ ήγάπα την μητέρα του τρυφερώτατα. 'Αλλ' ή μήτηρ του είχεν άποθανή και έκτοτε δέν ήτο πλέον εύτυχες. Προσεπάθει διά παντός τρόπον να γίνῃ αγαπητόν εις την γηραιάν Λισβέθαν, αλλά δέν ήδύνατο να τό κατορθώση.

'Εάν ήθελε να την περιποιηθῇ και να της φέρῃ νερόν, ήτο τῶν αδυνάτων να μη πέσῃ και να θραύσῃ τό σταμνίον. Και ή γηραιά Λισβέθα άντι να τό εύχαριστήσῃ, τό επέπληττε διά την άδεξιότητά του. 'Εάν ήθελε τό πρωτ' να άνάψῃ φωτίαν πριν έξυπνήσῃ ή γραῖα, έγέμιζε την οικίαν με σύννεφα καπνοῦ· εύθὺς ή γραῖα κατέβαινεν από τό δωμάτιόν της έντρομος, νομίζουσα ότι είνε πυρκαϊά, και έρραπίζε τον δύσμοιρον Χρίστελ διά να τον μάθῃ να μη παίξῃ άλλοτε με τὰ πυρεῖα.

Ποτέ της δέν τον είχε φιλήσῃ, ποτέ δέν του έμειδίασε, και πάντοτε ήτο δυσηρεστημένη και άρριστημένη. Πάντοτε τον επέπληττε και συχνάκις τοῦ της έβρεχε.

ΕΤΟΣ Θ'—ΤΕΥΧΟΣ 17^{ον}

Και όμως δέν ήτο κακή ή πτωχή γραῖα, όχι, δέν ήτο! 'Ητο μόνον περίλυπος πολύ, παντέρημος, δυστυχιστάτη, ή πολλή λύπη την είχε καταστήσῃ ευερέθιστον.

'Οτε ο Χρίστελ ήλθεν εις ήλικίαν να φοιτᾷ εις τό σχολεῖον, ή γραῖα Λισβέθα έκρέμασεν εις τον ώμόν του σάκκον, όστις περιείχεν αλφαβητάριον και πλάκα, και έπέρασεν εις τον βραχίονά του καλάθιον με τεμάχιον ξηροῦ άρτου και τον απέστειλεν εις τό σχολεῖον.

'Επειδή δέ ο πατήρ του Χρίστελ ήτο άνήρ έγγραμματος και άνεπτυγμένος, ή γραῖα Λισβέθα ήθελε να τον σπουδάσῃ τον Χρίστελ, να τον κάμῃ πεπαιδευμένον, καθηγητήν. 'Εσκέπτετο λοιπόν ότι ο μικρός Χρίστελ έπρεπε να λαμβάνῃ πάντοτε τό πρώτον βραβεῖον, ώστε να κατορθώσῃ να εύρῃ ύποτροφίαν και να σταλῇ να σπουδάσῃ εις Πανεπιστήμιον να γίνῃ φοιτητής.

'Αλλ' ο μικρός Χρίστελ δέν ήτο της αὐτῆς γνώμης· όχι ότι ήτο άμελής, άλλ' ήτο δειλός· αν έξῃ ή μήτηρ του, θα εκάθητο όλην την ήμέραν εις τους πόδας της να την βλέπῃ, να μη βλέπῃ την ώραν ποτε να στρέψῃ προς αὐτόν έν βλέμμα της γλυκῆ και θωπευτικόν, και να κρατῇ τας χεῖράς της μεταξύ τῶν χειρῶν του και να τας φιλή. 'Αν λοιπόν έξῃ ή μήτηρ του, ο Χρίστελ μετά χαράς θα έπεμελείτο

και θα προσεπάθει να γίνῃ και αὐτός λόγιος ως ο πατήρ του.

'Οτε έφόρεσε τον σάκκον του και έπήρε τό καλάθιον εις την χεῖρά του, ησθάνθη ότι ήτο δυστυχής, και έτρεμεν, ως αν έμελλε να ύπάγῃ να σταθῇ έμπροσθεν πυροβόλων, τὰ όποια ήσαν έτοιμα να εκपुरσοχρητῶσιν. Συνεσφίχθη εις το

ΤΟΜΟΣ 118—5

[Υπενθυμίζομεν εις τους ήμετέρους άναγνώστας ότι σήμερον λήγει ο διαγωνισμός τῶν λύσεων τῶν πνευματικῶν άσκήσεων. 'Αμα λάθωμεν τας λύσεις και τῶν έν τῷ παρόντι φυλλαδίῳ πνευματικῶν άσκήσεων θα δημοσιεύσωμεν τὰ αποτελέσματα του διαγωνισμοῦ. Θα προτείνωμεν δέ συγχρόνως και νέον διαγωνισμόν τῶν λύσεων.]

φόρεμα της Λισβέθης, και ύψωσας πρὸς αὐτὴν τοὺς δακρυσμένους ὀφθαλμούς του, ἔτεινε πρὸς αὐτὴν τὰ χεῖλη του διὰ νὰ τον φιλήσῃ· ἀλλ' αὐτὴ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπόν της καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν μετὰ σοβαρότητος:

«Ἐλα, δρόμο! ἀμελέστατε!»

Καὶ ὁ δυστυχὴς Χρίστελ ἐξεκίνησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ σχολεῖον περιίλυτος καὶ κατηφής.

«Ἀχ! ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, πῶς νὰ πάγω τώρα εἰς τὸ σχολεῖον! Ἄν με μαλώσῃ ὁ διδάσκαλος, ἂν με περιγελάσουν οἱ μαθηταί!»

Καὶ μόλις καὶ μετὰ βίας ἐκράτει τὰ δάκρυά του καὶ ἠσθάνετο ῥίγος εἰς τὴν ράχιν του.

Καθ' ὁδὸν ἐβράδυνε τὸ βῆμά του καθ' ὅσον ἐπλησίαζεν εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ τόσον ἐβράδυνεν, ὥστε ἤλθε πολὺ ἀργὰ εἰς τὸ σχολεῖον· οἱ μαθηταὶ ἦσαν εἰς τὴν τάξιν καὶ ἡ θύρα τοῦ σχολείου ἦτο κλειστή.

Τώρα πῶς νὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν; Τὸ δύστηνον παιδίον ἤθελε προτιμήσῃ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν θαλάσσαν παρὰ νὰ ἐπιχειρήσῃ νὰ τὴν ἀνοίξῃ. Ἐστάθη λοιπὸν ἔξω τῆς θύρας περιμένων καὶ ἐλπίζων ὅτι θὰ ἔλθῃ ἴσως ἄλλος μαθητής, ὅστις εἶχεν ἀργήσει, καὶ ἀφοῦ ἐκεῖνος ἀνοίξῃ τὴν θύραν, νὰ εἰσέλθῃ καὶ αὐτὸς κρυφά, κρυφά.

Περιμένει, περιμένει, ἀλλὰ ποῦ; Δὲν ἐφαίνετο ψυχὴ. Μόνον μικρὸν στρουθίον ἐπέταξε πλησίον του καὶ προσεπάθει νὰ εὕρῃ τροφὴν ἐντὸς τῆς χλόης.

Ὁ Χρίστελ ἀνοίγει ἐλαφρὰ τὸ καλαθίον του καὶ ῥίπτει εἰς τὸ πτηνὸν ὀλίγα ψυχία. Τὸ ἡμερον στρουθίον ἤλθεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Χρίστελ καὶ ἔφαγε τὰ ψυχία. Ἐπειτα ἐπέταξε καὶ δευτέρου στρουθίου, ἔπειτα τρίτου, ἔπειτα ὀλόκληρον τάγμα στρουθίων, ὥστε ὁ Χρίστελ ἔδωκεν εἰς αὐτὰ ὅλον τὸν ἄρτον του καὶ δὲν ἐκράτησε δι' ἑαυτὸν τίποτε.

Λί ὥραι παρήρχοντο καὶ οὐδεὶς ἤρχετο νὰ ἀνοίξῃ τὴν κλειστὴν θύραν. Τὸ μάθημα ἐτελείωσε καὶ αἰφνης οἱ μαθηταὶ μετὰ πολλοῦ θορύβου καὶ πολλῆς βοῆς ἤνοιξαν τὴν θύραν καὶ διεσκορπίσθησαν εἰς τὴν ὁδόν.

Ὁ Χρίστελ κύπτων τὴν κεφαλὴν καὶ ὅλος ἐντροπὴ ἠκολούθησε τοὺς μαθητὰς καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, τάχα ὅτι ἐσχόλασε καὶ αὐτός.

Ἀλλὰ πῶς νὰ εἰσέλθῃ; πῶς νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν γηραιὰν Λισβέθαν; πῶς νὰ ἀτενίσῃ τὸ ἀγριωπὸν βλέμμα της;

«Ἥλθες; εἶπε πρὸς αὐτὸν ἡ γραῖα καὶ τον ἐκύτταξεν αὐστηρῶς, ἕκαμες φρόνιμα εἰς τὸ σχολεῖον;»

Ἀλλ' αὐτὸς ἀντὶ νὰ ἀποκριθῇ, ἔκυψε τὴν κεφαλὴν καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα.

«Ἐβουβάθηκες; ἀνεφώνησεν ἡ γραῖα. Ἐκατάλαβα τί τρέχει! Σὲ ἐτιμώρησεν ὁ διδάσκαλος καὶ ἐντρέπεις νὰ το εἰπῇς. Τώρα εὐθὺς ἐγὼ πᾶ νὰ εὕρω τὸν διδάσκαλον.

— Ὅχι... ὄχι! εἶπεν ὁ Χρίστελ.

— Ἀ! ἄ! δὲν θέλεις νὰ πᾶς νὰ τον εὕρω; Νὰ μὴ μου εἰπῇ τὰ ἀνδραγαθήματά σου; Ποῖος εἰξεύρει τί θὰ ἕκαμες! Ἀφιλότιμε! τί ἕκαμες. Ἐλα, πέ μου, εὐθὺς τώρα, εἰ δὲ μὴ...»

Καὶ ὕψωσε τὴν χεῖρά της.

«Δὲν ἐμβόηκα εἰς τὸ σχολεῖον, ἐψιθύρισεν ὁ Χρίστελ τρέμων.

— Ἀμελέστατε! χάχα! παλιάνθρωπε! Καὶ τί ἕκαμες λοιπὸν τόσες ὥρες;»

Ἀλλ' ὁ Χρίστελ τὴν ἐκύτταξεν ἱκετευτικῶς καὶ εἶπεν:

«Ἐπερίμενα νὰ ἔλθῃ κανεὶς νὰ μου ἀνοίξῃ τὴν θύραν, ἀλλὰ δὲν ἤλθε κανεὶς.

— Μάγκα! ἀνεφώνησεν ἡ γραῖα καὶ τον ἔρροπισε διπλοῦν ῥάπισμα· ποῖος εἰξεύρει ποῦ ἐμάχηκευς με ἄλλα μαγκόπαιδα!

— Ὅχι... ἐστοκόμην ἔξω ἔς τὴν θύραν, εἶπεν ὁ Χρίστελ καὶ ἦτο ὠχρότατος.

— Ψεῦτη!

Τὸ κακόμοιρον παιδίον ἔτρεμε. Καὶ ἀντὶ νὰ δυσανεστῇ, ὡς θὰ ἕκαμον ἄλλα κακὰ παιδιὰ ἂν ἦσαν εἰς τὴν θέσιν του, ὕψωσε πρὸς τὴν γηραιὰν Λισβέθαν βλέμμα τόσον γλυκὺ καὶ περίλιπον, ὥστε καὶ λύκαιναν θὰ ἠδύνατο νὰ συγκινήσῃ. Ἀλλ' ἡ γραῖα δὲν τον ἐκύτταζε, διότι εἶχεν ἀνοίξῃ τὸ καλαθίον του, καὶ ὡς εἶδεν ὅτι ἔλειπεν ἄρτος, ἐνόμισεν ὅτι τον εἶχε φάγῃ ὁ Χρίστελ.

«Ἀμελέστατε, ψεῦτη! ἀπόψε θὰ κοιμηθῇς νηστικός. Φύγε ἀπὸ δῶ, πῆγαινε νὰ πλογιάσῃς! νὰ μὴ σε ἰδοῦν τὰ μάτια μου!»

Ὁ Χρίστελ ἐν ᾧ ἀπεχώρει, ἔρριπτε τελευταῖον βλέμμα ἱκετευτικὸν εἰς τὴν γηραιάν.

Ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ δωματίου, ἐστάθη ὀλίγον καὶ δὲν εἰξεύρε τί νὰ κάμῃ.

Τί νὰ κάμῃ;

Νὰ ἀναβῇ εἰς τὸ δωμάτιόν του τὸ ψυχρὸν καὶ παγωμένον;

Νὰ πλαγιάσῃ καὶ νὰ θορνή κρύπτων τὸ πρόσω-

πὸν του εἰς τὰ σινδόνιά του καὶ νὰ ἀποκοιμηθῇ μὲ εὐχάριστα καὶ χρυσὰ ὄνειρα ὅπως ἕκαμνε καθ' ἐσπέραν.

Τοῦτό τον ἐπεύραζε περισσότερον. Διότι ὁ Χρίστελ ἡγάπα τὰ ὄνειρα ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἔβλεπεν εἰς τὸν ὕπνον του· ἔβλεπεν ὅτι ἐπῆγαινε εἰς τόπους μαγευτικούς καὶ δὲν του ἤρχετο ὀρεῖς νὰ φύγῃ. Τόσον δὲ ἦσαν ζωηρὰ τὰ ὄνειρά του, ὥστε πολλάκις δὲν εἰξεύρε νὰ εἰπῇ ἐὰν τῷ ὄντι εἰς τὸν ὕπνον του ἐπεσκέφθη τοὺς τόπους ἐκεῖνους. Καὶ ὅτε ἀκόμη ἦτο ἐξυπνος, ἔχαιρεν ἐνθυμούμενος τοὺς μαγευτικούς ἐκεῖνους τόπους.

Ἀ! πόσον ἡγάπα τὰ εὐμορφα ἐκεῖνα ὄνειρα, τὰ ὁποῖα τον ἐπαρηγόρουν διὰ τὴν αὐστηρότητα τῆς γηραιᾶς Λισβέθης καὶ τον ἕκαμον νὰ λησμονῇ τὴν ψυχρότητα της! Ἀλλὰ μετὰ πόσης χαρᾶς θὰ ἐχάριζε πάντα τὰ ὄνειρά του καὶ ὄχι μόνον ἐκεῖνα, ἀλλὰ καὶ ἄλλα ἀκόμη θὰ ἐχάριζεν ἀντὶ ἐνὸς φιλήματος τῆς μητρὸς του.

Λοιπὸν τί νὰ κάμῃ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην; νὰ ἀναβῇ εἰς τὸ δωμάτιόν του, καὶ νὰ ζητήσῃ εἰς ἐν εὐμορφον ὄνειρον τὴν λήθην τῆς λύπης του;

Ἡ νύξ ἐπλησίαζε καὶ ὁ Χρίστελ ἐπέεινα, διότι ἦτο νηστικός, ὡς ἐνθυμίσθη. Ὅπισθεν τῆς θύρας τοῦ μαγειρείου εἶδεν ὀλίγα ξηρὰ κλαδιά, διὰ τῶν ὁποίων ἡ γηραιὰ Λισβέθα ἤναπτε πῦρ. Εἶδεν ὅτι δὲν ἦσαν ἄρκε· καὶ μόλις θὰ ἤρκουν δι' αὐριον τὸ πρωῒ. Λοιπὸν εἶπε καθ' ἑαυτὸν:

«Ἀς πάγω μίαν στιγμὴν νὰ μαζέψω κλαδιά πρὶν νυκτώσῃ. Καὶ ὅταν ἰδῇ ὅτι της ἕκαμα αὐτὴν τὴν ευκολίαν, ἴσως με συγχωρήσῃ, καὶ ποῖος εἰξεύρει ἂν δὲν μου χρεωστῇ καὶ χάριν. Ἴσως μου εἰπῇ εὐχαριστῶ καὶ ἴσως μου δώσῃ καὶ κανὲν φιλάκι.»

Καὶ ἐλαφρὸς ὡς σκίουρος ἔδραμεν εἰς τὸ ὄρος νὰ συνάξῃ κλαδιά, καὶ μετ' ὀλίγην ὥραν εἶχε συνάξῃ ὅσα ἠδύνατο νὰ σηκώσῃ εἰς τὸν ὠμὸν του. Ἐφορτώθη τὰ κλαδιά καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν μετὰ πολλοῦ κόπου. Ἀπέθεσε τὸ φορτίον ὀπίσθεν τῆς θύρας τοῦ μαγειρείου. Ἀλλὰ ἡ Λισβέθα ὡς ἤκουσε τὸν τριγμὸν τῶν κλαδίων, ἐξῆλθε τοῦ δωματίου της νὰ ἰδῇ πόθεν προέρχεται ὁ τριγμὸς, καὶ εἶδεν ἐνώπιόν της τὸν Χρίστελ, ὅστις τὴν παρετήρει συνεσταλμένος καὶ μὲ βλέμμα ἱκετευτικόν.

«Σὺ εἶσαι πάλιν; εἶπε πρὸς αὐτὸν ἡ Λισβέθα μετὰ τραχύτητος, δὲν σου εἶπα νὰ πᾶς νὰ κοι-

μηθῇς, ἀπειθέστατε; Τι ἕκαμνες ἔξω αὐτὴν τὴν ὥραν;

— ὦ! θεῖα Λισβέθα, μὴ με μαλώνεις! ἐπῆγα νὰ σας μαζεύσω κλαδιά.

— Κλαδιά; καὶ τί νὰ τα κάμω; Δὲν ἔχω ἀνάγκην, ἔχω ἄρκετά. Ποῖος εἰξεύρει ποῦ ἐγύριζες! Ἐγὼ αὐριον θὰ πάγω μόνη μου νὰ εὕρω τὸν διδάσκαλον διὰ νὰ ξεύρῃ μὲ τί ἀγρίμι ἔχει νὰ κάμῃ. Καὶ θὰ του πῶ νὰ εἶνε αὐστηρὸς. Ἐλα, πῆγαινε νὰ πλαγιάσῃς, ἀφιλότιμε!»

Ὁ δύσμοιρος Χρίστελ, κατὰ κόπος ἐκ τοῦ δρόμου καὶ ἐξηντλημένος ὑπὸ τῆς πείνης, καὶ καταβεβλημένος ἐνεκα τῆς σκληρότητος τῆς γραῖας Λισβέθης, ἀπελπισθεὶς ὅτι θὰ κερδήσῃ τὸ φίλημά της, τὸ ὁποῖον τόσον πολὺ ἐπόθει, ἤλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του μόλις σύρων τοὺς πόδας του. Ἐπλαγιάσεν ἐπὶ τῆς ψυχρᾶς κλίνης του ἐνδεδυμένος καὶ ἔκλειεν ἕως ὅτου τον ἐπῆρεν ὁ ὕπνος.

Ἀρὰ γε τί ὄνειρον εἶδε τὴν νύκτα ἐκείνην;

Οὐδὲ αὐτὸς εἰξεύρε νὰ εἰπῇ ἐὰν εἶδεν ὄνειρον. Ἀλλὰ τὸ πρωῒ ἐξύπνησεν ἡσυχος, διότι ἐσκέφθη ὅτι ὁ μόνος τρόπος διὰ νὰ καταπραύνη τὴν γραῖαν Λισβέθαν θὰ ἦτο νὰ ἔλθῃ νὰ τὴν εἰπῇ ὅτι ἦτο εἰς τὸ σχολεῖον καὶ ὅτι ἦτο εὐτυχτος.

Λοιπὸν χωρὶς νὰ παρουσιασθῇ ἔμπροσθεν τῆς γραῖας ἐπῆρε τὸ καλαθίον του κενὸν καὶ τὸν σάκον του καὶ ἐπορεύθη εἰς τὸ σχολεῖον.

Ὁ καιρὸς ἦτο ψυχρὸς καὶ ἐπιπτε χιών.

Καὶ νὰ ἴδῃτε ὅτι ἐφθασε πρῶτος εἰς τὸ σχολεῖον πολὺ πρὶν ἔλθωσιν οἱ ἄλλοι μαθηταί. Ἰκμάθισεν ἡσυχος εἰς μίαν γωνίαν καὶ ἐπερίμενε.

Ἡ πείνᾳ τον ἐβασάνιζε καὶ ὁ στόμαχός του παρεπονείτο, καὶ ἠσθάνετο βόμβον εἰς τὰ ὦτά του· ἠσθάνετο τὴν κεφαλὴν του κενὴν καὶ ὅμως τόσον βαρεῖαν, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ τὴν κρατήσῃ ὀρθίαν καὶ τὴν ἐστήριζεν ἐπὶ τοῦ τοίχου.

Ἰκμάθητο ἀντικρὺ τοῦ παραθύρου καὶ ἔβλεπε τὴν χιόνα, ἥτις ἐπιπτε πυκνὴ. Τόσον δὲ εἶχε τὸν νοῦν του εἰς τὴν χιόνα, ὥστε δὲν ἐνόησε τοὺς ἄλλους μαθητὰς ὅτι εἶχον ἔλθῃ.

Μικρὸν πτηνὸν τρέμον ἐκ τοῦ ψύχους καὶ φοβούμενον τὴν χιόνα, ἠθέλησε νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ παράθυρον χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ ὅτι ἦσαν κλειστὰ τὰ ὑαλῖα. Τὸ δύστηνον κατεκυλίσθη κάτω καὶ ἐστάθη εἰς τὸ στήριγμα τοῦ παραθύρου ἀκίνητον καὶ ζαλισμένον.

«Τὸ καίμενο τὸ πουλάκι! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ

Χρίστελ, τὸ καϊμένο θὰ πεινᾷ περισσότερο ἀπὸ ἐμέ!»

Τίς εἰξεύρει ἂν δὲν ἦτο ἐκ τῶν μικρῶν πτηνῶν, τὰ ὅποια γθὲς τὸ πρωὶ ἔφαγον τὸν ἄρτον του; Ἀλλ' ὅχι δὲν ἦτο στρουθίον, ἐφαίνετο ὡς πε- τρίτης.

«Ἀρά γε τί νὰ εἶνε; ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ Χρί- στελ, τί νὰ εἶνε, σπουργίτης ἢ πετρίτης;» καὶ ὕψανε τὴν κεφαλὴν νὰ παρατηρήσῃ καλλίτερον.

Καὶ ἐν ᾧ παρετήρει ὁ Χρίστελ τὸ πτηνόν, οἱ μαθηταὶ εἶχον καθίσῃ εἰς τὰ θρανία καὶ ἡτοιμά- ζετο νὰ ἀρχίσῃ τὸ μάθημα.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐμβαίνει καὶ ὁ διδάσκα- λος. Δι' ἐνὸς βλέμματος ἐγένιν ἀκρα ἡσυχία καὶ σιωπὴ· ἀπέβλεψεν αὐστηρῶς πρὸς τοὺς μαθητάς, καὶ παρετήρησεν αἴφνης τὸν νέον μαθητὴν, ὅστις ἐκάθητο εἰς τὸ θρανίον τῶν προωδευμένων μα- θητῶν.

«Τί κάμνει αὐτοῦ πέρα ὁ μικρός; Τίς του ἔ- δωσε τὴν ἀδειαν νὰ καθίσῃ εἰς τὸ θρανίον τῆς τι- μῆς;» ἠρώτησεν αὐστηρῶς.

Καὶ οἱ μὲν μαθηταὶ ἐσιώπων, ὁ δὲ Χρίστελ προσηλωμένος εἰς τὸ μικρὸν πτηνὸν δὲν εἶχεν ἀ- κούσῃ τίποτε.

«Πῶς λέγεσαι, σὺ μικρέ», ἠρώτησεν ὁ διδά- σκαλος, καὶ ἡ φωνὴ του ἀντήχησεν ὡς βροντὴ προαγγέλλουσα δεινὴν καταιγίδα.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν ἤκουσε τίποτε ὁ Χρί- στελ· διότι εἶχε τὸν νοῦν του εἰς τὸ πτηνόν, ὁ- περ ἠθέλησε νὰ πετάξῃ καὶ ἐφάνη ὁ κόκκινος λαι- μὸς του.

«Πετρίτης εἶνε! ἀνεφώνησεν ὁ Χρίστελ μετὰ χαρᾶς, καὶ ἡγέρθη νὰ ἰδῇ καλλίτερον.

— Χά! χά! χά! ἀνεκάγχασαν οἱ μαθηταί.

Στρέφει τὴν κεφαλὴν του ὁ ἀτυχὴς Χρίστελ καὶ τί νὰ ἴδῃ; Ἐνόμισεν ὅτι ἔβλεπεν ὄνειρον καὶ ὅτι ἐξύπνησεν ἐκείνην τὴν στιγμὴν. Ἐγινε τὸ πρόσωπόν του κατακόκκινον, φροντὶὰ καὶ ἐξάρωσεν ἐκεῖ ὅπου ἐκάθητο.

Ἐκόλλησεν εἰς τὸν τοῖχον νομίζων ὅτι ἡδύνα- το οὕτω πῶς νὰ κρυφθῇ, καὶ νὰ ἐξαφανισθῇ ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς.

Ὁ διδάσκαλος διὰ μιᾶς φωνῆς ἐπανάφερε τὴν σιωπὴν εἰς τὴν τάξιν καὶ ἐπανάλαβε τὴν ἐρώτησίν του αὐστηρῶς. «Ποῖον εἶνε αὐτὸ τὸ παιδί;»

Δέκα φωναὶ ἀπήντησαν:

— Εἶνε τὸ ὀρφανόν, τὸ ὁποῖον ἔχει ἡ θεὰ Λι- σθέθα.

— Καλὰ· μετὰ τὸ μάθημα θὰ τον ἐξετάσω. Τώρα ἄς ἀρχίσωμεν.

Ὁ Χρίστελ ἔμεινεν ἀκίνητος καὶ ἠσθάνετο χα- ρὰν μεγάλην, διότι τον ἐλησμόνησαν. Προσεπά- θησε νὰ νοήσῃ τί ἔλεγε ὁ διδάσκαλος εἰς τοὺς μαθητάς, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε νὰ ἀκούσῃ τίποτε, διότι τὰ ὦτά του ἐβόμβουν...

«Τί ἔχουν τὰ αὐτιά μου καὶ βοῦζουν; εἶπε καθ' ἑαυτὸν. Τὸ δύσμοιρον παιδίον δὲν εἰξευρεν ὅτι ὁ βόμβος ἐκεῖνος ἦτο ἀποτέλεσμα τῆς πεινῆς!»

Ἡ χιών ἐξηκολούθει νὰ πίπτῃ, καὶ ὁ Χρίστελ ἔβλεπε τὰς νιφάδας τῆς χιόνος, αἵτινες ἐχόρευον εἰς τὸν ἀέρα. Βλέπων, βλέπων ἐξαλίσθη ὀλίγον, ἔπειτα τον ἐνανούριζεν ὁ ψιθυρισμὸς τῶν μαθη- τῶν, οἵτινες ἔλεγον λέξεις ἀκαταλήπτους εἰς αὐ- τόν, ἡ θερμὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ δωματίου τον ἐ- νάρκωσε καὶ ἤρχισε νὰ νυστάξῃ. Ἀλλ' αὐτὸς ἤθε- λε νὰ μένῃ ἐξυπνος. Τί νὰ κάμῃ; πῶς νὰ ἀποτι- νάξῃ τὸν ὕπνον, ὅστις ἤρχετο γλυκύτατος;

Ἐξω τοῦ παραθύρου ἦτο κισσὸς δροσερός, ὁ- στίς περιέστεφεν ὅλον τὸ παράθυρον. Ἐπὶ τῶν ὑαλίων τοῦ παραθύρου ἐστηρίζετο εἰς ἐκ τῶν κλά- δων τοῦ κισσοῦ, καὶ τὰ φύλλα του ἐλύγιζον βαθ- μηδὴν ὑπὸ τὸ βάρος τῆς χιόνος, ἥτις ἐσωρεύετο ἐπ' αὐτῶν.

Λοιπὸν ὁ Χρίστελ διὰ νὰ μὴ ἀποκοιμηθῇ, ἤρ- χισε νὰ μετρή τὰ φύλλα τοῦ κλάδου τούτου. Εἰ- ξευρε νὰ μετρή μέχρι τοῦ εἴκοσι.

Ἐμέτρησεν ἀν, δύο, τρία, τέσσαρα, πέντε..., ἕξ..., ἐπτὰ..., ὀκτώ..., ἐννέα..., δέκα..., ἑνδεκα..., δώδεκα..., δεκατρία..., δεκατέσσα- ρα..., δεκαπέντε..., δεκαῖξ..., δεκαεπτὰ..., δεκαοκτώ...» Αὐτὸς εἰξευρε τί ὑπέφερεν ἕως νὰ τα μετρήσῃ...

Ὁ κλάδος εἶχε μόνον δεκαοκτὼ φύλλα. Ἦρ- χισε λοιπὸν πάλιν ἐξ ἀρχῆς καὶ πάλιν, καὶ πάλιν, ἐν ᾧ οἱ μαθηταὶ ἦσαν σκυπτοὶ εἰς τὰ τετραδία των καὶ ἔγραφον καλλιγραφίαν.

Οἱ ὀφθαλμοὶ του δὲν εἶχον πλέον δύναμιν νὰ μένωσιν ἀνοικτοί, ἀλλ' αὐτὸς προσεπάθει καὶ ἀπε- δίωκε τὸν γλυκύτατον ὕπνον.

Τέλος πάντων ὁ διδάσκαλος ἡγέρθη ἐκ τοῦ τρα- πέζιου του, καὶ κρατῶν τὴν ῥάβδον του ἦλθε πλη- σίον τοῦ Χρίστελ.

(Ἐπεται συνέχεια)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΦΕΡΜΠΟΣ

Κατὰ τὸ Γαλλικόν

τῆς πριγκίπισσας Καντακουζηνού-Ἀλτιέρη.

Ο ΜΟΥΣΙΚΟΣ

ἮΝ ἡμέραν τοῦ Πάσχα τοῦ ἐ- τους 1714, τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ κάτοικοι τοῦ πλησίον τῆς Νεα- πόλεως χωρίου Κα- ζόρια ἐπήγαγον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἐ- ξύπνησεν ἀπὸ τὸν ζωηρὸν καὶ χαροπὸν ἦχον τῶν κωδῶνων μικρὸν παιδίον, τὸ ὁποῖον ἐκοιμάτο εἰς ἐν δωμάτιον χαμη- λοῦ οἰκίσκου περικυκλουμένου πανταχόθεν ἀπὸ κήπους.

Τὸ παιδίον ἤρχισε νὰ τρίβῃ τοὺς ὀφθαλμούς του, ἔπειτα δὲ παρετήρησε τὰς ἀκτῖνας τοῦ λαμ- προῦ ἡλίου τῆς ἀνοίξεως νὰ ἐμβαίνωσιν εἰς τὸ δωμάτιον, ἐφώναζε κτυποῦν τὰς χεῖρας.

— Ἄ! τί ὠραῖος καιρὸς! . . . τί χαρά! θὰ ἔβγω σήμερον ἔξω.

Διὰ νὰ ἐννοήσῃ τις τὴν κραυγὴν αὐτὴν τοῦ παι- δίου πρέπει νὰ μάθῃ ὅτι ὁ Βαπτίστος (κατ' αὐ- τὸν τὸν τρόπον ὠνομάζετο τὸ παιδίον) εἶχεν ἀ- ναρρώσῃ ἀπὸ μακρὰν καὶ ἐπικίνδυνον ἀσθένειαν σωθῆν ὡς ἐκ θαύματος· ἀλλ' ὅμως ἐπειδὴ εἶχε λά- βῃ δυνάμεις τινὰς καὶ ὁ ἱατρὸς τῷ εἶπε νὰ κινηθῇ ἀπὸ τὴν κλίνην καὶ νὰ φάγῃ ὀλίγον, τὸ παιδίον ἐφαντάζετο ὅτι ἦτο ἐντελῶς καλὰ, καὶ εἶχε λά- βῃ ὑπόσχεσιν παρὰ τῆς θείας του, εἰς τὴν οἰ- κίαν τῆς ὁποίας κατόκει καὶ ἀνετρέφετο, ὅτι τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, ἂν ὁ καιρὸς ἦτο καλός, θὰ ἐξήρχετο. Διὰ τοῦτο ὁ Βαπτίστος ἐξύπνησε με- τόσῃν χαρὰν τὴν πρωῒαν ἐκείνην.

— Τί χαρά! ἔλεγε, νὰ ἔβγω ἀπ' αὐτὸ τὸ πα- ληοδωμάτιον, ὅπου τόσον καιρὸν στενοχωροῦμαι! τί ὠραῖον περίπατον θὰ κάμω εἰς τοὺς κήπους με τὴν ἐξαδέλφην μου!

Καθίσας δὲ ἐπὶ τῆς κλίνης του ἐφώναζε:

— Τερέζα! Τερέζα! δός μου τὰ φορέματά μου νὰ σηκωθῶ.

— Θὰ καθίσῃς ἡσυχος! τῷ ἀπήντησεν ἐκείνη.

— Καλὰ· ἀλλὰ πὲς εἰς τὴν θεῖαν νὰ μοῦ δώ- σῃ τὰ ροῦχά μου, θέλω νὰ σηκωθῶ.

— Ὅριστε, εἶπεν ἡ Τερέζα, δίδουσα τὰ ἐν- δύματα.

— Ἀλλὰ, εἶπεν ὁ Βαπτίστος, θέλω τὰ καλὰ μου· ξεύρεις ὅτι θὰ ἔβγω σήμερον.

— Ὅχι, ἀκόμη δὲν θὰ ἔβγῃς, δὲν ἀφίνει ὁ ἱατρὸς, εἶνε ψύχρα καὶ θὰ σὲ βλάψῃ.

— Ψύχρα! ποῦ εὐρέθη; ἔχει ἥλιον ὠραϊό- τατον· καὶ ἔπειτα ἡ θεὰ μοῦ ὑπεσχέθη νὰ μὲ πάρῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

— Ἡ θεὰ σου ἔχει μίαν ὥραν ποῦ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

— Ψεύματα μοῦ λές, εἶπε ζωηρῶς ὁ Βαπτί- στος, τώρα δὲ τὴν ἀκουσα νὰ ὁμιλῇ.

Καὶ ἤρχιζε νὰ φωνάζῃ:

— Θεῖα! θεῖα!

— Σοῦ λέγω ὅτι εἶνε εἰς τὴν ἐκκλησίαν με- τὸν θεῖόν σου καὶ με τὴν ἐξαδέλφην σου.

Τότε ὁ Βαπτίστος, ὅπως ὅλα τὰ παιδιά, ὅταν εὐρίσκωσιν ἀντίστασιν εἰς τὰς θελήσεις των, ἤρχι- σε νὰ βορφαῖ καὶ ἔγινε τὴν κεφαλὴν του κάτω ἀπὸ τὰ σκεπάσματα λέγων:

— Εἶσαι κακὴ, δός μου τὸ πρόγευμά μου.

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν δωδεκαετὲς παιδίον ἐμ- βῆεν εἰς τὸ δωμάτιον, ὁ δὲ Βαπτίστος, ἀκούσας τὴν φαιδρὰν φωνὴν του, ἐσῆκωσε τὴν κεφαλὴν καὶ εἶπε.

— Μπα! σὺ εἶσαι Πέτρο!

— Ἐγὼ εἶμαι, ἀπήντησα τὴν θεῖαν σου καὶ μοῦ εἶπε νὰ ἔλθω νὰ σ' εὕρω.

— Ἐὐχαριστῶ. Πές μου, Πέτρο, ἀλήθεια, εἶνε ψύχρα σήμερον;

Ἡ Τερέζα ἔκαμε νεῦμα εἰς τὸν Πέτρον νὰ εἴπῃ ναι, ἀλλ' αὐτὸς δὲν τὸ ἐνόησε καὶ εἶπε:

— Ψύχρα! Ποῖος σοῦ τὸ εἶπε! Ἥλιος χαρὰ Θεοῦ!

— Ἄ! ψεύτρα! εἶπε τότε πρὸς τὴν Τερέζαν με θυμὸν ὁ Βαπτίστος, βλέπεις!

Ἡ Τερέζα, μὴ ἔχουσα νὰ εἴπῃ τίποτε ἄλλο, ἀ- πῆντησε.

— Πάγω νὰ ἐτοιμάσω τὸ πρόγευμά σου.

Καὶ ἐξῆλθεν.

Ὅταν ἔμειναν μόνα τὰ δύο παιδιά, ὁ Πέτρος ἠρώτησε τὸν φίλον του:

— Καὶ διατί δὲν θὰ ἔβγῃς σήμερον;

— Δὲν θέλει ἡ θεία, ἀπήντησεν ἐκεῖνος σκυθρωπά. Ἡ Τερέζα λέγει ὅτι δὲν ἀφίνει ὁ ἰατρός, καὶ ὅμως ὁ ἰατρός μοῦ εἶπε χθὲς ὅτι θὰ ἔβγῃ. Τί καλὰ πού ἦλθες! — Ἡ ἑστενοχωρούμην μόνος μου. Ὅκτὼ ἡμέραι τώρα ἐλπίζω ὅτι σήμερα θὰ διασκεδάσω. Θὰ εἶνε τόσο ὥραϊα εἰς τὴν ἐκκλησίαν!

— Ὁραῖα, ἀπήντησεν ὁ Πέτρος, ἀλλὰ ὥραιότερα θὰ εἶνε εἰς τὴν Νεάπολιν, ὅλη ἡ Αὐλὴ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, μουσικὴ λαμπρά.

— Ἄ! ναι, εἶπεν ὁ Βαπτίστος, τὰ ὄργανα.

— Καὶ βιολία καὶ ψάλται, ἑκατὸν μουσικοὶ τοῦλάχιστον, τί ὥραϊα! ἐπρόκειτο καὶ ἐγὼ νὰ πάγω, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησεν ὁ πατέρας.

— Θὰ εἶνε, λές, πολλοὶ μουσικοὶ; ἠρώτησεν ὁ Βαπτίστος.

— Φυσικά, ἀφ' οὗ θὰ εἶνε ἡ Αὐλὴ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

— Νὰ σοῦ πῶ, Πέτρο . . .

— Μᾶς ἔχουν ἀφήσῃ ἐδῶ καὶ τοὺς δύο μᾶς.

— Λοιπὸν;

— Ἄν θέλῃς, πᾶμε ε' τὴν Νεάπολιν.

— Τί νὰ κάμωμεν;

— Ν' ἀκούσωμεν τὴν μουσικὴν, ἀπεκρίθη ὁ Βαπτίστος, τοῦ ὁποῦ οἱ ὀφθαλμοὶ ἤρχισαν βαθυμυδὸν ν' ἀστράπτουν· θέλεις;

— Μὰ πῶς θὰ κάμωμεν; θὰ μᾶς ἴδῃ ἡ Τερέζα; ἔπειτα ἀπὸ ἐδῶ εἰς τὴν Νεάπολιν εἶνε δύο ὥρων δρόμος, θὰ ἀρρωστήσῃς πάλιν· θ' ἀπαντήσωμεν εἰς τὸν δρόμον καὶ τὸν πατέρα μου, προσέθηκε μὲ τρόμον ὁ Πέτρος, συλλογίσου.

— Μὴ φοβᾶσαι, ἀπεκρίθη ὁ Βαπτίστος, δίδων θάρρος εἰς ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἤθελε νὰ κάμῃ συνένοχόν του· ἐγὼ περιπατῶ γρήγορα· ἡ Τερέζα δὲν θὰ μᾶς ἴδῃ ἂν ἔβγωμεν ἀπὸ τὸν κήπον. Ἄμα τελειώσῃ ἡ λειτουργία, ἐπιστρέφομεν καὶ οὔτε θὰ μᾶς καταλάβῃ κανεὶς. . . . Ἐγὼ εἶμαι καὶ ἄρρωστος· ἄλλην τιμωρίαν δὲν ἠμποροῦν νὰ μοῦ κάμουν.

— Μὰ ἐγὼ; εἶπεν ὁ Πέτρος.

— Κάμε καὶ σὺ τὸν ἄρρωστον νὰ σὲ συγχωρήσουν. Ἀλλὰ φαντάσου τί μουσικὴν θὰ ἀκούσωμεν. Ἐλα, πᾶμε!

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ Βαπτίστος εἶχεν ἐνδυθῆ καὶ παρέσυρε μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Πέτρον θέλοντα καὶ μὴ θέλοντα.

Ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν οἰκίαν χωρὶς νὰ τοὺς ἴδῃ ἡ

Τερέζα, ἀλλὰ τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπεμκρύνθησαν ἀπὸ τὸ χωρίον καὶ ἐμβῆκαν εἰς τὴν μεγάλην ὁδόν, ἡ ὁποία φέρει εἰς τὴν Νεάπολιν, τὰ κεντήματα τοῦ στομαχοῦ τὸν ἔκαμαν τὸν Βαπτίστον νὰ ἐνθυμηθῇ ὅτι ἀπὸ τῆς προτεραίας δὲν εἶχε φάγῃ.

— Ἄ! εἶπε πρὸς τὸν σύντροφόν του, ἐλθισμόνησα νὰ προγευματίσω. . . Ἀλλὰ δὲν πειράζει, θὰ φάγω τὸ γεῦμα μὲ περισσοτέραν ὄρεξιν.

Καὶ ἤρχισαν νὰ βαδίζωσι ταχέως διὰ νὰ φθάσωσι συντομώτερον. Μετὰ μιᾶς ὥρας καὶ πλέον δρόμον ἔφθασαν εἰς τὴν Νεάπολιν καταϊδρωμένοι, μόλις δυνάμενοι νὰ σταθῶσιν εἰς τοὺς πόδας τῶν ἀπὸ τὸν κόπον. Ὅπως δὴποτε, ἐμβῆκαν εἰς τὴν πρώτην ἐκκλησίαν, τὴν ὁποίαν εὗρον ἐμπρὸς τῶν, καὶ ἡ ὁποία ἔτυχε νὰ εἶνε ἐκεῖνη ἀκριβῶς, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμελλε νὰ ἔλθῃ ἡ Αὐλὴ.

Ἐξ αἰτίας τῆς ἐορτῆς ἡ ἐκκλησία ἦτο μεγαλοπρεπῶς ἐστολισμένη καὶ ἀκτίνες τοῦ ἰταλικοῦ ἡλίου, εἰσχωροῦσαι διὰ μέσου τῶν χρωματιστῶν ὑάλων, ἔριπτον φῶς σοβαρὸν καὶ κατανυκτικὸν ἐπὶ τῶν εὐσεβῶς γονατισμένων πιστῶν.

Εἰς ἰδιαίτερον ὕψωμα, ἐστρωμένον μὲ βελούδον καὶ ἐστολισμένον μὲ τὰ βασιλικά σήματα, ἐστέκετο ἡ Αὐλὴ ἀπέναντι τοῦ μέρους, εἰς τὸ ὁποῖον ἦσαν οἱ ψάλται.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Βαπτίστος καὶ ὁ Πέτρος κατόρθωσαν νὰ εὗρωσι θέσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τὸ ὄργανον ἐξέβαλλε τοὺς πρώτους μουσικοὺς φθόγγους του. Ἀπὸ τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην ὁ Βαπτίστος ἐλησμόνησε τὴν κούρασιν καὶ ἐμεινεν ἀκίνητος ὅπως ὁ στύλος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐστηρίζετο· ὁ Πέτρος περιέφερε τὰ βλέμματά του ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, θαυμάζων τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς ἐκκλησίας, ἀλλ' ὁ Βαπτίστος ὅλας τὰς αἰσθήσεις του συνεκέντρωσεν εἰς τὴν ἀκοήν, οὐδὲν ἔβλεπεν, ἀλλὰ μόνον ἤκουεν, ἤκουε τὴν μουσικὴν καὶ τὸ ἄσμα.

Ἦτο τόσο βεβητισμένος, ὥστε ὅταν ὁ ἱερεὺς ὕψωσε τὰ ἅγια ἐλησμόνησε νὰ λυγίσῃ τὸ γόνατον ὅπως εἶχον κάμῃ ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ καὶ διὰ τοῦτο μία γραῖα τὸν ἐπέπληξεν.

Ματαίως ὁ Πέτρος ἐσπρωχεν αὐτὸν μὲ τὸν ἀγκῶνά του διὰ νὰ ἐλκύσῃ τὴν προσοχὴν του εἰς τὰ ἔξοχα ὑποκείμενα, τὰ ὁποῖα ἔρχονται καὶ καταλαμβάνουν κατὰ σειρὰν τὰ προσδωρισμένα δι' αὐτοὺς στασίδια, ὁ Βαπτίστος δὲν ἀπῆντα τίποτε, διὰ νὰ μὴ χάσῃ οὔτε μίαν νόταν ἀπὸ τὴν ἱερὰν ἐκεῖνην μουσικὴν, τῆς ὁποίας οἱ ἁρμονικώτατοι

τόνοι ἀντήχουν κάτω ἀπὸ τοὺς εὐρεῖς ἐκεῖνους θόλους τῆς ἐκκλησίας.

Τέλος εἶχε τελειώσῃ ἡ λειτουργία, εἶχε παύσει ἡ μουσικὴ, καὶ ὁ κόσμος ἤρχισε νὰ ἐξέρχεται, ἀλλ' ὁ Βαπτίστος ἀκουμπῶν εἰς τὸν στύλον, ἀκίνητος ὡς πέτρα, ἀκόμῃ ἤκουεν. Ἐγχειάσθη δὲ νὰ ὦν σύρη ζωηρῶς ἀπὸ τὸν βραχίονα ὁ Πέτρος διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι θὰ ἔμενον πλέον οἱ δύο τῶν μόνων ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας καὶ ὅτι καί ῥος ἦτο νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὸ χωρίον.

Ὁ Βαπτίστος τὸν ἠκολούθησεν, ἀλλὰ ἅμα ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, ἤρχισε νὰ τρέμῃ.

— Πολὺ κρυόνω! εἶπε μὲ ἀδύνατον φωνὴν πρὸς τὸν Πέτρον.

— Τώρα θὰ τρέξωμεν καὶ θὰ ζεσταθῇς.

— Ὅχι, δὲν ἠμπορῶ, σοῦ λέγω, ἔχω ῥίγος, ἄφες με νὰ καθίσω ἐκεῖ εἰς τὸν ἥλιον.

Καὶ ἐκάθισεν· ἀλλὰ τὸ ῥίγος ἤξησεν· οἱ ὀδόντες του ἔτρεμον καὶ τὸ πρόσωπον ἔγεινε τὸν ὠχρόν, ὥστε ὁ Πέτρος, τρομάξας, ἐζήτησε ρόηθειαν ἀπὸ τοὺς ἐξερχομένους ἀκόμῃ ἐκ τῆς ἐκκλησίας.

Ἐσχηματίσθη κύκλος περὶ τῶν δύο παιδίων, περικοὶ δὲ φιλόφρονες ἐσκόπεον νὰ παραλάβουν εἰς τὴν οἰκίαν τῶν τῶν Βαπτίστον διὰ νὰ τὸν βοηθήσουν, ὅτε ἀνθρωπὸς τις, διασχίσας τὸ πλῆθος, ἐπῆγε κατ' εὐθείαν εἰς τὸν Πέτρον καὶ κῆδον αὐτὸν ἀπὸ τὸ ὠτίον, τῷ εἶπε μὲ βροντῶδη φωνήν:

— Τί κάμνεις αὐτοῦ σύ;

Ἦτο ὁ πατὴρ τοῦ Πέτρου, ὁ ὁποῖος, ἀναγνωρίσας αὐτόν, ἔκαμε χρῆσιν τῶν πατρικῶν του δικαιωμάτων.

Τὸ ταλαίπωρον παιδίον, τὸ ὁποῖον εἶχε τρομάξῃ διὰ τὴν αἰφνιδίαν ἀσθένειαν τοῦ φίλου του, ἐτρόμαξεν ἀκόμῃ περισσότερο διὰ τὴν αἰφνιδίαν συνάντησιν τοῦ πατρὸς του, δὲν ἔκρινε καθόλου καταάλληλον τὴν στιγμὴν νὰ δώσῃ λεπτομερεῖς πληροφορίας πῶς εὕρισκετο ἐκεῖ, ἀλλ' ἔδειξε

πρὸς τὸν πατέρα του τὸν Βαπτίστον, ὁ ὁποῖος ἐκάθητο ὠχρὸς ὡς σινδόνιον.

— Πατέρα, περιποιήσου τὸν Βαπτίστον γιατί ἀποθνήσκει! . . .

— Καλὰ λέγεις, ἀπαντᾷ ὁ πατὴρ· τὸν γνωρίζω· εἶνε ὁ ἀνεψιὸς τῆς γειτόνισσάς μας· φαίνεται ὅτι μὲ τὰ σωστά του δὲν μπορεῖ. Περίμενέ με, Πέτρο.

Ἀπεμκρύνθη, ἐπέστρεψε δὲ μετ' ὀλίγον φέρων ἀνέμωτον, ἔβαλεν ἐντὸς αὐτοῦ τὰ δύο παιδιά, καί, κτυπήσας τὸν ἵππον μὲ τὴν μάστιγα, ἀνεχώρησεν εἰς τὸ χωρίον.

Τὴν ἐσπέραν τῆς ἰδίας ἡμέρας ὁ Βαπτίστος ἦτο κατάκοιτος εἰς τὴν μικρὰν του κλίνην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶχε σηκωθῇ τὸ πρωῒ. Πλησίον τοῦ προσκεφαλαίου του ἐκάθητο ἀπαρηγόρητος ἡ θεία του καὶ ἤκουε τὸν ἱατρὸν λέγοντα:

— Κυρά μου, ἡ ἀσθένεια αὐτὴ θὰ εἶνε σοβαρώτερα ἀπὸ τὴν πρώτην. Ἡ ἀπερισκεψία τοῦ ἀνεψιοῦ σου τοῦ ἔφερε φοβερὰν πλευρίτιδα. . . μ' ὅλα ταῦτα, μὲ μεγάλην προσοχὴν καὶ περιποίησιν ἴσως τὸν σώσωμεν. Ἀλλ' ἄς ἀκούσωμεν τί λέγει:

Ὁ Βαπτίστος τῷ ὄντι παρελάλει. Ἡ θεία του καὶ ὁ ἱατρός σκυμμένον ἐπὶ τῆς κλίνης τὸν ἤκουον ψιθυρίζοντα εἰδὸς τι ἁσματος, τοῦ ὁποῦ τὴν μελωδίαν διέκοπτε συχνὰ μὲ τὸ ἐπιφώνημα:

— Θεέ μου, τί ὥραϊον πού εἶνε!

Τὸ ὥραϊον ἐκεῖνο ἦτο ἡ μουσικὴ τοῦ Παλεστρίνα, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀκούσῃ εἰς τὴν Νεάπολιν, ὅπου εἶχεν ἐκτελεσθῇ ἡ περίφημος λειτουργία τοῦ μελοποιῦ τούτου, ἡ γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Λειτουργία τοῦ Πάπα Μαρκελλίου».

Ὅπως ποτὲ ὁ Κορρέγιος ἐμπρὸς εἰς μίαν εἰκόνα τοῦ Ῥαφαὴλ ἀνέκραγε:

— Καὶ ἐγὼ θὰ γίνω ζωγράφος!

Καὶ ὁ Βαπτίστος, ὁ ὁποῖος μετὰ ταῦτα ὠνομάσθη Περγολέζιος, εἶπε:

— Καὶ ἐγὼ θὰ γίνω μελοποιός!

(Ἦπεται τὸ τέλος)

Ο ΚΑΚΟΣ ΑΔΕΛΦΟΣ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Ὁ Γιάννης ἦτο νόστιμον παιδί. Ἦτον ἔξυπνος καὶ ἐμάνθανε τὰ μαθήματά του· ὁ διδάσκαλός του ἦτο πολὺ εὐχαριστημένος. Ἀλλὰ δυστυχῶς εἶχεν ἓνα σφάλμα· ἀφ' οὗτου τοῦ ἔβγαλαν τὴν ποδιά καὶ ἐφόρεσε πανταλόνι, ἐνόμιζε τὸν ἑαυτόν του μεγάλον καὶ ἤθελε νὰ προστάξῃ· ἡ μικρά του ἀδελφή δὲν εὕρισκεν ἡσυχίαν.

Διότι τάχα αὐτὸς ἦτο μεγαλειότερος, τὴν μετεχειρίζετο μὲ αὐθάδειαν.

Ἡ μικρά Καλλιόπη, τὴν ὁποίαν ὅλοι ἐλεγκαν θωπευτικῶς Πιπίτσαν, ἡγάπα πολὺ τὸν ἀδελφόν της, καὶ ἤθελε νὰ τὸν εὐχαριστῇ· ἀλλ' αὐτὸς τῆς ἐδίδοε τόσας διαταγὰς συγχρόνως, ὥστε δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ, τὰ ἔχανε καὶ ἤρχιζε νὰ κλαίῃ.

Τότε ὁ Γιάννης τὴν ἐμάλωνε καὶ τῆς ἐλεγεν·

— Εἶμαι μεγαλειότερός σου καὶ πρέπει νὰ κάμνης ὅ,τι σοῦ λέγω· πάρε τὴν πένα μου, ποῦ ἔπεσε χάμου· φέρε μου ἓνα ποτήρι νερό, φέρε μου καὶ τὸ μολύδι μου, ποῦ εἶνε εἰς τὸ συρτάρι τοῦ γραφείου μου· ἔλα! κάμε γρήγορα, σοῦ λέγω!

Ἡ μικρά Πιπίτσα ἔτρεχεν ἐδῶ κ' ἐκεῖ, καὶ πότε ἐπιπτε, πότε ἐκτύπα τὸ χέρι τῆς ἢ τὸ πόδι τῆς. Ὁ Γιάννης ἐλυπεῖτο διότι τὴν ἤκουε νὰ κλαίῃ, διότι τὴν ἡγάπα· ἀλλ' ἀμέσως ἠλλαξε γνώμην.

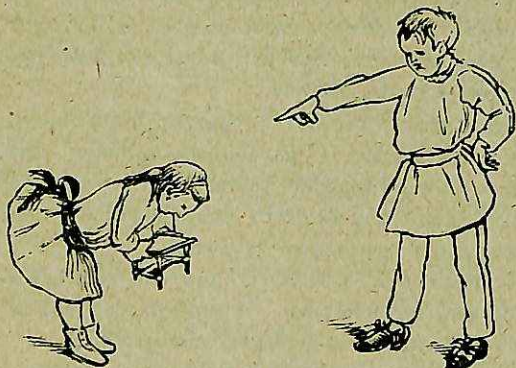
— Μὴν κλαῖς, μὴν κλαῖς· δὲν σοῦ δίδω τὴν ἀδειαν νὰ κλαῖς· γιατί θά πάγω νὰ φωνάξω κάποιον ποῦ θά σ' ἀρπάξῃ καὶ θά φύγῃ ἀν φωνάξῃς.

Ἡ φοβέρα αὕτη τοιαύτην ἐντύπωσιν ἔκαμνεν εἰς τὸ μικρὸν κοράσιον, ὥστε ἐσιώπα κατατρομαγμένον.

Μίαν ἡμέραν ὅμως ἐν ᾧ ἔτρεχε νὰ τῷ κάμῃ ἐν θέλημα, ἔπεσε καὶ ἐκτύπησεν εἰς τὸ μέτωπον· ὅταν ὁ Γιάννης τὴν ἐφοβέρισε πάλιν, ἡ Πιπίτσα δὲν ἔπαυσε τὰ κλαύματα. Ὁ κακὸς Γιάννης ἐθύμωσε τότε· ἐπῆγε καὶ ἐπῆρε ἓνα μεγάλο σινδόνι, ἐτυλίχθηκε πατόκορφα, ἐπῆρε καὶ ἓνα ράβδι καὶ ἐπαρουσιάσθη ἐμπρὸς εἰς τὴν Πιπίτσαν.

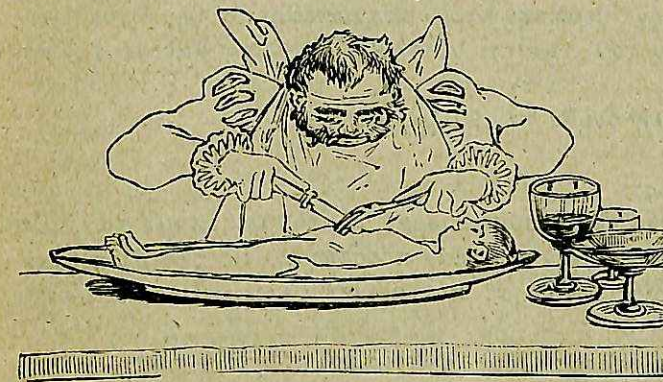
— Νά, νὰ ὁ Μπαμπούλας! εἶπε μὲ χονδρὰν φωνήν· ἦλθε νὰ πάρῃ τὰ κακὰ κορίτσια, ποῦ κλαῖνε. Χοῦ, χοῦ, χοῦ!

Ἡ δυστυχὴς Πιπίτσα, ἅμα εἶδε τὸ ἄσπρο ἐκεῖνο φάντασμα, τόσον ἐτρόμαξεν, ὥστ

ὀλίγον ἔλειψε ν' ἀποθάνῃ ἀπὸ τὸν τρόμον· ἐκυλίετο χάμου καὶ ἐκτύπα χέρια καὶ πόδια... τὸ χρῶμά της εἶχε γίνῃ ὡσάν λεμόνι.

Ὁ Γιάννης τὴν ἐλυπήθη, ἔρριψε μακρὰ τὸ σινδόνι καὶ τὴν ἐπῆρεν εἰς τὴν ἀγκάλην του διὰ νὰ τὴν παρηγορήσῃ.

— Κουτή, ποῦ εἶσαι, τῇ εἶπε. τὸ ἔκαμα ἔτσι ἄστετο διὰ νὰ γελάσωμε, μὴν τρέμεις.

— Πῶς ἐφοβήθηκα, Θεέ μου· πῶς ἐφοβήθηκα, ἔλεγεν ἡ δυστυχὴς Πιπίτσα κλαίουσα.

— Σιώπα δά, ἀφ' οὗ σοῦ λέγω πῶς ἐγὼ ἤμουν ὁ Μπαμπούλας· κύτταξε μὴν τὸ εἶπῃς τῆς μαμᾶς· θά μὲ μαλώσῃ... Μὰ ἐγὼ δὲν τῶκαμα γιὰ νὰ σὲ πειράξω, τὸ ἔκαμα γιὰ νὰ μὴν κλαῖς.

Ἡ Πιπίτσα δὲν εἶπε τίποτε εἰς τὴν μητέρα της διὰ νὰ μὴ μαλώσῃ τὸν ἀγαπητόν της Γιάννην· ἡ Πιπίτσα ποτὲ δὲν ἔλεγε τίποτε εἰς τὴν μητέρα της πῶς τὴν μετεχειρίζετο ὁ ἀδελφός της.

Μίαν ἄλλην φορὰν ὁ Γιάννης διὰ νὰ φοβίσῃ τὴν ἀδελφήν του ποῦ δὲν τοῦ ἔκαμε τὸ θέλημα του, ἐπῆγε κ' ἐπῆρε τὸ μεγάλο μαῦρο ἐπανωφόρι τοῦ κηπουροῦ, τὸ ἐφόρεσεν, ἔβαλε καὶ τὸ κορίνι εἰς τὴν ράχιν του, ἐφόρεσε καὶ ἓνα μεγάλο σκούφο, ποῦ τοῦ ἔκρυπτεν ὅλον τὸ πρόσωπον, ἔπειτα ἐπῆγε σιγὰ σιγὰ εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου εἶχε κλείσῃ τὴν ἀδελφήν του.

— Κρίκ, κράκ! κρίκ, κράκ! ἔλεγεν ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν κλειδωνιάν, εἶμαι ὁ Ἀράπης· ἦλθα νὰ πάρω τὸ κακὸ κορίτσι ποῦ δὲν ἀκούει τὸν ἀδελφόν του καὶ θά τὸ φάγω ἀπόψε. Κρίκ, κράκ! κρίκ, κράκ!

Ἡ Πιπίτσα ἤρχισε νὰ τρέμῃ πάλιν· ἀλλὰ δὲν ἦτο κουτὴ, καὶ ἐκατάλαβε τὴν φωνὴν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς· ἐνθυμήθη τότε τὸν Μπαμπούλαν καὶ ἐσκέφθη ὅτι ὁ Ἀράπης ἦτο τόσον ἀληθινὸς ὅσον καὶ ὁ Μπαμπούλας.

Ἡθέλησε καὶ αὕτη νὰ περιπαίξῃ τὸν κακὸν Γιάννην, καὶ ἔκαμωθη ὅτι ἐφοβήθη.

— Ποῦ εἶνε, ποῦ εἶνε τὸ κακοκόριτσο; εἶπεν ὁ Ἀράπης μὲ χονδρὰν φωνήν.

— Ἐγὼ εἶμαι, κύριε Ἀράπη, ἀπεκρίθη, καὶ ἀνέβη εἰς μίαν καθέκλαν· θέλω νὰ ἔμβω μέσα εἰς τὴν κόφα σου· μὰ ποῦ θά μὲ πᾶς, κύρ Ἀράπη;

— Κρίκ, κράκ, θά σὲ πάγω 'ς τὸ σπίτι μου καὶ θά σὲ φάγω, κρίκ, κράκ!

— Ἀχ! καλέ μου Ἀράπη, καὶ εἶνε κακὸ πρᾶγμα νὰ τὸν φάγουν κανένα;

— Ναί, ναί, ἀρκετά· αὐτὸ θά σὲ μάθῃ ἄλλῃ φορὰ νὰ ἀκούς τί σοῦ λέγει ὁ ἀδελφός σου Γιάννης, ποῦ εἶνε παιδί ὅπως πρέπει· ἔλα, γρήγορα, ἔμβω εἰς τὸ κορίνι μου καὶ δρόμο!

— Δὲν φθάνω νὰ ἔμβω μέσα 'ς τὸ κορίνι, κύρ Ἀράπη· γονάτισε ἐμπρὸς 'ς τὴν

καθέκλα μου και θα έμβω μέσα 'ς τὸ κοφίνι σου. Έχω ἕνα φόβο! μὰ νὰ μὴ μὲ πονέσης πολὺ ὅταν θὰ μὲ τρώγῃς, κύρ 'Αράπη.

— Νὰ κάνῃς ὅ,τι σοῦ λέγει ὁ ἀδελφός σου. Θὰ σοῦ φάγω μόνον τὸ κεφάλι καὶ τὰ πόδια, εἶπεν ὁ 'Αράπης.

Ἡ Πιπίτσα εἶχε λάβῃ μίαν φιάλην γεμάτην νερόν ὅταν ἀνέβῃ εἰς τὴν καθέκλαν, ἤρπασε τότε τὴν φούντα τοῦ σκούφου τοῦ 'Αράπη μετὰ τὴν μίαν χεῖρα καὶ μὲ τὴν ἄλλην ἀναποδογύρισε τὸν Γιάννην.

— Κύρ 'Αράπη, νὰ νερὸ γιὰ νὰ μὴ διψᾷς ἀπ' οὗ μὲ φάγῃς.

Καὶ ἐξεκαρδίζετο εἰς τὰ γέλια.

Ὁ Γιάννης ἐσηκώθη καταβρεγμένος:

— 'Α! ἡ μικρὰ αὐτὴ μὲ ἐπερίπαιξε! θὰ ἰδοῦμε τώρα, θὰ ἰδοῦμε! ἔκαμε τάχα ὅτι ἐλησμόνησε τί συνέβη, ἀλλὰ δὲν ἔδωκε πλέον καμμίαν προσταγὴν εἰς τὴν Πιπίτσαν.

Τὸ δυστυχὲς κοράσιον ἐλυπεῖτο διότι ἐλύπησε τὸν ἀδελφόν του καὶ ἔκλαιε διότι δὲν τῇ ὠμίλει.

Μίαν ἡμέραν ἐξῆλθε μὲ τὴν γραῖαν τροφόν του· ὁ θεῖός του τῷ εἶχε δώσῃ ἕν ἀργυροῦν νόμισμα ὡς δῶρον· ὁ Γιάννης ἤθελε ν' ἀγοράσῃ κάτι τι καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν φέρων μαζί του ἕν κιβώτιον τετραγώνον ἀρκετὰ μεγάλο.

Ὅταν ἐνύκτωσεν, ἐπῆρε τὴν ἀδελφήν του καὶ τὴν ἐπῆγεν ἐμπρὸς εἰς τὸ κιβώτιον ἐκεῖνο.

— Ἄνοιξε αὐτὸ τὸ σεντουκάκι! τὴν διέταξε μὲ αὐστηρότητα.

— Τί κακὸς ποὺ φαίνεσαι, Γιάννη; εἶπε μὲ ἀνησυχίαν ἡ Πιπίτσα· τί ἔχει λοιπὸν μέσα αὐτὸ τὸ σεντουκάκι;

— Ἄνοιξε! σὲ τὸ προστάζω.

Τὸ δυστυχὲς κοράσιον, κατατρομαγμένον ἀπὸ τὸ ἡμισκότεινον ἐκεῖνο δωμάτιον καὶ ἀπὸ τὸν ἄγριον τρόπον τοῦ Γιάννη, ἠθέλησε νὰ φύγῃ, ἀλλ' ὁ Γιάννης ἐσφίγγε τὸν βραχίονά του καὶ ἐφώναζε:

— Ἄνοιξε, ἄνοιξε! σὲ τὸ προστάζω.

Ἡ Πιπίτσα ἤνοιξε τὸ κιβωτίδιον καὶ τότε ἀνετινάχθη ἕνας φοβερὸς διάβολος· εἶχε δύο μεγάλους ὀφθαλμούς μαύρους ὡς κάρβουνα· δύο μάγουλα κόκκινα ὡς ἀνθρακίαι καὶ ὀλοτρόγυρα γένεια· παντοῦ εἶχε τρίχας... ὦ φρίκη!

— 'Α! 'Α! ἐφώναζεν ἡ Πιπίτσα, καὶ ἔπεσε χάμου.

— Αὐτὸς εἶνε ὁ Τρομάρας! ὁ Τρομάρας! ὁ Τρομάρας!

Ὁ Γιάννης ἠπόρησε διατί ἡ ἀδελφή του δὲν ἐκινεῖτο· ἐσκυψε καὶ εἶδεν ὅτι ἦτο κρύα καὶ ἀναίσθητος.

Γρήγορα ἐκρυψε τὸ κιβωτίδιον καὶ ἐφώναζε βοήθειαν· ἔβαλαν τὸ κοράσιον εἰς τὴν κλίνην καὶ ἐφώναζαν ἀμέσως τὸν ἱατρόν· ὁ ἱατρὸς ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν μὲ ἀνησυχίαν.

— Πολὺ σοβαρὰ εἶνε ἡ θέσις τῆς κόρης, εἶπε· μεγάλην συγκίνησιν πρέπει νὰ ἡσθάνῃ. Εἰπέ μου, παιδί μου, τί συνέβη ἀπ' οὗ ἦσο μόνος πλησίον τῆς;

— Δὲν ἤξεύρω, ἀπεκρίθη τὸ παιδίον, ἔπεσεν ἑξαφνα χάμου καὶ ἐφώναζεν: 'Α! ἄ! ἄλλο τίποτα δὲν ἤξεύρω· σὰς βεβαιῶ.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ μικρὰ ἀσθενὴς ἐσηκώθη, παρετήρησε τὸν ἀδελφόν της μὲ φοβισμένους ὀφθαλμούς, ἔπειτα δὲ δεικνύονσα αὐτὸν ἀνέκραξε μὲ φωνὴν γεμάτην τρόμου:

— 'Α! ἄ! ὁ Τρομάρας! ὁ Τρομάρας!

Ἐπειτα ἔπεσε πάλιν εἰς τὸ κρεβάτι της. Τότε ὁ Γιάννης ἐγονάτισεν ἐνώπιον τοῦ ἱατροῦ.

— Ἀχ! ἱατρε! ἐφώνησεν· ἐγὼ πταίω· ἐγὼ ἐσκότωσα τὴν ἀδελφοῦλά μου. Ὦχ! πῶς ἤθελα ν' ἀποθάνω ἐγὼ εἰς τὴν θέσιν τῆς! Ἀχ! πῶς μετανοῶ· ποτέ, ποτέ δὲν θὰ τὸ ξανακάμω αὐτὸ τὸ πρᾶγμα.

Εὐτυχῶς ὁ ἱατρὸς ἦτο σοφὸς καὶ ἠμπόρεσε νὰ ἱατρεύσῃ τὴν Πιπίτσαν.

Ὁ Γιάννης ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐγένεν ὅλως διόλου διαφορετικὸς· ἔγεινε καλὸς καὶ ἐφέρετο μὲ γλυκὺν τρόπον πρὸς τὴν ἀδελφήν του· τὴν διεσκέδαζεν ὅταν ἔγινε καλὰ καὶ τῆς διηγείτο διαφόρους ἱστορίας διὰ νὰ τὴν κάμῃ νὰ γελά· καὶ ποτέ, ποτέ δὲν τῆς ὠμίλησε πλέον διὰ τὸν Τρομάραν.

Ο ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ Η ΑΛΩΠΗΞ

— Ἐξάδελφέ μου Μιχαλάκη, μοῦ λέγεις καλὴν παραμυθίαν;

— Εὐχαρίστως, εἶπεν ὁ ἐξάδελφος Μιχαλάκης, ὅστις δὲν εἶνε πολὺ μεγαλείτερος ἀπὸ τὸν ἐξάδελφόν του Νικολάκην.

— Στάσου, εἶπεν οὗτος, νὰ ὑπάγω νὰ φέρω τὴν κιβωτόν μου, καὶ ἔπειτα, μοῦ διηγείσαι τὴν ἱστορίαν τοῦ Λύκου καὶ τῆς Ἀλώπεκος.

— Ἄς εἶνε ἡ ἱστορία τοῦ Λύκου καὶ τῆς Ἀλώπεκος.

Ὁ Νικολάκης φέρει τὴν κιβωτόν τοῦ Νῶε, τὴν ὁποίαν τῷ ἐχάρισαν τὴν πρώτην τοῦ ἔτους, τὸ ὅποσον σημαίνει ὅτι δὲν εἶνε πλέον εἰς πολὺ καλὴν κατάστασιν. Πολλὰ τετράποδα μετεβλήθησαν εἰς δίποδα· οἱ πετεινοὶ ἔχασαν τὸν λόφον των, τὰ πρόβατα τὴν οὐράν των, οἱ κριοὶ τὰ κέρατά των, αἱ δὲ ὀρνίθες, στερηθεῖσαι τοὺς πόδας των, μοιάζουσι μὲ πάπιαις ἐτοιμοὺς νὰ πλεύσουν εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἀδιάρκον! ὅσον ἀκρωτηριασμένα καὶ ἂν εἶνε, Νικολάκης δὲν τὰ ἀγαπᾷ ὀλιγώτερον, καὶ τοῦτο εἶνε τὸ οὐσιώδες. Κάθεται εἰς τὴν τράπεζαν μετὰ τοῦ ἐξάδελφου του Μιχαλάκη.

— Νὰ τὸ δάσος, μὲ τὸ χόρτον, τὰ δένδρα καὶ τοὺς θάμνους, ἤρχισε λέγων ὁ Μιχαλάκης, δεικνύων τὸν τάπητα, ὅστις παριστάνει φύλλα καὶ ἄνθη. Ἐδῶ δεξιὰ, εἶνε μία ἀγρία τριανταφυλλιά.

— Ὅπως εἶνε εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ μικροῦ δάσους! εἶπεν ὁ Νικολάκης!

Ναί, ἐδῶ, ἀριστερά, εἶνε μία μεγάλη δρὺς, τῆς ὁποίας νὰ ὁ κορμός.

Καὶ τὸ παιδίον τοποθετεῖ εἰς τὴν ὠρισμένην θέσιν τὴν ἐργοθήκην τῆς θείας του.

— Εἴμεθα εἰς τὸ δάσος, ὅπου ζῇ ὁ λύκος, καὶ τὸ δένδρον τοῦτο εἶνε ἀκριβῶς ἡ κατοικία του. Δὲν εἶνε πολὺ εὐχάριστος κατοικία, διότι ὅταν βρέχῃ, τὸ νερὸν τρέχει κατὰ μῆκος τοῦ δένδρου καὶ πίπτει εἰς τὴν κλίνην.

Ἄς θέσωμεν τὸν λύκον εἰς τὴν κατοικίαν του, ἐξηκολούθησεν ὁ Μιχαλάκης, ζητῶν μεταξὺ τῶν ἡκρωτηριασμένων τῆς κιβωτοῦ ἐν ζῶον, τὸ ὅποιον νὰ παραστήσῃ ὅπως-ὅπως τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος πρόσωπον.

— Ἀλλ' ἔχει δέρμα κίτρινον καὶ λευκόν, εἶπεν ὁ Νικολάκης, δὲν ὁμοιάζει μὲ λύκον· ὁ λύκος ἔχει βαθύτερον χροῖμα. — Νὰ ὁ λύκος.

Καὶ ἔδωκεν ἄλλο ζῶον εἰς τὸν Μιχαλάκην.

— Τοῦτο δὲ εἶνε λύκος; εἶπεν οὗτος μὲ περιφρόνησιν. Αὐτὸ τὸ ζῶον ἔχει μόνον ἕνα πόδι, πῶς θέλεις νὰ τρέχῃ; Αὐτὸ ἔχει τρία μόνον, εἶπε δεικνύων τὸ ζῶον, τὸ ὅποσον εἶχεν ἐκλέξῃ, ἀλλὰ στέκεται πολὺ καλὰ. Ἐκτὸς τούτου εἰς τὸν καιρὸν τοῦ εἶχε μίαν οὐράν καὶ ὦτα, τῶν ὁποίων φαίνεται ἀκόμη ἡ θέσις· ἠμπορεῖ νὰ παραστήσῃ τὸν λύκον ὅπως καὶ κάθε ἄλλο ζῶον.

Ὁ Νικολάκης παραδέχεται τὴν ἀπόφασιν ταύτην καὶ ἐπιχειρεῖ νὰ ἀναζητήσῃ εἰς τὰ βάθη τῆς κιβωτοῦ ὅπως εὖρη δεύτερον ἡθοποιὸν νὰ παίξῃ τὸ πρόσωπον τῆς ἀλώπεκος. Δὲν τὸ κατορθώνει ὅμως χωρὶς κόπον.

Ἐκεῖνος, ὅστις εἶχε κατασκευάσῃ τὸ ζῶον ἐκεῖνο, εἶχε σκοπὸν νὰ κατασκευάσῃ γάταν, ἀλλ' οἱ δύο ἐξάδελφοι ἔχουν ἄλλην ἰδέαν· δι' αὐτοὺς εἶνε ἀλώπηξ.

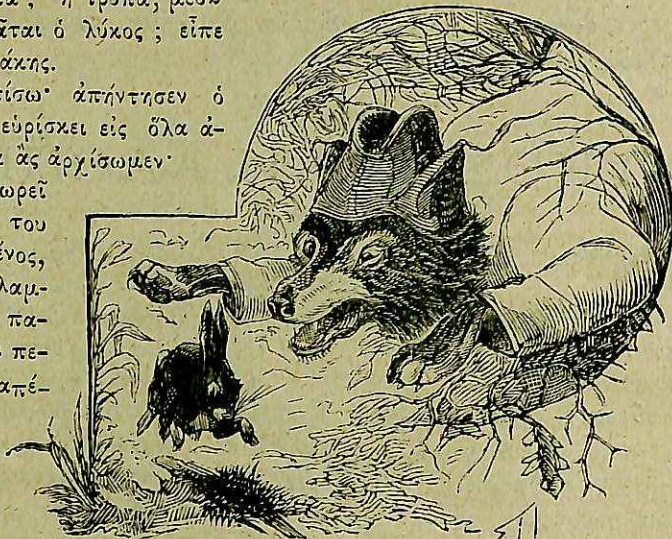
— Καὶ ποῦ εἶνε τὸ δένδρον, μέσα εἰς τὸ ὅποιον ζῇ ὁ λύκος; ἠρώτησεν ὁ Νικολάκης.

— Νὰ το! εἶπεν ὁ Μιχαλάκης θριαμβευτικῶς, λαβὼν ἐν κηροπήγιον καὶ στήσας αὐτὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης.

— Ἀλλὰ ἡ τρῦπα; ἡ τρῦπα, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν κοιμᾶται ὁ λύκος; εἶπε μετ' ὀλίγον ὁ Νικολάκης.

— Εἶνε ἀπὸ πίσω· ἀπήντησεν ὁ Μιχαλάκης, ὅστις εὕρισκε εἰς ὅλα ἀπάντησιν. Καὶ τώρα ἄς ἀρχίσωμεν.

Ὁ λύκος ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὴν κατοικίαν του πολὺ δυσηρεστημένος, εἶπεν ὁ Μιχαλάκης λαμβάνει τὸν λύκον καὶ παριστάνει αὐτὸν ὅτι περιπατεῖ ἐπὶ τῆς τραπέζης. Περνᾷ πολὺ κακὴν νύκτα ἐξαιτίας τῆς βροχῆς. Ἰδοὺ ὅτι προχωρεῖ μέσα ἀπὸ τὸ

δάσος. Περνᾷ ἐπάνω ἀπὸ ἓνα λόφον καὶ τέλος φθάνει εἰς ἐν σπήλαιον. Ἐκεῖ εἶνε ἓνας, δύο μεγάλοι βράχοι, οἱ ὅποιοι ἐγγίξουν εἰς τὸ ἐπάνω μέρος των, καὶ μεταξύ των δύο εἶνε μία μεγάλη μαύρη τρῦπα, ἡ ὁποία προχωρεῖ πολὺ βαθειά. — Θεῖα Ἑλένη, δός μου, σὲ παρακαλῶ, τοὺς τὸμους τῆς «Διαπλάσεως» τοῦ 1886.

Ἡ θεῖα Ἑλένη τῷ δίδει τὸ βιβλίον· ὁ Μιχαλάκης τὸ θέτει ὄχι ἀπὸ τὸ μέρος τῆς κώχης, ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἄλλο, ἀφίνων εὐρὺ ἀνοιγμα μεταξύ των φύλλων, τὰ ὅποια εἶνε εἰς τὸ μέσον.

— Τώρα ναί· νὰ τὸ σπήλαιον! ἀνέκραξεν ὁ Νικολάκης κτυπῶν ἐκ τῆς χαρᾶς τὰς χεῖράς του.

— Λοιπὸν, ἐξακολουθεῖ ὁ Μιχαλάκης, ὁ λύκος φθάνει εἰς τὸ σπήλαιον, ἐμβαίνει καὶ λέγει ὅτι εἶνε ὠραία κατοικία. Εἶνε κάπως σκοτεινὴ, ἀλλ' οἱ λύκοι δὲν φροντίζουν πολὺ διὰ τὸ φῶς. Μέσα εἶνε ζεστόν, ἀλλὰ ξηρόν, καὶ ὁ κύριος λύκος, διὰ νὰ τὸ κάμῃ ἀναπαυτικώτερον, πηγαίνει νὰ συναθροίσῃ ξηρά τινα φύλλα εἰς τὸ δάσος. Τὰ συσσω-

ρεύει καὶ προετοιμάζει κλίνην, ὅπου θὰ κλινήσῃ πολὺ καλά.

Καὶ ὁ Μιχαλάκης, ὁ ὅποιος εἶχεν ὑπάγῃ τὸν λύκον ἐπάνω καὶ κάτω ὡς νὰ ἐξήτει φύλλα τὸ δάσος, τὸν ὠθεῖ εἰς τὸ σπήλαιον.

— Ῥόν, Ῥόν, Ῥόν! ἀκούεις πῶς ῥοχαλίζει ἐξακολουθῶν.

Ὁ Μιχαλάκης παρατηρεῖ εἰς τὸ ἀνοιγμα τοῦ βιβλίου καὶ κρατεῖ τὴν ἀναπνοήν του.

Ὁ μικρὸς πρίγκιψ εὐφραίνεται πάντες οἱ ἐν τέλει, οἱ ἀξιωματικοί, οἱ ἀνώτεροι φεύγει· ἡ μοναχὴ ἀλλήλοι, οἱ αὐλικοί, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν τῶν βλάπτει, στεναφύων συντεχνιῶν συνεχάρησαν αὐτόν, διότι ἐχωρεῖται φοβερά μεγαλῶσε κατὰ ἐν ἔτος, ὡσαύτως δὲ συνεχάρη-

— Τὸ σπῆλαιον τὸ πρίγκιπα Βαουμγάρτεν Σιλβερχάουζεν, πᾶν τὸν μικρὸν πρίγκιπα καὶ νύχθησαν εἰς νὰ ζῶ μόνος μὲν τὸ νὰ ἀξιώθῃ νὰ κυβερνηθῇ ὑπ' αὐτοῦ.

— Ὁ μικρὸς πρίγκιψ ἐφόρει τὴν μεγάλην του του. Ἄν κανεὶς τολμήν, τὴν χρυσοκέντητον καὶ τὰ παράσημά του, θελε νὰ ἔλθῃ νὰ καὶ ἦτο ἡναγκασμένος νὰ ἀκούῃ τὰς εὐχὰς καὶ νὰ τοικήσῃ μαζί μὲ ποικρίνηται νὰ λέγῃ ὅτι εὐγνωμονεῖ, ὅτι χαί-πολὺ θὰ νύχθῃ, ὅτι εὐφραίνεται, ὅτι μετὰ μεγίστης χαρᾶς καὶ στούμην. Ἐπεὶ εὐγνωμοσύνης ἀκούει τὰ συγχαρητήρια τῶν πι-δὲν εἶχε νὰ φ τῶν ὑπηκόων του καὶ τοῦ γενναίου στρατοῦ τοῦ τίποτε ἄλλο, προσφιλεστάτου πρίγκιπα τοῦ Βαουμγάρτεν μόνον ἓνα πόδι Σιλβερχάουζεν.

— Ὅθεν τὸ δῦσμοιρον παιδίον, ὅτε ἦλθεν ἡ ὥρα φυλάξῃ ἀπὸ τὴν

— Ὅθεν τὸ δῦσμοιρον παιδίον, ὅτε ἦλθεν ἡ ὥρα φυλάξῃ ἀπὸ τὴν πλάγιασιν, ἐν ᾧ ὁ θαλαμηπόλος τοῦ ἐνέ-με τὰ νυκτικά του, ἠσθάνετο ἀκόμη τὸν βόμ-ον τῆς ἡμέρας εἰς τὰ κατάκοπα ὠτά του, καὶ λα τὰ λογύδρια καὶ αἱ προσφωνήσεις καὶ τὰ συγχαρητήρια ἠνώνοντο εἰς ἐν ῥῆμα: συγχαίρω, συγχαίρω, ἡ πατρίς συγχαίρει, καὶ τὰ λοιπὰ καὶ ἄλοιπα.

— Ἐν ᾧ ἐκάθητο εἰς τὴν καθέδραν τοῦ ὁ μικρὸς πρίγκιψ, αἴφνης ἀνηγέρθη καὶ ἀνεφώνησεν:

— Οὐφ! συγχαίρω τὸν ἑαυτὸν μου, διότι δὲν εἶνε τὰ γενέθλιά μου καθ' ἡμέραν!

Καὶ ὁ μὲν θαλαμηπόλος ἐμειδίασεν, ὁ δὲ παι-λαγωγὸς αὐτοῦ, ὅστις ἦτο ἐκεῖ παρών, ἔσπευσε πρὸς τὸν πρίγκιπα καὶ τὸν ἠρώτησε:

— Θέλετε τίποτε, Ὑψηλότητε;

— Ἦθελον τίποτε διασκεδαστικόν, ἀπεκρίθη

— Ὁ μικρὸς πρίγκιψ, καὶ ἤρχισε νὰ χασμαῖται.

Ὁ θαλαμηπόλος ἐπλησίασε πρὸς τὸν πρίγκιπα καὶ τῷ εἶπε:

— Σήμερον τὸ πρωὶ ἀνεκάλυψα εἰς ἐν σурτάριον βιβλίον μὲ εἰκόνας πολὺ εὐμορφον.

Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΟΥΛΕΡΙΧΟΣ

Α'

ΠΡΟΣΠΟΙΗΣΙΣ ΚΑΙ ΠΛΗΞΙΣ

— Φέρε μού το γρήγορα! ἀνεφώνησεν ὁ πρίγκιψ.

Ὁ θαλαμηπόλος ἔφερε τὸ βιβλίον, καὶ τὸ παι-δίον ἤρχισε νὰ το φυλλομετρή. Ἦσαν αἱ εἰκόνας τῶν διαφόρων κτημάτων τῆς πριγκιπικῆς οἰκογε-νείας Βαουμγάρτεν Σιλβερχάουζεν, πύργοι, ἐπαύ-λεις, δάση, ἀγροὶ καὶ λοιπὰ καὶ λοιπὰ.

Μία τῶν εἰκόνων ἤρεσε πολὺ εἰς τὸν πρίγκιπα· ἦτο οἰκία παλαιά, ἀλλὰ πολὺ εὐμορφος καὶ με-γαλοπρεπής, ἔχουσα πύλιν μεγάλην καὶ αὐλὴν μικράν, τὴν ὁποίαν ἐσκίαζε μεγάλη πλάτανος. Πλησίον δὲ τῆς οἰκίας ἦσαν ἀποθήκαι ἐκτεταμέ-ναι, καὶ εἰς τὸ βάθος ὀπίσθεν τοῦ τοίχου τῆς αὐ-λῆς ἔθαλλε τὸ καταπράσινον δένδρον δάσους εὐ-μορφοτάτου.

— Τί εὐμορφον ὅπου εἶνε! ἀνεφώνησεν ὁ Οὐλε-ρίχος. Καὶ πῶς ὀνομάζεται, κύριε βαρῶνε;

— Τοῦτο, Ὑψηλότητε, εἶπεν ὁ παιδαγωγὸς καὶ ἔκυψε νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἐπιγραφὴν τῆς εἰκόνας, εἶνε ὁ ἐν Γρύνθαλ ἐξοχικὸς πύργος τῆς Ὑμετέρας Ὑψηλότητος.

— Τὸ βλέπω, εἶπεν ὁ πρίγκιψ, ἀλλὰ ποῦ εἶνε αὐτὸς ὁ πύργος;

Ἀλλὰ ὁ παιδαγωγὸς δὲν εἰςευρε τί νὰ ἀπο-κριθῇ.

— Οὐφ! πόσον βαρύνομαι! εἶπε τὸ παιδίον καὶ ἦτο ἑτοιμὸν νὰ κλαύσῃ. Οὐφ! δὲν θὰ εἴμπορέσω σήμερον νὰ ἀπολαύσω ὅ τι ἐπιθυμῶ. Οὐφ, καὶ σεῖς, παλιογενέθλια!

— Εἰςεύρω ποῦ εἶνε, Ὑψηλότητε, εἶπεν ὁ θα-λαμηπόλος. Εἶνε πέντε ὥρες μακρὰν ἀπ' ἐδῶ καὶ ἔχει χλοερὰς πεδιάδας, ἄνθη, ποτάμια καὶ βουνὰ τριγύρω, καὶ οἱ κάτοικοι εἶνε ἄνθρωποι εὐγενεῖς καὶ ἀξιόλογοι κατὰ πάντα...

— Στοιχηματίζω, ἀγαπητέ μου Φρίτζ, ὅτι αὐτὸ τὸ μέρος ὅπου μου λέγεις, εἶνε ἡ πατρίς σου, εἶπεν ὁ μικρὸς πρίγκιψ.

— Μάλιστα, Ὑψηλότητε, εἶνε ἡ πατρίς μου· ἀλλὰ δὲν τὴν ἐπαινῶ δι' αὐτό· καὶ ἂν ἡ Ὑμετέ-ρα Ὑψηλότης ἐπῆγαινε νὰ τὴν ἰδῇ...

— Καλὰ λέγεις! θὰ ὑπάγω εὐθὺς! ἀνεφώνη-σεν ὁ μικρὸς πρίγκιψ καὶ ἔδραμε πρὸς τὸν πατέ-ρα του τὸν πρίγκιπα, ὅστις τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην εἰσῆρχετο. «Θέλω νὰ ὑπάγω νὰ ἰδῶ τὴν ἐξοχικὴν οἰκίαν Γρύνθαλ. Σὲ παρακαλῶ, πατέρα μου,

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

πρόστώξατε νά με υπάγουν αύριον πρωί πρωί· θά ἐπὶ γαίνα καὶ σήμερον, ἂν δὲν ἤμουν κατακόπος. Ἄν δὲν υπάγω εἰς τὴν ἐσχόλῃν, θά ἄρρωστίσω!

Ὁ πατήρ τοῦ μικροῦ πρίγκιπος ἐμειδίασεν. Εἰξευρε καὶ αὐτὸς πολὺ καλὰ πόσας πικρίας ἔχει ἡ ζωὴ τῶν πριγκίπων, καὶ δὲν ἐθαύμασε διότι ὁ υἱὸς τοῦ ἤθελε νά υπάγῃ εἰς τὴν ἐσχόλῃν νά εὕρῃ ὀλίγην ἀναψυχὴν καὶ ἀνακούφισιν. Παρήγγειλε λοιπὸν αύριον πρωί πρωί νά εἶνε τὰ πάντα ἑτοιμα διὰ τὸ ταξίδιον τοῦ μικροῦ πρίγκιπος. Καὶ πράγματι λίαν πρωί ἐξεκίνησεν ὁ μικρὸς πρίγκιψ ἐντὸς κλειστῆς ἀμάξης μετὰ τοῦ παιδαγωγοῦ του, τοῦ διδασκάλου του, δύο θεραπόντων καὶ μετὰ τοῦ θαλαμηπόλου Φρίτζ.

B'

ΕΙΔΙΚΡΙΝΕΙΑ ΚΑΙ ΦΑΙΔΡΟΤΗΣ

— Κύριε Γούτμαν! κύριε Γούτμαν! ἐμάθατε τὰ νέα; Τὴν νύκτα ἦλθε ταχυδρόμος ἀπὸ τὴν πρωτεύουσαν εἰς τὸν πύργον.

Ταῦτα ἔλεγε παιδίον δωδεκαετὲς μὲ φρυγανώδη τὴν κόμην πρὸς τὸν κ. Γούτμαν, διδασκάλον καὶ ψάλτην τοῦ Γρύνθαλ, ὅστις ἐκάθητο εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἀντέγραφε μουσικὴν· ὅτε δὲ ἤκουσε τοὺς λόγους τοῦ παιδίου ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν μετ' ἐκπλήξεως καὶ εἶπε:

— Ταχυδρόμος ἀπὸ τὴν πρωτεύουσαν! τί νὰ σημαίνει ἡρά γε; Ἀπὸ ὁκτὼ ἐτῶν δὲν συνέβη τοιοῦτον πράγμα· ναί! τὸ ἔτος ἐκεῖνο εἶχον τελεσθῇ οἱ γάμοι τοῦ πρίγκιπος καὶ περιηγέτο τὸ πριγκιπάτον του διὰ νά δείξῃ εἰς τὴν πριγκίπισσαν τοὺς ὑπηκόους του καὶ τὰ κτήματά του. Ἐκτοτε πλέον δὲν ἐφάνησαν, καὶ εἶνε πολὺ φυσικόν· διότι ἔχουν τόσους πύργους πολὺ καλλιτέρους. Δὲν μου λέγεις, Γιόχαν, ἐμάθες τί τρέχει;

— Λέγουν ὅτι τὸ πριγκιπόπουλον ἐπεθύμησε νά ἰδῇ τὸ Γρύνθαλ. Ὁ πύργος εἶνε ἄνω κάτω, τὰ παράθυρα εἶνε ὅλα ὀρθάνοικτα, τινάζουν τοὺς τάπητας, ξεσκεπάζουν τὰς εἰκόνας, τοὺς πολυελαίους, τὰ ἐπιπλά. Ἐπειτα ἀπὸ δύο ἢ τρεῖς ὥρες περιμένουν τὴν Αὐτοῦ Ὑψηλότητα.

— Τὸ χρυσὸ μου τὸ παιδάκι! ὁ Θεὸς νά το εὐλογῇ! Ἐλπίζω ὅτι ὁμοιάζει τὸν πάππον του. Τὸν εἶδα πολλάκις ὅταν ἤμουν παιδί μικρὸ καὶ ἔψαλλα εἰς τὸν χορὸν τῆς ἐκκλησίας του· μὰ τί πρίγκιψ! Ἄκουσε, Γιόχαν, πρέπει νά κάμωμεν κάτι τι πρὸς ὑποδοχὴν τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος.

Πήγαινε νά εὕρῃ τοὺς μαθητὰς τοῦ σχολείου καὶ στείλῃ μού τοὺς ἐντὸς μιᾶς ὥρας, ἤκουσες;

Ὁ Γιόχαν ἔνευσε ναὶ καὶ ἀπῆλθε τρέχων.

Ὅτε οἱ μαθηταὶ προσῆλθον εἰς τὸ σχολεῖον εὗρον τὸν διδασκάλον καθίδρον, μούσκεμα, καὶ τοὶ ἡμέρα ἦτο δροσερά.

Εἶχεν ἀφαιρέσῃ τὴν φενάκην του καὶ τὴν μτεχειρίζετο ὡς ῥιπίδιον, περιεπάζει ἄνω καὶ κάτω καὶ ἀπῆγγελλε στίχους, τοὺς ὁποίους εἰποιήσῃ πρὸ ὀλίγου ἐπίτηδες εἰς τιμὴν τοῦ μικροῦ πρίγκιπος.

Ἀφ' οὗ ἀπῆγγελλεν ὅλον τὸ ποίημα, ἐστράφη τότε πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εἶπε συγκεκινημένον

— Λογιώτατοι, ἔρχεται ἡ Αὐτοῦ Ὑψηλότης πρίγκιψ Οὐλερίχος! Ἐὰν τὸ ἐμανθάνομεν ἐκαίρως, θά κατεσκευάζομεν καὶ ἀψίδα· ἔχομε εὐτυχῶς τὴν ξυλικὴν· ἡ οἰκία ἐχρησίμευσε πρὸ κτὼ ἐτῶν εἰς τὴν ἀψίδα, τὴν ὁποίαν ἐστήσαμεν ἐτὴν ὑποδοχὴν τῶν σεπτῶν γονέων τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος. Ἀλλὰ τώρα ποῦ καιρὸς, καὶ τίποτε ἄλλ' δὲν εἰμποροῦμεν νά του κάμωμεν, παρὰ νά τ ψάλωμεν τὸ Καλῶς ὤρισε. Διὰ τοῦτο ἐστιχοῦ γησα ὀλίγας λέξεις καταλλήλους εἰς τὴν περίεστιν, καὶ ἐφήρμοσα εἰς αὐτοὺς τὴν μελωδίαν τῆς ὁποίας εἰξεύρετε καλλίτερα. Ἐμπρὸς λοιπὸν παιδιά μου, ἔλατε νά τοὺς μάθωμεν καὶ νά το ψάλωμεν εἰς τὴν Αὐτοῦ Ὑψηλότητα.

Ἀμ' ἔπος, ἄμ' ἔργον.

Καὶ ὁ Γιόχαν μὲ τὴν φρυγανώδη κεφαλὴν καὶ ὁ μελαγχρινὸς Κάρλ καὶ ὁ φαιδρὸς καὶ χαρὶ Λουδβίχ, καὶ ὁ σοβαρὸς Γότλιβ, καὶ ὁ ὑψηλ Φρίδριχ καὶ πάντα τὰ ἄλλα παιδιά ἤρχισαν ψάλλωσι τὸν ὕμνον μετ' ὅλης τῆς δυνάμεως τῶν μικρῶς φωνῆς των.

Ὁ γηραιὸς διδασκάλος κύριος Γούτμαν ἔδιδε τὸν τόνον καὶ συνώδευε τὸ ᾄσμα διὰ τοῦ τετραχορδου του.

— Εὐγε, λογιώτατοι, ἀξιόλογα! ἔλεγεν εἰς τὰ παιδιά περιχαρὴς.

Ἀλλ' αἶφνης ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὕμνου ἀκούετ κτύπος πετάλων καὶ κρότος τροχῶν καὶ τριγμ τῆς μαστιγὸς τοῦ ἡνιόχου.

— Νά τον, ἔφθασεν ἡ Αὐτοῦ Ὑψηλότης, ἀνεφνήσεν ὁ διδασκάλος, καὶ δὲν θά προσβάσωμεν φορέσωμεν τὰ καλὰ μας. Καὶ πῶς νά παρουσιῶμεν σὲ τέτοιο χάρι; δυστυχία! Ἀλλὰ τέλ πάντων, πιστεύω, θά μας συγχωρήσῃ ἡ Αὐτοῦ Ὑψηλότης. Δότε μου γρήγορα τὴν φενάκην μου

τὴν φενάκην! Ποῦ εἶνε ἡ φενάκη μου; Ἄ! νά την, ἀπὸ τὴν βίαν μου δὲν τὴν εἶδα ἐν ᾧ ἦτο ἔμπρὸς τὰ μάτια μου. Ἦρπασε τὴν φενάκην καὶ τὴν ἐφόρεσεν ὅπως ὅπως, καὶ ἀνεφώνησεν: Ἄ! Ἐμπρὸς, λογιώτατοι!»

Καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ποιμνίου του ἔσπευσεν εἰς τὸν πύργον ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ μικρὸς πρίγκιψ κατέβαιναν ἀπὸ τῆς ἀμάξης.

Ἄ! Ὑψηλότης...! Ὑψηλότης...! Ὑψηλότης...! ἀνεφώνει ἀσθμαίνων ὁ γηραιὸς διδασκάλος, Ὑψηλότης, ἄς ἐπιτρέψῃ ἡ Ὑμετέρα Ὑψηλότης!»

Ὁ δυστηνος μικρὸς πρίγκιψ ὡς ἤκουσε τοὺς λόγους τοῦτους ἔκαμε μορφασμὸν καὶ ἐφάνη δυσχερῆς καὶ κατηφής. Διότι αὐτὸς εἶχε ζητήσῃ νά ἔλθῃ εἰς τὸ Γρύνθαλ, ἴσα ἴσα διὰ νά ἡσυχάσῃ ὀλίγον καὶ νά ἀποφύγῃ τὰς ὀχληρὰς ἐπισκέψεις καὶ τὰς συγχαρητήριους εὐχάς, καὶ τώρα αἶφνης νά ἐμφανίζηται ἐνώπιόν του γηραιὸς διδασκάλος καὶ νά τον παρακαλῇ νά σταθῇ νά ἀκούσῃ προσφώνησιν καὶ συγχαρητήρια!

Φαντάζεσθε εὐκόλως τὴν ἀγανάκτησίν του.

Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχε διδαχθῇ ὅτι ἡ ὑπομονὴ εἶνε ἡ εὐγένεια τῶν πριγκίπων, συνήνεσε νά σταθῇ νά ἀκούσῃ. Ἐξῆλθε λοιπὸν εἰς τὸν ἐξώστην τῆς κλίμακος καὶ ἐχαιρέτισε τοὺς προσελθόντας.

Τότε ὁ γηραιὸς Γούτμαν ἀφ' οὗ πρῶτον ἐπαίξε τὸ προοίμιον τοῦ ὕμνου, ἔδωκε τὸ σημεῖον εἰς τοὺς μαθητὰς, καὶ παρευθὺς αἱ παιδικαὶ φωναὶ ἀνέμελψαν τὸν μελωδικώτατον ὕμνον.

Ὁ πρίγκιψ Οὐλερίχος δὲν ἐνόησε πάσας τὰς λέξεις τοῦ ὕμνου· ἀλλ' ἡ μελωδία ἤρρεσεν εἰς αὐτὸν πολὺ. Παρετήρει τοὺς μικροὺς ψάλτας, τὸν γηραιὸν διδασκάλον, τὰς γυναῖκας, νέας καὶ γράϊας, αἵτινες εἶχον εἰσέλθῃ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ πύργου καὶ ἔλεγε καθ' ἑαυτόν: Ἄ! τί καλοὶ φαίνονται οἱ ἄνθρωποι ἐδῶ! δὲν ὁμοιάζουν ἐκείνους οἱ ὁποῖοι χθὲς εἰς τὸ παλάτι μὲ ἐσκότισαν ὅλην τὴν ἡμέραν μὲ τὰ παχιά λόγια των καὶ μὲ τὰ κορδαρισμάτα των. Ἐκεῖνοί τα ἔλεγαν μόνον μὲ τὰ χεῖλη των καὶ ὄχι μὲ τὴν καρδίαν των, ἐν ᾧ οἱ καλοὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι μὲ βλέπουν μὲ τόσῃ ἀγάπῃ καὶ μὲ τόσῃ χαρὰν!»

Καὶ τῷ ὄντι τὰ παιδιά καὶ αἱ νεάνιδες ἐβλεπον τὸν πρίγκιπα καὶ ἐμειδίαν, καὶ αἱ γράϊαι ὕψων τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐδόξαζον τὸν Ὑψιστον καὶ ἐδέοντο νά σώζῃ καὶ νά σκέπῃ τὸ ἀγαπητὸν πριγκιπόπουλον!

Ὁ πρίγκιψ Οὐλερίχος ἠσθάνθη χαρὰν μεγάλαν

καὶ συγχίνησιν, καὶ μετὰ τὸ τέλος τοῦ ὕμνου, χωρὶς νά περιμείνῃ νά τῷ υπαγορεύσῃ ὁ παιδαγωγὸς του φράσιν τινὰ φιλοφρονητικὴν καὶ ἐπίσημον, ἐχαιρέτισε καὶ εἶπε μετὰ φωνῆς τρεμύσης:

Ἄ! Ἐπειδὴ δὲν μου ἔμαθαν κανένα λόγον νά σας ἐκφωνήσω, διὰ τοῦτο δὲν εἰμπορῶ νά σας εὐχαριστήσω· ἀλλὰ ἐγὼ εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος διότι φαίνεσθε ἀπὸ τὴν ὄψιν σας ὅτι με ἀγαπᾶτε ἀληθινά, καὶ θέλω νά φιλήσω τὸν σεβαστὸν κύριον, ὁ ὁποῖός σας ἔμαθε νά μου ψάλετε τόσον εὐμορφον ὕμνον.»

Καὶ εὐθὺς ἔρριψε τὸν πῖλόν του πρὸς τὸν ἑκταμβὸν παιδαγωγὸν του καὶ μία καὶ δύο καταβαίνει τὴν κλίμακα καὶ ῥίπτεται εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ γηραιοῦ Γούτμαν.

Ὁ γηραιὸς διδασκάλος τὰ ἔλασε καὶ προσεπάθησε νά κρατηθῇ, καὶ νά δείξῃ τὸ σεβας καὶ τὴν τιμὴν τὴν ὀφειλομένην εἰς τὸν μικρὸν πρίγκιπα, τὸν υἱὸν τοῦ ἡγεμόνος του· ἀλλ' ὅτε ἠσθάνθη εἰς τὴν γεροντικὴν παρειάν του τὰ δροσερὰ χεῖλη τοῦ παιδίου, καὶ τὸ γλυκύτατον καὶ φιλικὸν φίλημα, τότε πλέον δὲν ἠδυνήθη νά κρατηθῇ· ἐνηγκαλίσθη σφιγκτὰ τὸν μικρὸν πρίγκιπα, τὸν ἔβλιψεν ἐπὶ τῆς καρδίας του ὡς ἐάν ἦτο ἰδίον του τέκνον.

Ἐπειτὰ τὸν ἀφῆκε κατὰ γῆς καὶ προσεπάθησε νά εὕρῃ καλὸν τινα λόγον νά τον εἴπῃ· ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη, διότι ἦτο λίαν συγκεκινημένος. Ὁ δὲ Οὐλερίχος παρετήρησε τὴν ἀμνηχανίαν τοῦ γηραιοῦ διδασκάλου, ἔλαβε τὴν χεῖρά του καὶ εἶπε πρὸς τὸν παιδαγωγὸν του:

— Κύριε βαρῶνε, εἰξεύρω ὅτι δὲν το γνωρίζετε τὸ Γρύνθαλ, ὥστε δὲν εἰμπορεῖτε νά με ὀδηγήσῃτε νά ἰδῶ τὸν τόπον. Λοιπὸν θά παρακαλέσω τὸν κύριον νά με ὀδηγήσῃ παντοῦ, διότι αὐτὸς εἶνε ἐντόπιος, καὶ ἀφ' οὗ ἰδῶ τὰ ἄξια λόγου πράγματα, θά ἐπιστρέψω μὲ τοὺς μικροὺς συντρόφους μου καὶ θά τοὺς προσκαλέσω νά συμπάγωμεν. Ὁ πατήρ μου μ' εἶπεν ὅτι ἔχω τὴν ἄδειαν νά διασκεδάσω ὅλην τὴν ἡμέραν ὅπως θέλω.

Ὁ παιδαγωγὸς δὲν ἠδύνατο νά εἴπῃ ὄχι, καὶ εὐθὺς παρήγγειλεν εἰς τοὺς θεραπόντας νά στρώσωσι τὴν τράπεζαν εἰς τὸ μέγα ἐστιατόριον τοῦ πύργου, νά τὴν στολίσωσι διὰ τῶν πολυτιμοτάτων σκευῶν καὶ νά παρασκευάσωσι φαγητὰ ἐκ τῶν προμηθειῶν, τὰς ὁποίας εἶχον φέρῃ διὰ τὸν μικρὸν πρίγκιπα.

Οἱ θεράποντες ὕψωνον τοὺς ὤμους, συλλογιζόμενοι ὅτι τόσοι ἐξαιρετα φαγητὰ θὰ τὰ φάγωσι στόματα τόσοι πρόστυχα. Ἀλλὰ ὁ θεράπων Φρίτζ, ὅστις εἶχεν εὐρὴ τὴν γήραιον μητέρα του καὶ ἠσπασθῇ τὴν δεξιάν της, ἔτριβε τὰς χειράς του καὶ ἔλεγε· «Τί καλὰ ὅπου το ἐσυλλογίσθηκε νὰ ἔλθωμεν ἐδῶ!»

Βεβαίως ὁ μικρὸς πρίγκιψ ἠδύνατο κάλλιστα νὰ εἴπῃ ὅτι ἦτο εὐτυχὴς καὶ μακάριος ὡς βασιλεὺς! Ὁ γηραιὸς διδάσκαλός τον ἐκράτει ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ τον ὠδήγησε παντοῦ. Τοῦ ἔδειξε τὸ χωρίον, εἰσῆλθον ὁμοῦ εἰς τὰς ἐπαύσεις τῶν χωρικῶν, καὶ ὁ μικρὸς πρίγκιψ ἔχαιρεν, ἐβόηκε τὰ πρόβατα, ἔρριπτε κριθὴν εἰς τὰς ὄρνιθας, ἐγέλα με τὰς γελοίας κινήσεις, τὰς ὁποίας ἔκαμνον αἱ πάπαι ὅτε τὸν ἐβλεπόν καὶ ἔφευγον ἐντρομοί, ἔβλεπε πῶς ἀμέλγουν τὰς ἀγελάδας καὶ ὅτι δὲν εἰξευρεν ἡρώτα τοὺς μικροὺς χωρικοὺς, οἵτινες μετὰ χαρᾶς ἀπεκρίνοντο εἰς τὰς ἐρωτήσεις του καὶ ἔλυον τὰς ἀπορίας του.

Ἐγέλα, ἐλάλει, ἐτραγώδει, καὶ πρόσεπαθε νὰ ἐνθυμηθῇ τὴν μελωδίαν τοῦ πρωϊνοῦ ὕμνου. Ἀνέπνεε μετὰ χαρᾶς τὸν καθαρὸν ἀέρα, ἔτρεχεν εἰς τὸν ἥλιον εὐθυμὸς καὶ ἐλεύθερος, ὅπως ἤθελε καὶ ὅπου ἤρεσκεν εἰς αὐτόν.

Αἶφνης ἐστάθη καὶ εἶπε:

— Μπα! μὰ ἐγὼ πεινῶ πολὺ! Πᾶμε νὰ φάμε; Καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὸν πύργον.

Ὁ Οὐλερίχος ἐκάθισε δεξιὰ του τὸν γηραιὸν Γούτμαν, τὸν ὅποιον ἐνόμιζε φίλον του πιστόν. Τὸ γεῦμα ἦτο λαμπρότατον καὶ οἱ θεράποντες τοῦ πρίγκιπος ἔλεγον ἀναμεταξύ των ὅτι, ὅσον ἐνθυμούνται ἀφ' ὅτου ἦσαν ὑπηρεταί, ποτὲ ἄλλοτε δὲν εἶδον γεῦμα τόσοι εὐθυμον ἐν τῷ πριγκιπικῷ πύργῳ Γρύνθαλ.

— Τί εὐμορφα ὅπου ἐπέρασα σήμερα τὴν ἡμέραν

μου! εἶπεν ὁ μικρὸς πρίγκιψ στεναζὼν ὑπὸ λύπης, ὅτε περὶ τὴν ἐσπέραν ἐμελλε νὰ ἀποχαιρετίσῃ τοὺς μικροὺς συντρόφους του. Ἀγαπητέ μου κύριε Γούτμαν, θὰ μάθω νὰ παίζω καὶ ἐγὼ βιολὶ καὶ πρέπει νὰ ἐλθῇτε εἰς τὸ παλάτι νὰ με μάθητε. Νὰ ἐτοιμάσῃτε τὰ πράγματά σας καὶ αὐριοι θὰ στείλω ἄμαξαν νὰ σας πάρῃ.

Ὁ Γούτμαν ἔχαιρέτισε καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ εἶπε:

— Ὅα κάμετε πολὺ καλὰ, ὕψηλότατε, νὰ μάθετε βιολί· ἀλλ' ὅμως εἰς τὴν πρωτεύουσαν ὑπάρχουν διδάσκαλοι πολὺ καλλίτεροί μου ἐν ᾧ ἂν με χάσουν ἐδῶ οἱ μαθηταί μου, δὲν θὰ ἡμπορέσουν νὰ εὗρουν ἄλλον. Ὅα μ' ἐπιτρέψετε λοιπὸν νὰ μείνω ἐδῶ, καὶ ἂν ποτε ἐνθυμῆσθε τὸ Γρύνθαλ, θὰ εἰμπορεῖτε νὰ λέγητε: Τὸ Γρύνθαλ εἶνε τόπος ὅπου με ἀγαποῦν ἀληθινὰ μὲ τὴν καρδίαν των.

Ὁ Οὐλερίχος ἦτο περίλυπος.

— Ἐχετε δίκαιον, καλέ μου φίλε, εἶπε πρὸς τὸν γηραιὸν Γούτμαν· δὲν εἰξεύρετε πόσον βαρύνομαι ἐγὼ εἰς τὴν πρωτεύουσαν, ὥστε βέβαια καὶ σεῖς θὰ βαρεθῇτε. Εἰσθε πολὺ εὐτυχέστερος ἐδῶ εἰς τὸ Γρύνθαλ, καὶ ἐγὼ θὰ προσπαθίσω νὰ ἔρχωμαι συχνὰ νὰ σας βλέπω. Χαίρετε, κύριε Γούτμαν, χαίρετε καὶ σεῖς Φρίδριχ, Γιόχαν, Γότλιβ· ὅλοι χαίρετε, καὶ καλὴν ἐντάμωσιν!

— Ζήτω ὁ πρίγκιψ Οὐλερίχος! ἀνεφώνησαν πάντες οἱ παρόντες.

Καὶ ὁ μικρὸς πρίγκιψ ἀπῆλθε συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν εὐχῶν τῶν ἀγαπητῶν ὑπηκόων του, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ λησμονήσῃ τὴν χαρὰν καὶ εὐφροσύνην, ἣν ἠσθάνθη τὴν ἀξιωμανημένον ἐκεῖνην ἡμέραν ἐν τῷ μικρῷ μὲν, ἀλλὰ φιλοξενῶ χωρίῳ.

(Κατὰ τὸ Γαλλικόν)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι ΦΕΡΜΠΟΣ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μικρὸς μάγκας ἠγόρασε «μισόψωμιν» ἀπὸ τὸν ἀρτοποιῶν.

— Αὐτὸ δὲν εἶνε μισὴ ὀκιά, λέγει ὁ μικρὸς ζυγίζων εἰς τὴν χεῖρά του.

— Τί σέ μέλει; λέγει ὁ ψωμάς· καλλίτερα γιὰ σένα, δὲν ἔχεις νὰ σηκώσῃς πολὺ βάρος.

— Ὅσον γιὰ μένα, κύρ ψωμά, μὴν παρᾶξῃσαι, λέγει ὁ μάγκας καὶ ρίψας τὰ λεπτὰ φεύγει δρομαίως.

— Αἱ, μικρέ, τὰ λεπτὰ εἶνε ὀλιγώτερα.

— Καλλίτερα γιὰ σένα. Ἐχεις ὀλιγώτερα νὰ μετρήσῃς, φωνάζει ἐκεῖνος μακρόθεν πηδῶν ἀπὸ χαρὰν.

(Ἐστῆκε ὑπὸ τῆς Κωνσταντίνου)

Εἰς τὸ μάθημα τῆς μυθολογίας ὁ διδάσκαλος ἐρωτᾷ:

— Διατί ὁ Ἡρακλῆς ἐφόνευσε τὰς Στυμφαλίδας ὄρνιθας; Καὶ οἱ μαθηταὶ ὅλοι μᾶζι!

— Διότι δὲν ἔκαναν αὐγά!

(Ἐστῆκε ὑπὸ Γ. Ν. Ἀγγελόπουλου)

Ὁ Κουφιοκεφαλᾶκης κτυπᾷ εἰς τὴν κεφαλὴν τὸ καναρινίον του. Ἡ μήτηρ του τὸν ἐπιπλήττει.

— Δὲν εἶνε φόβος, μητέρα! λέγει ὁ Κουφιοκεφαλᾶκης. Τὰ κανάρια, μοῦ εἶπεν ὁ θεὸς, ζοῦν δέκα ἔτη.

(Ἐστῆκε ὑπὸ Παν. Χ. Κωνσταντίνου)

Ο ΓΕΝΝΑΙΟΦΡΩΝ ΦΩΚΙΩΝ

Πτωχή τις γυνὴ εἶχε τρία τέκνα, δύο ἄρρενα καὶ ἓν μικρὸν κοράσιον· εἰργάζετο δὲ ὅπως κερδίξῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν διότι ἦτο χήρα.

Μίαν ἡμέραν ὁ σύζυγός της, ὁ πατὴρ τῶν μικρῶν παιδίων της, ὑπῆγε κατὰ κακὴν του τύχην εἰς ἓν καπηλεῖον, ὅπου ἔπιε τόσοι κρασί, ὥστε ἐμέθυσεν.

Εἰξεύρετε, παιδιά μου, ὅτι ὅταν ἀνθρωπὸς τις μεθύῃ, δὲν ἔχει πλέον τὰ λογικά του καὶ δὲν εἰξεύρει τί κάμνει· ὁ σύζυγός τῆς δυστυχούς γυναικὸς ἀφ' οὗ ἐμέθυσεν ἐφιλονίκησε μὲ ἓνα ἄλλον μεθυσμένον καὶ τὸν ἐκτύπησεν· ὁ ἄλλος ἔγεινε ἄγριος ἀπὸ τὸν θυμὸν του καὶ εἰς τὴν μέσθην του τὸν ἐπλήγησε μὲ μίαν μάχαιραν καὶ τὸν ἀφῆκε νεκρόν.

Ἡ δυστυχὴς γυνὴ ἔμεινε χωρὶς προστάτην διὰ νὰ ἀναθρέψῃ τὴν οἰκογένειάν της.

Τρία τὰ παιδιά καὶ μία ἡ μήτηρ ἐγένοντο τέσσαρα, εἶχον δὲ ἀνάγκην καθ' ἐκάστην ψωμίον διὰ νὰ φάγωσι, ζύλων διὰ νὰ ζεσταθῶσι, φορεμάτων διὰ νὰ ἐνδυθῶσιν, ὑποδημάτων νὰ μὴ τρέχουν ξυπόλυτοι καὶ διὰ νὰ τὰ ἀγοράσουν ὅλα αὐτὰ, ἐχρειάζοντο χρήματα.

Ἀλλὰ πῶς εἰμπορεῖ νὰ εὕρῃ κανεὶς χρήματα ὅταν δὲν ἔχῃ; Πρέπει νὰ ἐργάζεται· ὅλοι πρέπει νὰ ἐργάζωμεθα.

Ἡ πτωχὴ γυνὴ ἤρρισε νὰ ἐργάζεται διὰ νὰ κερδίξῃ χρήματα. Ἐρραπτεν ἀσπρόρουχα· ἔπλεκε κάλτσας, ὕφαινε κάποτε, διότι εἶχε τὸ ὑτύχημα νὰ μάθῃ πολλὰ πράγματα ὅταν ἦτο ὄρση. Τέλος πάντων ἦτο τόσοι φιλόπονος, ὥστε

ἔκαμνε κάθε εἶδους ἐργασίαν, καὶ ἐσπώνετο ἀπὸ τὰς τέσσαρας τὸ πρωὶ διὰ νὰ ἐργασθῇ. Ἐπειτα δὲ πάλιν ὅταν ἐνύκτωνεν ἦναπτε τὸ ἀλειμματόκηριον καὶ εἰργάζετο εἰς τὸ φῶς του ἀφ' οὗ ἐκοίμιζε τὰ τέκνα της.

Δυστυχῶς ἡ φιλόστοργος καὶ φιλότιμος ἐκείνη, ἔξαντληθεῖσα ἀπὸ τοὺς κόπους, ἠσθένησε καὶ ἔμεινεν εἰς τὸ κρεββάτι δύο ἐβδομάδας, καὶ ἀπέθανεν.

Ἡ ψυχὴ της ἐπέταξε πρὸς τὸν Θεόν, ὁ ὅποιος τὴν ἐπλασε καὶ ὁ ὅποιος προσκαλεῖ τὰς ψυχὰς ὁλῶν ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἔκαμον καλὸν εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ τοὺς ἀνταμείψῃ.

Τὰ τρία παιδιά ἔμειναν ἔκτοτε ἐντελῶς παντάρφανα· δὲν εἶχον πλέον οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα, τὰ δυστυχῇ! ἡ λύπη των δὲν περιγράφεται· ἔκλαιον, ἔκλαιον πολὺ, διότι ἠγάπων τὴν μητέρα των ὅσον ἔπρεπε νὰ τὴν ἀγαποῦν, καὶ ἤξευρον ὅτι εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον δὲν ἔμελλον πλέον νὰ τὴν ἴδουν, δὲν ἔμελλον πλέον ἀ τὴν φιλήσουν.

— Ἀχ! μητεροῦλά μου, ἔλεγεν ὁ Φωκίων, ὁ ὅποιος ἦτο δέκα ἔτην καὶ ἦτο ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός, ὅχι, μητεροῦλά μου, ἀφ' οὗ ἔφυγες πλέον μακριὰ μας, βλέπε μας ἀπὸ τὸν οὐρανόν, στέλε μας τὴν εὐλογία σου, καὶ ὠδήγησέ μας νὰ εὗρωμεν τρόπον νὰ ζήσωμεν σὰν τιμια παιδιά, καὶ ν' ἀναθρέψωμεν καὶ τὴν μικρὴν τὴν ἀδελφοῦλά μας, γιατί μονάχα ἡμᾶς ἔχει τώρα πατέρα καὶ μητέρα...

Ὁ ἄλλος ἀδελφός ὠνομάζετο Μάρκος. Ἦτο

ΕΤΟΣ Θ'—ΤΕΥΧΟΣ 180ν

ΤΟΜΟΣ ΙΒ'—6

ΜΑΡΚΟ! ΕΦΩΝΗΣΕ ΚΑΙ ΕΡΜΗΣΕ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΑΙΤΗΝ (Σελ. 86)

έπτά ἐτῶν, καὶ εἶπεν εἰς τὸν ἀδελφόν του Φωκίωνα :

— Θέλεις νὰ ζήσωμεν σὺν τίμια παιδιὰ, πῶς λοιπὸν νὰ κάμωμεν ;

— Νὰ ἐργασθῶμεν, ἀπεκρίθη ὁ Φωκίων.

— Νὰ ἐργασθῶμεν ! εἶπεν ὁ Μάρκος· εἴμεθα ἀκόμη πολὺ μικροί.

— ὦ, ἀπήντησεν ὁ Φωκίων, θὰ ἐβρωμεν μικρὰς ἐργασίας, ποὺ δὲν θὰ μᾶς κουράσουν.

— Σὺν τί δηλαδὴ ; ἠρώτησεν ὁ Μάρκος.

— Ξεύρω κ' ἐγώ ; θὰ ἰδῶ· θὰ πάγω νὰ παρακαλέσω τὸν κ. Μεταξᾶν νὰ δουλεύω μέσα εἰς τὸ κλωστήριόν του· θὰ μάθω σιγά-σιγά τὴν ἐργασία.

— Ἐμένα ὅμως δὲν μ' ἀρέσει ἡ δουλειά, εἶπεν ὁ Μάρκος.

— Τί λέγεις, ἀδελφάκι μου, δὲν σ' ἀρέσει ἡ δουλειά ;

— Ὁχι.

— Διατί ;

— Δὲν θέλω· εἶμαι καὶ πολὺ μικρὸς ἀκόμη.

— Κάμνεις δουλειὰ πολὺ ἐλαφρά.

— Δὲν θέλω.

— Εἰμπόρεῖς νὰ γυαλίζης ὑποδήματα· πάρε τὴν μπογιά μας καὶ τὰς βούρτσας μας καὶ πηγαίνε εἰς τὸν μεγάλον δρόμον· θὰ γυαλίζης ὑποδήματα καὶ θὰ παίρνῃς πεντάραις.

— Τί ; λούστρος θέλεις νὰ γίνω ;

— Διατί ὄχι ;

— Εἰν' ἐντροπή ! εἶπεν ὁ Μάρκος.

— Ἐντροπή ! ἐντροπή εἶνε, ἀδελφέ μου, νὰ εἶσαι ἄεργος καὶ ἀκαμάτης· ἡ δουλειὰ δὲν ἔχει ἐντροπή.

— Ὁχι, ὄχι, ἐγὼ δὲν θέλω νὰ δουλεύω, γιατί θ' ἀποθάνω ὅπως ἀπέθανεν ἡ μητέρα μας.

— Ἡ δυστυχισμένη μητέρα μας ἀπέθανε διότι ἐδούλευε πάρα πολὺ. Ἀλλ' ὅποιος ἐργάζεται ὅσον πρέπει, δὲν παθαίνει τίποτε.

— Ἀς εἶνε· ἐγὼ θὰ δουλεύσω ἅμα μεγαλώσω· τώρα ὄχι.

— Καὶ τώρα ποὺ εἶσαι μικρὸς, ποῖος θὰ σὲ τρέφει ; ἠρώτησεν ὁ Φωκίων.

— Σὺ, ποὺ θέλεις νὰ δουλεύης, εἶπεν ὁ Μάρκος.

— Ναί, ἀπήντησεν ὁ γενναῖος Φωκίων· ἀλλὰ εἰμπορεῖ νὰ μὴν κερδίζω ἀρκετὰ ὥστε νὰ φθάνουν καὶ διὰ σὲ καὶ δι' ἐμὲ καὶ διὰ τὴν μικροῦλάν ἀδελφήν μας.

— Τότε, εἶπεν ὁ Μάρκος, θὰ πάγω νὰ ζητήσω ἐλεημοσύνην.

— Ἀχ ! Μάρκε μου, ἐφώναζεν ὁ Φωκίων κοκκινίσας ἀπὸ ἐντροπὴν, θέλεις νὰ γίνῃς ἐπαίτης ! . . . Καὶ δὲν ἐντρέπεσαι ;

— Διατί νὰ ἐντραπῶ ἀφ' οὗ εἴμεθα τόσοι πτωχοί ; Θὰ λέγω εἰς τοὺς διαβάτας ὅτι ἀπέθανεν ἡ μητέρα μας, ὅτι εἴμεθα τρία ὄρφανά· θὰ μὲ λυποῦνται καὶ θὰ μοῦ δίδουν πεντάραις.

— Ἐγὼ ὅμως, ἐγώ, ἀνέκραζεν ὁ Φωκίων μετὰ ἀγανάκτησιν, δὲν θέλω λεπτὰ ποὺ δὲν τὰ ἐκέρδησα μὲ τὸν κόπον μου. Ἐγὼ θ' ἀπέθνησκα ἀπὸ τὴν ἐντροπήν μου, ἀν εἶχα τὴν δυστυχίαν νὰ ζητῶ ἐλεημοσύνην, ἐν ᾧ εἰμπορῶ νὰ ἐργάζομαι. Θὰ ἐκοκκίνιζα ἀν οἱ ἄνθρωποι ἐγύριζαν καὶ μὲ ἐβλεπον μὲ περιφρόνησιν. Καλλίτερα ἔχω νὰ λέγουν· —Κύτταξε τί καλὸ παιδί· ἐργάζεται ὡς ἄν μετὰ γάτος. Ὁ Θεὸς θὰ τὸ εὐλογήσῃ· τρώγει τὸ ψωμὶ μὲ τὸν ἰδρώτά του, τὰ λεπτὰ ποὺ ἔχει εἶνε ἰδικά του.

— Μὰ καὶ αὐτὰ ποὺ θὰ μοῦ δίδουν ἐμένο ἰδικὰ μου θὰ εἶνε, ἀφ' οὗ θὰ μοῦ τᾶχουν δομένα.

— Καὶ ἂν δὲν σοῦ δίδουν, καὶ ἂν σὲ διώχνουν μὲ σκληρὸν τρόπον, καὶ ἂν σοῦ λέγουν ὡς νὰ σὲ ἐβρίζουν : « Πήγαινε νὰ ἐργασθῇς ! » τὰ θὰ γίνῃς τότε ;

Ὁ Μάρκος ἔχαμῆλσε τὰ βλέμματά του· ἠσθάνετο ὅτι πολὺ θὰ ἐντρέπετο ἂν τῷ ἐφέροντο κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Ἐπειτα εἶπε :

— Θὰ πάγω νὰ γυρεύσω ἀπὸ ἄλλους.

— Καὶ ἂν δὲν σοῦ δίνη κανεὶς ;

— Τότε, εἶπεν ὁ Μάρκος, ξεύρω τί θὰ κάμω.

— Θὰ ἐργασθῇς αἰ, ἀδελφέ μου ; ἀνεφώνησε μὲ χαρὰν ὁ Φωκίων.

— Ὁχι, δὲν θὰ ἐργασθῶ· ἀλλὰ τὸ βράδυ ἅμα νυκτώσῃ θὰ πάγω εἰς τὸ δρόμον ποὺ εἶνε ἐν ἀρτοπωλείῳ· θὰ παραφυλάξω νὰ μὴ μὲ βλέπουν κανεὶς θὰ πάρω σιγά-σιγά ἓνα ψωμὶ καὶ θὰ φύγω.

— Ἀ ! εἶπεν ὁ Φωκίων ἀρχίσας νὰ κλαίῃ ὄχι, Μάρκο ! θὰ κλέψῃς ! ἔπειτα τὸν ἐνηγκαλίσθη καὶ τὸν ἐσφιγγε λέγων : ὦ, σὲ παρακαλῶ ἀδελφέ μου, μὴ γίνεσαι κλέπτης. Συλλογίσου ὅτι ὁ Θεὸς τὰ βλέπει ὅλα, ὅτι ἡ ψυχὴ τῆς μητέρας μας, ποὺ εἶνε ὑψηλὰ εἰς τὸν οὐρανὸν θὰ σὲ βλέπῃ καὶ ὅτι θὰ τὴν κάμνῃς νὰ λυπῇται καὶ ἀφ' οὗ ἀπέθανεν . . .

— Αἰ, μ' ἐξάλισες ! εἶπε τέλος ὁ Μάρκος· Δὲν θέλω πλέον νὰ μὲ μαλόνῃς ἔτσι· καλλίτερόν νὰ φύγω.

Καὶ τὸ ἄκαρδον παιδίον ἔφυγε, καὶ ἄφησε τὸ

δυστυχὴ Φωκίωνα νὰ κλαίῃ καὶ νὰ θρηνῇ διὰ τὰ αἰσθήματα τοῦ ἀδελφοῦ του.

Ἐν ᾧ ἐγένετο ὅλη αὐτὴ ἡ συνδιάλεξις, ἡ μικρὰ ἀδελφή των εἶχεν ἀποκοιμηθῇ. Ὁ Φωκίων, τότε τὴν ἐξέδυσε καὶ τὴν ἐπῆγεν εἰς τὸ κρεβάτάκι της.

Ἀλλὰ τὸ κοράσιον ἐξύπνησε· καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε φάγῃ, εἶπεν εἰς τὸν ἀδελφόν της ὅτι ἐπείνα.

— Περίμενε, ἀδελφοῦλά μου, εἶπε, θὰ σοῦ κάμω μιὰ σουπίτσα. Εἶδα πῶς τὴν ἔκαμνε ἡ καὶ μὲν ἡ μητέρα μας, καὶ θὰ σοῦ κάμω ὅπως ἡμπορώσω.

Ἐκαμε λοιπὸν ζωμὸν διὰ τὴν μικράν του ἀδελφήν καὶ τὴν ἐτάξισε χωρὶς αὐτὸς νὰ φάγῃ διόλου. Ὁ δυστυχὴς Φωκίων ἐπείνα ἐν τούτοις, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχε ψωμίον. Ἐβλεπε τὴν ἀδελφοῦλάν του νὰ κοιμηθῇ, ἐπερίμενεν ἕως ὅτου νὰ κλείσῃ τὰ ματάκιά της καὶ ἔπειτα ὑπῆγε καὶ ἔπεσε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν κλίνην· καὶ ἐκοιμήθη καλὰ, χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ ὅτι ἐπείνα.

B'

Εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην ἦτο μία κυρία πλουσία, ἡ ὁποία ἔκαμνε πολλὰς ἀγαθοεργίας καὶ ἡ ὁποία καθ' ἐκάστην παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ τῇ δείξῃ ποῦ ἦσαν δυστυχεῖς καὶ φιλότιμοι ἄνθρωποι, ἄξιοι προστασίας καὶ βοήθειας διὰ νὰ τοὺς βοηθήσῃ.

Ἡ ἀγαθὴ αὕτη κυρία δὲν ἤξευρεν ἀκόμη τί δυστύχημα ἔπαθον τὰ παιδιὰ ἐκεῖνα· ἀλλ' ὑπῆγε νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν δυστυχὴ χήραν.

Ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὸν πτωχὸν οἰκίσκον, εὗρε μόνον τὸ μικρὸν κοράσιον· ἐξεπλάγη καὶ ἠρώτησε τοὺς γείτονας διατί ἡ μήτηρ ἐξῆλθεν ἀφήσασα μόνον τὸ νήπιον ἐκεῖνο.

Οἱ γείτονες τῆς διηγήθησαν ὅτι ἡ μήτηρ ἀπέθανεν, ὅτι τὰ παιδιὰ ἔμειναν ὄρφανὰ, ὅτι ὁ Μάρκος ἔφυγεν, καὶ ὅτι ἔμεινε μόνος ὁ Φωκίων διὰ ἀναθρέψῃ τὴν ἀδελφήν του.

— Κυρία, εἶπον οἱ γείτονες, ὁ μικρὸς Φωκίων εἶνε λαμπρὸ παιδί, καὶ ἐπῆγε νὰ εὕρῃ ἐργασίαν.

Ἡ ἀγαθὴ κυρία ἐλυπήθη διὰ τὸ δυστύχημα ἐκεῖνο, ἀλλ' εὐχαριστήθη πολὺ ἀπὸ τὴν καλὴν διαγωγὴν τοῦ Φωκίωνος, καὶ ἀπεφάσισε νὰ βοηθήσῃ τὰ δύο παιδιὰ.

Ἵπῃγεν εἰς τὸν ἀρτοποιὴν, ἠγόρασεν ἓνα ἄρτον, ἔπειτα ἐπέστρεψε καὶ τὸν ἀφῆκεν ἐπάνω εἰς τὴν τράπεζαν, χωρὶς κανεὶς νὰ τὴν ἰδῇ, καὶ ἀνεχώρησεν.

Ὅταν ὁ Φωκίων ἦλθεν εἰς τὸ πτωχόσπιτόν των, ἠπόρησε πῶς εὗρεθῇ ἐκεῖ τὸ ψωμίον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον αὐτὸς δὲν εἶχεν ἀγοράσει. ἠρώτησεν ὅλους τοὺς γείτονας ἂν τὸ ψωμίον ἐκεῖνο ἦτο ἰδικόν των, ἐπειδὴ δὲ ὅλοι τοῦ εἶπαν ὄχι, ἠσθάνθη μεγάλην ἀμηχανίαν, μὴ τολμῶν νὰ φάγῃ, ἂν καὶ ἐπείνα πολὺ.

Ἐν τούτοις ἐπειδὴ τὸ ψωμίον ἐκεῖνο δὲν ἐφαίνετο ν' ἀνήκῃ εἰς κανένα ἕως τὴν στιγμὴν ἐκείνην, καὶ ἐπειδὴ ἡ μικρὰ ἀδελφοῦλα ἐπείνα, ὅπως καὶ ὁ Φωκίων, ἀπεφάσισε νὰ τὸ κόψῃ. Εἶπε δὲ μὲ τὸν νοῦν του :

« Ἄν ἔλθῃ κανεὶς καὶ τὸ ζητήσῃ, θὰ πληρώσω ὅ,τι κάμει μὲ τὰ λεπτὰ ποὺ θὰ κερδίσω, γιατί ὁ κύριος Μεταξᾶς θὰ μὲ πάρῃ εἰς τὸ κλωστήριόν του ».

Ἀφ' οὗ ἔφαγεν ὁ Φωκίων, ἔβαλε τὸ ψωμὶ εἰς ἓν καλάθιον, ἔπειτα ἐπῆγε τὴν ἀδελφήν του εἰς μίαν γειτόνισσαν καὶ αὐτὸς ὑπῆγεν ἡσυχος εἰς τὸ ἐργοστάσιον.

Ἡ ἀγαθὴ κυρία ἦλθε καὶ πάλιν· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἦτο κανεὶς εἰς τὸ πτωχόσπιτον, δὲν εἰσῆλθεν. Τότε κατεβίβασεν ἀπὸ τὸ παράθυρον ἓν καλάθιον πλήρες τροφῶν, τὸ ὁποῖον εἶχε φέρεי μαζί της.

Τὴν ἐσπέραν, ὅταν ὁ Φωκίων ἐτελείωσε τὸ ἔργον του, ἐπῆγε καὶ ἔλαβε τὴν ἀδελφήν του ἀπὸ τὴν γειτόνισσαν, καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὸ σπιτάκι των. Ὁ Φωκίων ἠπόρησε καθὼς εἶδε τὸ καλάθιον ἐκεῖνο :

— Τί εἶν' αὐτό ; εἶπεν.

Ἦνοιξε τὸ καλάθιον καὶ εὗρεν ἐντὸς αὐτοῦ ἓνα ἄρτον, ὀλίγον βούτυρον, πέντε ἑξ αὐγά, ἓνα ἐπανωφοράκι δι' αὐτὸν καὶ μίαν φουστίτσαν διὰ τὴν ἀδελφήν του. Εὗρε καὶ ἓν τεμάχιον χαρτοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦσαν γεγραμμένα λέξεις τινές. Ὁ Φωκίων εἶχεν ὑπάγει εἰς τὸ σχολεῖον καὶ ἤξευρε γράμματα, ἀνέγνωσε λοιπὸν τί ἔγραφε τὸ χαρτίον ἐκεῖνο :

« Νὰ εἶσαι πάντοτε καλὸν παιδί· ἐργάζου μὲ θάρρος καὶ κάθε ἡμέραν θὰ φέρω ὅ,τι σὰς χρειάζεται ».

Ὁ Φωκίων κατευχαριστήθη ἅμα ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην· ἐπειδὴ δὲ ἦτο κουρασμένος, διότι ἡ ἐργασία κουράζει ὀλίγον εἰς τὴν ἀρχὴν, ὅταν δὲν εἶνε κανεὶς συνηθισμένος, ἐσκέφθη πρὸς στιγμὴν ὅτι ἠδύνατο νὰ μὴ ἐργάζεται τοῦ λοιποῦ, ἀφ' οὗ εἰς ἄγνωστος ὑπέσχετο νὰ τῷ φέρῃ καθ' ἐκάστην ὅ,τι ἐχρειάζετο.

Ἀλλὰ ἀμέσως ἡ συνειδήσις του ἤρχισε νὰ τῷ φωνάζῃ:

«Ἄν δὲν ἐργάζεσαι, ὡς εἶσαι κακὸ παιδί· κανεῖς δὲν θὰ σ' ἀγαπᾷ, κανεῖς δὲν θὰ φροντίξῃ διὰ σέ. Καὶ ὅταν δὲν θὰ σὲ βοηθῇ κανεῖς, ποῦ θὰ εὕρης χρήματα διὰ νὰ ζήσης, ἀφ' οὗ δὲν ἔμαθες νὰ κερδίζῃς; Καὶ ἔπειτα, μάθε το, τὸ ψωμί, ποῦ κερδίζουμεν μὲ τὸν κόπον μας, εἶνε πολὺ καλλίτερο ἀπὸ ἐκεῖνο, ποῦ μᾶς δίδουν».

«Ἄ! χωρὶς ἄλλο πρέπει νὰ ἐργάζωμαι· ὡς τόσον ὅμως ἤθελα νὰ ἔξυρῶ ποῖος ἔφερεν αὐτὸ τὸ καλόν· διότι ἐπὶ τέλους ἐγὼ δὲν ἐζήτησα τίποτε ἀπὸ κανένα· ἀλλὰ τί νὰ κάμω; . . . Πῶς νὰ τὸ μάθω; Τὸ εὕρηκα. Αὐρίον εἶνε Κυριακή, εἶνε σχολή, καὶ δὲν θὰ ὑπάγω εἰς τὸ ἐργοστάσιον, θ' ἀφήσω τὴν θύραν ἀνοικτήν, καὶ θὰ μείνω εἰς τὸ σπῖτι νὰ ἰδῶ ποῖος θὰ ἔλθῃ».

Τὴν ἐπαύριον πραγματικῶς ὁ Φωκίων ἔμεινεν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἐπερίμενεν.

Ἡ ἀγαθὴ κυρία ἦλθε καὶ πάλιν, εὔρε τὴν θύραν ἀνοικτήν, ἐπειδὴ δὲ ὁ Φωκίων ἦτο εἰς τὸ βάλθος τοῦ δωματίου δὲν τὸν εἶδεν. Ἡ κυρία εἰσῆλθε καὶ ἀφῆκεν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐν ἀρκετᾷ μεγάλῳ τεμάχιον βωδινῷ κρέατος διὰ νὰ κάμουν τὰ ὀρφανὰ δυνατὴν σοῦπαν· ἀλλὰ τὴν στιγμὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐστράφη ν' ἀναχωρήσῃ, ἐπαρουσιάσθη ὁ Φωκίων εἰς τὴν κυρίαν καὶ ἀφ' οὗ τὴν ἐχαιρέτισε μὲ πολλὴν εὐγένειαν, τῇ εἶπε:

— Κυρία, ἀφ' οὗ ἔχετε τόσον καλὴν καρδίαν, καὶ βοηθᾶτε δύο ὀρφανὰ καὶ ἀπροστάτευτα παιδιά, σὰς εὐχαριστῶ· ἀλλὰ σὰς παρακαλῶ, εἰπέτε μοι τὸ ὄνομά σας.

— Παιδί μου, ἀπεκρίθη ἡ κυρία, μὲ λέγουσιν *Εὐεργεσίαν*· μὴ εὐχαριστεῖς ἐμέ, εὐχαρίστει τὸν Θεόν, ποῦ σ' ἔκαμε φρόνιμον καὶ καλὸν παιδί· μὴν εἰπῇς εἰς κανένα ὅτι φαίνομαι χρήσιμος εἰς σέ καὶ εἰς τὴν μικράν σου ἀδελφὴν, διότι ὁ κόσμος δὲν πρέπει νὰ τὸ εἰξεύρῃ.

— Ἀλλὰ, κυρία, ποῖος λοιπὸν θὰ σὰς ἀνταμείψῃ διὰ τὸ καλόν, ποῦ μᾶς κάμνετε, ἂν δὲν τὸ εἰξεύρῃ κανεῖς;

— Ὁ Θεός· ἀπεκρίθη ἡ Εὐεργεσία.

— Ἀ, καλὰ λέγετε, διότι ὁ Θεός τὰ βλέπει ὅλα.

— Καὶ σύ, παιδί μου, εἴμπορεῖς νὰ μὲ ἀνταμείψῃς;

— Ἐγὼ; εἶπε τὸ παιδίον μὲ ἐκπληξιν παρατηροῦν τὴν ἀγαθὴν κυρίαν.

— Ναί, ἂν γίνῃς καλὸς νέος, ἂν γίνῃς ἐντίανθρωπος, προκομμένος εἰς τὸ ἔργον σου, καὶ ἀγαποῦν καὶ σὲ ὑπολήπτωνται ὅλοι, μὲ τὴν δωροδοκίαν σου θὰ μὲ ἀνταμείψῃς, παιδί μου.

Τὰς λέξεις ταύτας λέγουσα ἡ ἀγαθὴ Εὐεργεσία ἔθηκε τὰς δύο χεῖράς της ἐπὶ τῆς κεφαλῇ τοῦ Φωκίωνος, ἀπεμάκρυνε τὴν ὀριάν οὐλὴν καὶ ξανθὴν κόμην του καὶ τὸν ἐφίλησεν εἰς μέτωπον μὲ στοργήν.

— Ὑγίαινε, μικρὲ μου Φωκίων· νὰ εἶς καλὸν παιδίον, κ' ἐγὼ θὰ φροντίξω διὰ σέ.

Τότε ἀπεχώρησεν, ἀφήσασα τὸν Φωκίων συγκεκινημένον καὶ πλήρῃ εὐγνωμοσύνης.

Τὴν δευτέραν ὁ Φωκίων ἐπῆγε πάλιν εἰς ἐργοστάσιον· ἐπήγαγε τακτικᾷ εἰς τὸ ἔργον τὴν ὀρισμένην ὥραν, καὶ ἐργάζετο μὲ ζήλον. Ἐπέρασεν ἐν ἔτος μόλις καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐργοστασίου τὸν ἡγάπα.

— Αὐτὸ τὸ παιδί εἶνε πολὺ φρόνιμον, πολὺ φιλόπονον, θὰ γείνῃ λαμπρὸς ἐργάτης· θὰ τὸ μάθω ὅσα πρέπει νὰ εἰξεύρῃ.

Καὶ πραγματικῶς ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸν ἐδάξε πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν τὰ ἐδίδασκεν εἰς τοὺς ἄλλους μαθητευομένους· ἔπειτα ἀπὸ κάμπτου καὶ οὐκ. Μεταξὺς προσκαλεῖ τὸν Φωκίων εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἐργοστασίου καὶ λέγει:

— Ἀπὸ σήμερον, παιδί μου, θὰ λαμβάνῃς πέντε δραχμὰς ἡμερομίσθιον· ἂν δεικνύῃς πάντοτε τὸν ἴδιον ζήλον καὶ τὴν ἰδίαν διαγωγὴν, σὺ ὑπόσχομαι νὰ σὲ κάμω πρῶτον ἐργάτην τοῦ ἐργοστασίου.

Φαντάζεσθε τὴν χαρὰν τοῦ Φωκίωνος. Πέντε δραχμὰς τὴν ἡμέραν! ἔφθαναν νὰ ζῇ καὶ αὐτὸ καὶ ἡ ἀδελφὴ του χωρὶς τὴν βοήθειαν κανενὸς τέχνην μου.

Ἡ χάρις τῆς θερμότητος τὸν ἐργοστασιάρχην καὶ ἔτρεξεν εἰς τὴν προστατίδα του νὰ τῆς εἴπῃ τὴν καλὴν εἰδήσιν.

Εὔρε τὴν Εὐεργεσίαν εἰς τὸ βάλθος τοῦ κήπου καθήμενην κάτω ἀπὸ μίαν σκιαδὰ ἀγιοκλήματος. Πλησίον της εἶχεν ἐν νόστιμον κοριτσάκι, εἰς τὸ ὁποῖον ἐδίδασκε νὰ πλέκῃ κάλτσας· εἰς δὲ ὠραῖος λευκὸς κύων ἦτο πλαγιασμένος εἰς τοὺς πόδας της καὶ τὴν παρετήρει μὲ γλυκὺ βλέμμα.

— Ἀχ! κυρία, ἀνέκραξεν ὁ Φωκίων τρέχων πρὸς αὐτήν, πόσον εἶμαι εὐτυχής· τί εὐτυχία! ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐργοστασίου μοῦ ἔκαμεν ἀπὸ σήμερον τὸ ἡμερομίσθιον μου πέντε δραχμὰς καὶ

μὲ κάμη καὶ πρῶτον ἐργάτην. Κυρία, ἦλθα σὰς εὐχαριστήσω διὰ τὴν μεγάλην καλωσύνην σου καὶ νὰ σὰς εἰπῶ ὅτι ἀπὸ τώρα δὲν εἶνε ἡ γὰρ πλέον νὰ μᾶς δίδετε οὔτε ψωμί, οὔτε ἡμῖν μαθητευόμενος καὶ δὲν ἐκέρδιζα σχεδόν τίποτε· τώρα μὲ τὰς πέντε δραχμὰς τὴν ἡμέραν εἴμπορῶ ν' ἀγοράσω ὅ,τι μᾶς χρειάζεται· καὶ ἐπὶ τὴν ἀδελφὴν μου εἰς τὸ σχολεῖον.

Ἡ ἀγαθὴ κυρία τόσον νῦχαιστίθη ἀπὸ τὴν εἰδήσιν τοῦ Φωκίωνος, ὥστε τὸν ἐφίλησε πάλιν, τῷ ἔδωκε μίαν μικρὰν σακκουλίτσαν τῷ εἶπε:

— Καλὸ μου παιδί, πρέπει νὰ εἶσαι οἰκονόμος καὶ νὰ μὴ σκορπᾷς τὰ χρήματά σου· σοῦ δώσω λοιπὸν αὐτὴν τὴν σακκουλίτσαν διὰ νὰ φυλάττης, ἕως ὅτου νὰ γείνῃς πολλὰ . . . ὁ γὰρ εὐτυχὴς ποῦ εἶνε, παιδί μου, ὅσοι κάμνουν ἀγαθὰ καὶ καλὰ . . .

— Ἀ, κυρία ἀκόμη μίαν χάριν ἔχω νὰ σὰς εἰπῶ.

— Πόλιν; ἠρώτησεν ἡ Εὐεργεσία.

Εἶχα ἓνα ἀδελφόν, ἐξηκολούθησεν ὁ Φωκίων, ὁ ὁποῖος δὲν ἡγάπα δυστυχῶς τὴν ἐργασίαν· ἦτο πολὺ μικρὸς ἀκόμη καὶ δὲν ἐνόει ὅτι ἡ ἐργασία ἀναδεικνύει τοὺς ἀνθρώπους. Δὲν νὰ ἐργάζεται καὶ ἔφυγε· δὲν εἰξεύρω οὔτε εἶνε, οὔτε τί ἀπέγεινεν.

Θέλεις νὰ τὸν ἔχῃς μαζί σου; ἠρώτησεν ἡ Εὐεργεσία· δὲν φοβεῖσαι μήπως τὸ κακὸν παῖγμα σὲ βλάψῃ.

— Οὐκ, κυρία, ἐλπίζω ὅτι θὰ ἐνόησε τὸ κακὸν τοῦ ἀνθρώπου· ἂν θέλῃ, εἴμπορῶ νὰ τοῦ μάθω τὴν τέχνην μου.

— Ἀλλ' ὅσον καιρὸν δὲν θὰ κερδίξῃ τίποτε, καὶ κάμῃς διὰ νὰ τὸν τρέφῃς;

— Κυρία, ἂν εἶχα τὴν εὐτυχίαν νὰ ἐπανεύρῃς ἀδελφόν μου, θὰ τὸν μετεχειρίζομαι ὡς ἀντὶν μου· θὰ ἐπλάγιαζεν εἰς τὴν κλίνην καὶ ἐτρώγε τὸ ψωμί μου, καὶ ἂς μὴ ἐπερίσσεια φαγητόν· θὰ ἦτο ψωμί κερδισμένο μὲ ἀποπῶν, καὶ ὅχι ψωμί διακονούμενον, κλεμμένον! . . .

Πολὺ ὀρθὰ ὁμιλεῖς, Φωκίων, εἶπεν ἡ ἀγαθὴ κυρία, ἔχεις καλὴν καρδίαν· σοῦ ὑπόσχομαι νὰ ἐξετάσω καὶ νὰ μάθω ποῦ εἶνε ὁ ἀδελφός σου· ἐλπίζω ὅτι θὰ τὸν ἐπανεύρωμεν.

Φωκίων τὴν χάριν ἠσθάνθη ἀπὸ τὴν ὑ-

πόσχεσιν ἐκείνην, ὥστε ἤθελε νὰ ὀρμήσῃ εἰς τὴν ἀγκάλην της καὶ νὰ τὴν φιλήσῃ. Ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησεν. Ἐφίλησε μόνον τὸ βαλλάντιον, τὸ ὁποῖον τῷ ἔδωκεν, ἔπειτα ἔτρεξεν εἰς τὸν οἰκίσκον του, ἔχων τὴν καρδίαν πλήρῃ εὐγνωμοσύνης.

Ὁ Φωκίων ἐξηκολούθει νὰ εἶνε ἐργατικὸς καὶ φρόνιμος· οἱ ἄλλοι ἐργάται ἐπήγαγαν εἰς τὰ καπηλεῖα, ἐμέθυσαν, ἐξώδευον τὰ χρήματά των· ἀλλ' ὁ Φωκίων ἦτο παράδειγμα φιλοτίμου νέου· διὰ τοῦτο ὅταν ἔγεινε πρῶτος ἐργάτης, ὅλοι ὠμολόγησαν ὅτι ἦτο ἄξιός αὐτῆς τῆς θέσεως.

Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐργάζετο εἰς τὸ ἐργοστάσιον. Εἰργάζετο δὲ ὅχι μόνον μὲ ζήλον, ἀλλὰ καὶ μὲ καλαισθησίαν· τὸ ἐργοστάσιον τοῦ κυρίου Μεταξᾶ ἀπέκτα καθ' ἡμέραν μεγαλειτέραν φήμην. Τὴν ἐσπέραν ὁ Φωκίων ἐπέστρεφεν εἰς τὸν οἰκίσκον, ὅπου ἡ ἀδελφὴ του ἐπιστρέψασα ἀπὸ τὸ σχολεῖον, εἶχεν ἐτοιμὴν τὴν τράπεζαν· τὸ τραπέζομαζάνηλον, τὰ πινάκια καὶ τὰ ποτήρια ἔλαμπον ἀπὸ καθαριότητα.

Μίαν ἐσπέραν, ἐν ᾗ ἐξήρχετο τοῦ ἐργοστασίου ὁ Φωκίων, ὁ κύριος Μεταξᾶς τῷ εἶπε:

— Μείνε, ἔχω νὰ σοῦ ὁμιλήσω, Φωκίων.

— Ἀκουσέ με Φωκίων· τῷ εἶπεν ὅταν ἔμειναν μόνοι· δὲν εἶμαι πλέον νέος καὶ ἡ διευθυνσις τοῦ ἐργοστασίου μὲ κουράζει· ἐργάστην πολὺ ἕως τώρα καὶ εἶνε καιρὸς νὰ ξεκουρασθῶ· εἶσαι ὁ καλλίτερος ἐργάτης, τὸν ὁποῖον ἐγνώρισα· ἀνατρέφεις ὅπως πρέπει τὴν ἀδελφὴν σου· τιμᾷς τὴν μνήμην τῆς μητρός σου. Ἄν εἶχα ἓνα υἱόν, ἤθελον νὰ σοῦ ὁμιλήσω. Σοῦ λέγω λοιπὸν ὅτι ἀπὸ σήμερον σὲ προσλαμβάνω συνέταιρον καὶ σοῦ ἀναθέτω τὴν διευθύνσιν τοῦ ἐργοστασίου.

Ὁ Φωκίων ἦτο πολὺ εὐτυχής· νῦχαιστίθη συγκεκινημένος τὸν διευθυντὴν τοῦ κλωστήριου διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν του καὶ δακρύων τὸν ἐβεβαίωσεν ὅτι θὰ τὸν εὐγνωμονῇ καὶ θὰ τῷ εἶνε πάντοτε ἀφωσιωμένος.

Ἐπειτα ἐπέστρεφεν εἰς τὴν κατοικίαν του· ἐβάδιζε ταχέως διὰ νὰ ἀναγγείλῃ τὴν εὐχάριστον εἰδήσιν εἰς τὴν ἀδελφὴν του, καὶ ἦτο τόσον εὐτυχής, ὥστε ἤθελε νὰ καταστήσῃ εὐτυχεῖς ὅλους ὅσους ἀπῆντα καθ' ὁδόν.

Εἰς τὴν καμπὴν τῆς ὁδοῦ πρὶν ἔμβῃ ἀκόμη ἐντὸς τῆς πόλεως εἶδεν ἓνα δυστυχὲς καθήμενον εἰς τὸ ἄκρον τοῦ δρόμου. Τὰ ἐνδύματά του ἦσαν ῥάκη, τὰ ὑποδήματα εἰς ἐλκεῖν κατὰστασιν, ὁ

δὲ κενός του σάκκος ἐδείκνυνεν ὅτι οὔτε νὰ φάγῃ δὲν εἶχεν. Ὁ Φωκίων ἔλαβε πέντε λεπτὰ ἀπὸ τὸ θυλάκιόν του, καὶ ἤπλωσε τὴν χειρὰ του πρὸς αὐτόν· ἀλλ' αἴφνης κραυγὴ δυνατὴ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ στήθος του:

— Μάρκο! ἐφώνησε καὶ ὤρμησε πρὸς τὸν ἐπαίτην.

Ἦτο πραγματικῶς ὁ Μάρκος· ὁ Μάρκος ὠχρός, ρακένδυτος, ἐξιοδάκρυτος, μὴ τολμών νὰ ἴδῃ τὸν ἀδελφόν του, οὔτε νὰ ὀρμήσῃ εἰς τὴν ἀγκάλην, τὴν ὁποίαν οὗτος τῷ ἔτεινεν.

— Φωκίων, εἶπε τέλος μὲ φωνὴν χαμηλὴν κύπτων τὴν κεφαλὴν του· ἐντρέπομαι διότι σὲ βλέπω. Ἄν σὲ ἤκουα, ἀδελφέ μου, ἂν ἤκουα τὰς συμβουλὰς σου, θὰ ἦμην εὐτυχής, ὅπως φαίνεσαι σὺ ὅτι εἶσαι ἐν ᾧ ἐγώ... ὡ ἐγώ... τί σκληρόν μαρτύριον ὑπέφερα!...

— Δὲν θέλω νὰ τὸ μάθω, εἶπε διακόπτων αὐτὸν ὁ Φωκίων. Σὲ ἐπανευρίσκω καὶ ἀνεκουφίσθῃ ἡ καρδιά μου· σ' ἐπανευρίσκω, καὶ θέλεις ν' ἀλλάξῃς ζωὴν, νὰ γίνῃς διαφορετικός. Εἶμαι εὐτυχής δι' αὐτό. Λησμόνησε τὸ παρελθόν, μὴ τὸ ἐνθυμεῖσαι ποτέ πλέον, ποτέ, ἐκτὸς ἂν σὲ καταλάβῃ ποτέ ὁ πειρασμός τῆς ὀκνηρίας.

ΤΑ ΕΠΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Θαύματα τοῦ κόσμου ὠνομάσθησαν τὰ ἔργα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐκίνησαν τὸν θαυμασμόν τῶν ἀνθρώπων, εἴτε διὰ τὴν μεγάλην τέχνην, μὲ τὴν ὁποίαν κατασκευάσθησαν, εἴτε διὰ τὸ μέγεθος αὐτῶν, εἴτε διὰ τὰς μεγάλας δυσκολίας, αἱ ὁποῖαι ἔπρεπε νὰ κατανικηθοῦν διὰ νὰ γίνωσιν. Τὰ θαύματα αὐτὰ ἦσαν, ὡς γνωστόν, ἑπτὰ.

Α'

ΤΟ ΕΝ ΟΛΥΜΠΙΑ ΑΓΓΑΛΜΑ ΤΟΥ ΔΙΟΣ

Εἰς τὴν Ἥλιδά συνέστη ἡ πανήγυρις τῶν Ὀλυμπίων, ἀπὸ τὸν βασιλεῖα αὐτῆς Ἰφίτον· συνετέλεσαν δὲ καὶ ἄλλοι ἐνδοξοὶ ἄνδρες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἢ καὶ μεταγενέστεροι.

Τὸ ἔργον τοῦτο πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἐπινόημα μεγάλου πολιτικοῦ ἀνδρός.

Ἡ Ἑλλάς τότε διηρεῖτο εἰς πολλὰ κράτη αὐτόνομα καὶ ἀνεξάρτητα ἀπ' ἀλλήλων, τὰ ὁποῖα εἶχον πάντοτε φιλονικίας καὶ πολέμους ἀναμεταξύ των. Ἦτο ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ ἐν μέσῳ, τὸ

ὅστις εἶδε τὸν Μάρκον ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ μετὰ τινά ἔτη· ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου του, ἡ εὐθυμία του, ἡ κατάστασις τῆς υἱείας του ὅλα ἐδείκνυνεν ὅτι τώρα διῆγε τὴν ἐντιμὸν ζωὴν τῆς ἐργασίας, ὅτι ἦτο εὐτυχής.

Κατ' ἀρχὰς ὅλοι ἐδυσπίστουν πρὸς αὐτόν, μὴ ἐλπίζοντες ὅτι θὰ γίνῃ ὅπως πρέπει ἄνθρωπος· ἀλλ' ὅταν εἶδον ὅτι πλησίον τοῦ ἀδελφοῦ του Φωκίονος, τοῦ ὁποίου ὁ χαρακτήρ τῷ ἐχρησίμευεν ὡς παράδειγμα, ἠγάπησε τὴν ἐργασίαν, οἱ τίμιοι ἄνθρωποι τὸν ἐξετίμων.

Ἡ ἀγαθὴ κυρία καὶ ὁ κ. Μεταξᾶς ἐδείξαν ἐνδιαφέρον δι' αὐτὸν κατ' ἀρχὰς μὲν χάριν τοῦ Φωκίονος, ἔπειτα δὲ καὶ χάριν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, καὶ μίαν ἡμέραν οἱ δύο ἀδελφοὶ ἔγιναν διευθυνταὶ τοῦ κλωστηρίου, τὸ ὁποῖον τοὺς παρέχωρησεν ὁ προστάτης των.

Τὰ τρία ὄφανα ἦσαν τώρα εὐτυχῇ, εἰδὸν δὲ καὶ ἐβεβαιώθησαν ὅτι ἡ ἀργία εἶνε ἡ καταστροφὴ τῶν οἰκογενειῶν, ἡ δὲ ἐργασία μόνη καθιστᾷ τοὺς ἀνθρώπους ἡσυχούς καὶ ἀξιοπρεπεῖς, εὐπόρους καὶ εὐτυχεῖς!...

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

τοῦ Διός. Ἀλλὰ θέλοντες νὰ τὸ κατασκευάσουν ἄξιον καὶ τοῦ θεοῦ, τὸν ὁποῖον ἐμελλε νὰ παρίστα, καὶ τοῦ πλούτου, τὸν ὁποῖον ἀπεφάσισαν νὰ ἐξοδεύουν διὰ τὸ ἔργον τοῦτο, ἐφρόντισαν νὰ εὗρωσι καὶ τεχνίτην, ὁ ὁποῖος ἠδύνατο νὰ ἐκτελέσῃ τοῦτο κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν των. Τοιοῦτος δὲ ἦτο ὁ Φειδίας, ὁ μέγιστος τῶν ἀγαματοποιῶν ὅχι μόνον ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, ἀλλὰ καὶ πάσης ἐποχῆς καὶ παντὸς τόπου.

Τὸ ἀγαλμα παρίστα τὸν Δία καθήμενον ἐπὶ θρόνου, καὶ ἐτέθη εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ.

Ὁ Φειδίας πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ζωγραφικῶν, αἱ ὁποῖαι ἔπρεπε νὰ στολίσουν τὸ ἔργον, προσέλαβε τὸν Πάναινον, τὸν ἐνδοξον ζωγράφον, ὁ ὁποῖος ἐζωγράφησεν ὅλας τὰς εἰκόνας.

Ὅλον δὲ τὸ σύμπλεγμα ἀπετελεῖτο ὡς ἐξῆς:

Τριγύρω εἰς τὸ ἀγαλμα εὐρίσκετο ἐν περιφραγμα, τὸ ὁποῖον ἐμπόδιζε τὴν εἴσοδον τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸν τόπον, ὅπου εὐρίσκετο τὸ ἀγαλμα. Τὸ περιφραγμα τοῦτο ἦτο τετράγωνον, καὶ ἡ μὲν πρὸς τὴν εἴσοδον πλευρὰ ἦτο κυανῇ, χωρὶς καμμίαν εἰκόνα, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς πλευρὰς ἦσαν αἱ ἐξῆς εἰκόνας: 1. Ὁ Ἄτλας, βασιλεύων τὸν οὐρανόν, καὶ πλησίον του ἴστατο ὁ Ἡρακλῆς ἔτοιμος νὰ λάβῃ τὸ βᾶρος ἀπὸ τοὺς ὤμους τοῦ Ἄτλαντος. 2. Ὁ Θησεύς καὶ ὁ Πειρίθους. 3. Ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ Σαλαμίς μὲ ἀνθρωπίνους μορφάς, ἡ δὲ τελευταία ἐκράτει εἰς τὰς χεῖράς της τὰς πρῶρας τῶν περσικῶν πλοίων. 4. Ὁ ἀγὼν τοῦ Ἡρακλέους κατὰ τοῦ ἐν Νεμέᾳ λέοντος. 5. Ὁ Αἴας ὁ τοῦ Οἰλῆως καὶ ἡ Κασσάνδρα. 6. Ἡ Ἰπποδάμεια τοῦ Οἰνομάου μετὰ τῆς μητρὸς της. 7. Ὁ Προμηθεὺς δεδεμένος εἰς τὸν Καῦκασον καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἰστάμενος πλησίον του καὶ βλέπων αὐτόν. 8. Ἡ Ἀμαζών Πενθεσίλεια ἐκπνέουσα εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Ἀχιλλέως. 9. Δύο Ἑσπερίδες κρατοῦσαι εἰς χεῖρας τὰ χρυσᾶ μήλα.

Ἐντὸς τοῦ περιφράγματος τὸ ἑδαφος ἦτο ἐστρωμένον μὲ μαῦρον καὶ στίλβοντα λείον λίθον καὶ τριγύρω κρητὶς ἀπὸ Πάριον μάρμαρον. Εἰς τὸ μέσον τοῦ ἑδαφους ἦτο ἡ κρητὶς, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἴστατο ὁ θρόνος. Εἰς τὰς πλευρὰς δὲ τῆς κρητὶδος αὐτῆς ἦσαν τὰ ἐξῆς ἀγάλματα: 1. Ὁ Ἥλιος μὲ τὸ ἄρμα του. 2. Ὁ Ζεὺς καὶ πλησίον αὐτοῦ ἡ Ἡρα καὶ μία ἐκ τῶν τριῶν Χαρίτων. 3. Ὁ Ἑρμῆς. 4. Ἡ Ἑστία. 5. Ὁ Ἑρως ὑποδεχόμενος τὴν ἐκ τῆς θαλάσσης ἀναδυομένην Ἀφροδίτην. 6. Ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἀρτεμις. 7. Ἡ

Ἀθηνᾶ. 8. Ἡ Ἀμφιτρίτη καὶ ὁ Ποσειδῶν. 9. Ἡ Σελήνη τρέχουσα ἐπὶ ἵππου.

Ἐπάνω εἰς τὴν κρητὶδα ταύτην ἴστατο ὁ θρόνος στηριζόμενος εἰς τέσσαρας πόδας· εἰς ἕκαστον δὲ αὐτῶν ἦσαν τέσσαρες Νίκαι, εἰς τοὺς ἐμπροσθίους πόδας παρίσταντο Σφίγγες ἀρπάζουσαι τὰ τέκνα τῶν Θηβαίων, καὶ ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἀρτεμις φονεύοντες μὲ τὰ βέλη των τὰ τέκνα τῆς Νιόβης.

Εἰς τὰ ἐπάνω μέρη τοῦ θρόνου, ἀπὸ τὸ ἐν μέρος ἦσαν αἱ τρεῖς Χάριτες, ἀπὸ τὸ ἄλλο δὲ αἱ Ὠραι. Εἰς τὸ ὑποπόδιον, ὅπου ἐστηρίζοντο οἱ πόδες τοῦ ἀγάλματος, ἦσαν κατεσκευασμένοι χρυσοῖ λέοντες καὶ ὁ Θησεύς πολεμῶν κατὰ τῶν Ἀμαζόνων. Ἡ ὕλη, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἦτο ὁ θρόνος κατεσκευασμένος, ἦτο ἐλέφας, ἔβενος, χρυσὸς καὶ πολύτιμοι λίθοι.

Τὸ δὲ ἀγαλμα παρίστανε τὸν Δία καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἔχοντα καταβιδασμένας τὰς ὀφρῦς. Εἰς τὴν κεφαλὴν του εἶχε χρυσὸν στέφανον καὶ σχῆμα κλάδων ἐλαίας. Εἰς τὴν δεξιὰν ἐκράτει Νίκην, ἡ ὁποία ἐκράτει εἰς τὴν χειρὰ της ταινίαν καὶ ἔφερεν ἐπὶ κεφαλῆς στέφανον. Ἦτο δὲ αὕτη κατεσκευασμένη ἀπὸ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντα. Εἰς τὴν ἀριστερὰν εἶχε σκήπτρον πολυτελὲς καὶ μὲ μεγάλην τέχνην ἐπεξεργασμένον· ἐπάνω δὲ εἰς τὸ σκήπτρον ἦτο χρυσοῦς αἰετός.

Λέγεται ὅτι ὁ Φειδίας ἅμα ἐτελείωσε τὸ ἔργον τοῦ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν ναὸν νὰ τὸ ἴδῃ. Συνέβη πολλὸ πλῆθος· αὐτὸς δὲ μένων κυρμένον ὀπίσθεν ἀπὸ ἐν παραπέτασμα ἤκουε μὲ προσοχὴν τὰς κρίσεις τῶν θεατῶν, ὕστερον δὲ ἐπιθεωρήσας καὶ διορθώσας τὸ ἔργον τὸ παρέδωκε τέλειον εἰς τοὺς Ἡλείους.

Οἱ Ἡλεῖοι τὸν Φειδίαν ἐτίμησαν θαυμάσαντες τὴν ἐξοχὸν καλλιτεχνίαν του καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους του ἔδωκαν τὸ προνόμιον νὰ ἐπιμελῶνται καὶ νὰ καθαρίζουν τὸ ἀγαλμα, τὸ ὁποῖον ἐθεωρεῖτο μεγάλη τιμή.

Ὅλα τὰ μέρη τοῦ ἀγάλματος τοῦτου ἦσαν ὠραιότατα ἀλλὰ πρὸ πάντων ἀξιοθαύμαστος ἦτο ἡ κεφαλὴ καὶ ἡ ἔκφρασις τῆς μορφῆς, ἡ ὁποία εἶχε μεγαλεῖον κινεῖν εἰς ἐκπλήξιν τοὺς θεατάς. Τοιαύτην ἔκφρασιν ἔδωκεν ὁ Φειδίας εἰς τὸν Ὀλύμπιον Δία, ἐμπνευσθεὶς ἀπὸ τὸν Ὀμήρον, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν πρώτην Ραψωδίᾳ τῆς Ἰλιάδος παρίστανει τὸν Δία τὸσον φοβερόν ὥστε μόλις κατεβίβασε τὰς ὀφρεῖς του ἐσεῖσθῃ ὁ Ὀλύμπιος. Κάτω ἀπὸ τὸ ἀγαλμα ἔγραψεν ὁ Φειδίας.

Φειδίας Χαρμίδου υἱὸς Ἀθηναῖος μ' ἐποίησε.

Τὸ ἀριστούργημα τοῦτο ἐχάθη κατὰ δυστυχίαν.

ΕΛΠΙΣ ΚΑΙ ΧΑΡΙΣ

(Συνέχεια: Ἰδε σελ. 65)

— "Ε, μικρέ; εἶπεν ὁ διδάσκαλος, καὶ ἡ φωνή του ἐφάνετο ἡμερωτέρα. Δὲν πιστεύω νὰ το εἶπες μὲ τὰ σωστά σου ὅτι ὀνομάζεσαι Πετρίτης. Πόσον ἐτῶν εἶσαι;

— Δεκαοκτώ, — δεκαοκτώ, ἐπανέλαβεν ὁ Χρίστελ ἀφηρημένος.

Τὸ δύστηνον παιδίον ἠσθάνετο ζάλην δεινὴν ἐν τῇ κεφαλῇ του.

«Τράκι!» ἤκουσθη κρότος ξηρός, καὶ ὁ Χρίστελ ἀνεφώνησε δυνατὰ «ὦχ!» διότι τὸ τράκ ἐκεῖνο ἦτο ὁ κρότος τῆς ράβδου ἐπὶ τῶν δακτύλων του.

Οἱ μαθηταὶ πάντες ἐστράφησαν πρὸς αὐτὸν καὶ ἐτρόμαξαν, διότι οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ δυστυχοῦς παιδίου ἦσαν θολοὶ καὶ τὸ πρόσωπόν του ἠλλοιωμένον ὑπὸ τῆς πείνης.

— Αὐτὸ τὸ παιδί εἶνε βλαξ, ἐψιθύρισε ὁ διδάσκαλος. Αὐρίον ἐγὼ θὰ ὀμιλήσω εἰς τὴν γραΐαν Λισβέθαν.

Ὁ Χρίστελ ὡς ἤκουσε τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις, ἐφάνη ὡς νὰ ἀφυπνίσθη ἐκ βαθυτάτου ὕπνου· συνέπλεξε τὰς χεῖράς του καὶ εἶπεν:

— "Ω! ὦχι, ὦχι, κύριε! σὰς παρακαλῶ. Μὴ τῆς εἰπῇτε ὅτι δὲν ἤμουν εὐτακτος

... σὰς παρακαλῶ ... σὰς παρακαλῶ! ἄλλοτε δὲν το ξανακάνω, θὰ κάμω ὅ τι μου εἰπῇτε, ὅ τι θέλετε.

— Σιωπή, ἀνεφώνησεν ὀργίλως ὁ διδάσκαλος, σιωπή! εἰ δὲ μὴ, θὰ σου καταβάσω ἄλλην μίαν νὰ μάθης ἄλλην φοράν, νὰ μὴ ταραττῇς τὴν τάξιν. Αὐρίον πρέπει νὰ εἰξεύρης νὰ μου εἰπῇς ἀπ' ἐξω ὅλον τὸ ἀλφάβητον, ἤκουσες; ὅλον τὸ ἀλφάβητον, εἰδὲ μὴ ...!

Ὅτε ὁ κώδων τῆς ἐξόδου ἐσήμανεν, οἱ μαθηταὶ ἐσχόλασαν καὶ ὁ Χρίστελ ἠκολούθησεν αὐτομάτως τοὺς ἄλλους μαθητάς.

Ἡ ὁδὸς ἦτο χιονόστρωτος. Τί χαρά! οἱ μαθηταὶ ἔτρεχον ἐπὶ τῆς χιόνος καὶ ἐκραύγαζον περιχαρεῖς. Μαθητὴς πυρρόθριξ ἔλαβε μίαν δράκκα χιόνος καὶ ἐσχημάτισε σφαῖραν.

— Ἐλάτε, παιδιὰ, νὰ φτειάξωμε ἓνα ἄνθρωπο ψηλὸ ψηλό· νὰ του βάλωμε καπέλο ἓνα καλαθάκι, νὰ του βάλωμε καὶ ἓς τὸ χέρι νὰ κρατῇ ἓνα τσιμπουκάκι καὶ νὰ ἰδῇτε πῶς θὰ ὀμοιάζῃ τοῦ δασκάλου.

— Χά, χά, χά! ἀνεκάγχασαν οἱ ἀνόητοι μαθηταί, διότι ἤρεσεν εἰς αὐτοὺς ἡ πρότασις τοῦ κακοῦ συμμαθητοῦ των.

— "Ε, σύ, Πετρίτη! ἀνεφώνησεν ὁ πυρρόθριξ μαθητὴς, θάμας βοήθησας νὰ φτειάξωμε τὸν ἄνθρωπον;

Αὐτὸ ἤθελε καὶ ὁ Χρίστελ· δὲν ἤξευρετε πόσον ἡγάπα νὰ παίξῃ τῆς χιονίτσας, νὰ ζυμώσῃ εἰς τὰς χεῖράς του τὴν λευκὴν χιόνα καὶ νὰ τὴν κάμνῃ νὰ τρέξῃ μεταξὺ τῶν δακτύλων του.

Εὐθὺς λοιπὸν ῥίπτει κατὰ μέρος τὸ καλαθίδιον του καὶ τὸν σάκκον του, καὶ λησμονήσας διὰ μιᾶς καὶ τὴν πείναν, καὶ τὰ βράσανά του, καὶ τοὺς δακτύλους του, αἰτίνες

ἀκόμη τον ἐπόνουν φοβερὰ, ἤρχισε νὰ κυλίσσεται ἐπὶ τῆς χιόνος μετὰ τῶν κακῶν συμμαθητῶν του.

— Κυττάξετε, παιδιὰ, ἐκεῖ πέρα· εἶπεν ὁ πυρρόθριξ μαθητὴς, παρὰ νὰ καθώμαστε νὰ φτιάνωμε τὸν ἄνθρωπο μὲ χιόνι καὶ νὰ χάνωμε τὴν ὥρα μας, δὲν εἶνε καλλίτερα νὰ παίξωμε; Νά, παιδιὰ, κυττάξετε ...

Καὶ εὐθὺς ἔρριψε τὴν χιονόσφαιραν, τὴν ὁποίαν ἐκράτει εἰς τὴν δεξιάν του, καὶ ἐκτύπησε μικρὸν κυνάριον, τὸ ὁποῖον ἐφάνη τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ. Τὸ κακόμοιρον ἦτο ἀ-

Ο ΓΕΡΩΝ ΤΟΝ ΕΠΗΡΕΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΓΚΑΛΑΣ ΤΟΥ (Σελ. 89).

δύνατον, ἰσχνὸν καὶ αἰ πλευραὶ του ἐμετροῦντο, μόνις ἠδύνατο νὰ περιπατῇ καὶ ἔτρεμεν. Ὅστε καθὼς ἔφαγε τὴν χιονόσφαιραν κατὰ κεφαλῆς, ἐκλονίσθη καὶ ὠλίσθησεν ἐπὶ τῆς χιόνος, προσεπάθησε νὰ κρατηθῇ ὄρθιον εἰς τοὺς πόδας του, ἀλλὰ δὲν το κατώρθωσε, τὸ κακόμοιρον περιστράφη δύο ἢ τρεῖς φορές καὶ ἔπεσε μακρὸν πλάτῃ ἐπὶ τῆς χιόνος καὶ ἔμεινεν ἀκίνητον.

Τὸ κυνάριον ἦτο ὁδηγὸς γέροντος τυφλοῦ, ὅστις ἐκάθητο εἰς τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ· τὸ εἶχε δεμένον διὰ λεπτοῦ σχοινίου ἀπὸ τὸν λαιμὸν καὶ τὸ ἄκρον το ἐκράτει διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς, καὶ διὰ τῆς ἀριστερᾶς ἐκράτει παλαιὸν βιονλίον.

Ὁ κακὸς μαθητὴς ἀντὶ νὰ συγκινήθῃ ἐγέλασε δυνατὰ καὶ ἐξηκολούθησε νὰ ῥίπτῃ κατὰ τοῦ κυναρίου· τοῦτον ἐμιμήθησαν καὶ τὰ ἄλλα παιδιὰ καὶ ἐγένετο μεγάλη ταραχὴ καὶ θόρυβος, αἱ χιονόσφαιραι διεσταυροῦντο, μία μάλιστα ἐκτύπησε τὸν τυφλὸν γέροντα εἰς τὸν ὦμον, ἄλλη εἰς τὸ στήθος καὶ τρίτη εἰς τὴν κεφαλὴν. Ὁ Χρίστελ ἰδὼν τοῦτο ἐδραμε παρעυθὺς πρὸς τὸν τυφλὸν καὶ ἐστάθη ἔμπροσθέν του προσπαθῶν νὰ τον σκεπάσῃ διὰ τοῦ μικροῦ σώματός του.

— Σταθῆτε! ἀνεφώνησε δυνατὰ πρὸς τοὺς μαθητάς, δὲν βλέπετε ὅτι εἶνε τυφλός;

Τὰ παιδιὰ πράγματι ἐστάθησαν μίαν στιγμὴν, ἀλλὰ παρעυθὺς ὕψωσαν τοὺς ὦμους καὶ ὁ ἀρχηγὸς των ἀνεφώνησε:

— Τόσον τὸ καλλίτερον, ἀφ' οὗ δὲν ἔχει μάτια, δὲν φοβάται νὰ τοῦ τα βγάλωμεν. Ἀλλὰ ἐπειδὴ Πετρίτης θέλει καὶ καλὰ νὰ τον υπερασπισθῇ,

ἔλατε, παιδιὰ, ὅλοι ἐπάνω του· βάλετέ τον ἓς τὸ ἡμάδι!

Καὶ ἐν τῷ ἄμα βροχῇ χιονοσφαιρῶν ἐρρίφθη κατὰ τοῦ δυστήνου Χρίστελ, ὅστις ἔνεκα τῆς δυνάμεώς του δὲν ἠδύνατο οὔτε νὰ ἀντισταθῇ

οὔτε νὰ φύγῃ· καὶ ποῦ νὰ προφθάσῃ, ὠλίσθησεν, ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ ἔμεινεν ἀκίνητος.

Τότε ὁ τυφλὸς γέρον αἰσθάνθεις ὅτι τὸ παιδίον ἔπεσεν ἀναισθητὸν ἀνεφώνησε:

— Δὲν ἐντρέπεσθε νὰ κτυπᾶτε πλάσματα τοῦ Θεοῦ, πλάσματα ἀδύνατα, ἓνα γέροντα τυφλόν, ἓνα παιδάκι, ἓνα ζῶον ἄκακον! ... Αὐτὸ εἶνε ἄνδρῖα. Δὲν φοβεῖσθε τὸν Θεόν;

Ἀλλὰ τὰ κακὰ παιδιὰ ἀντὶ νὰ ἀκούσωσι τὴν συμβουλὴν τοῦ γέροντος ἐγέλασαν καὶ ἤρχισαν πάλιν νὰ ῥίπτωσι χιονοσφαίρας, νὰ περιγελῶσι τὸν γέροντα καὶ νὰ μιμῶνται τὴν φωνὴν καὶ τὰ σχήματά του.

Τέλος πάντων μετ' ὀλίγην ὥραν τὰ κακοηθέστατα παιδιὰ, τὰ ἀνάξια νὰ λέγωνται μαθηταί, ἀφ' οὗ διεσκέδασαν, ἐσκέφθησαν ὅτι ἦτο πλέον ὥρα νὰ ἐπανεέλθωσιν εἰς τὰς οἰκίας των. Ἐρρίψαν λοιπὸν ἀνὰ μίαν χιονόσφαιραν καὶ ἀπῆλθον τρέχοντα καὶ γελῶντα θορυβῶδῶς.

Ὁ γέρον, ἀπομείνας μόνος, ἐψηλάφησε διὰ τῶν δύο χειρῶν καὶ εὔρε τὸ πρόσωπον τοῦ Χρίστελ, ἐψηλάφησε τὸ σῶμά του νὰ καταλάβῃ ἐὰν εἶχε πληγωθῇ, τὸν ἐπῆρεν εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ τον ἐσκέπασε μὲ τὸ κράσπεδον τοῦ ἐνδύματός του καὶ τον ἐθλίβεν ἐπὶ τοῦ στήθους του, προσπαθῶν νὰ τον θερμάνῃ καὶ νὰ τον ζωογονήσῃ.

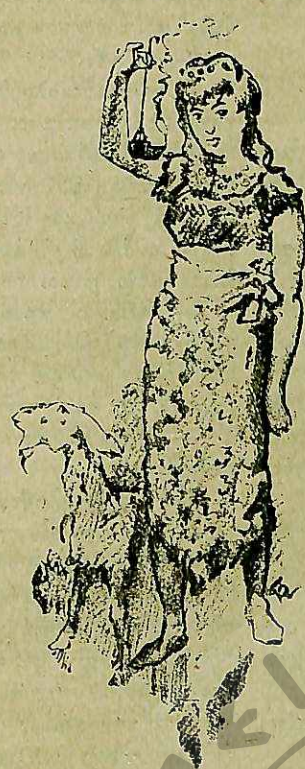
Ὁ Χρίστελ μετ' ὀλίγον ἀνοιξας τοὺς ὀφθαλμούς του μόνις καὶ μετὰ βίας, παρעτήρησε τὸν τυφλὸν γέροντα καὶ ἐψιθύρισε:

— Τί καλὸς ὅπου φαίνεσθε!

— Εἰσαι τώρα καλλίτερα, παιδάκι μου;

— "Ω, μάλιστα, τί ζεστὸ ὅπου εἶνε τὸ φόρεμά σας! Ἀμὲν τὸ καίμενο τὸ σκυλάκι σας;

— Ἀλλοῖμονον! μοῦ το ἐσκότωσαν, ἦτον γέροντάκι σὰν καὶ μένα.

ΕΛΠΙΣ ΚΑΙ ΧΑΡΙΣ

— Καὶ τώρα πῶς θαὐρήτε τὸ δρόμο σας χω-
ρίς τὸ σκυλάκι, μέσα ἑς αὐτὰ τὰ χιόνια;

— Δὲν εἰξεύρω.

— Ἄν θέλετε . . . σὰς ὁδηγῶ ἐγώ, εἶπεν ὁ
Χρίστελ . . . Ἀλλά, ἀλλά . . .

— Τί; εἶπεν ὁ τυφλός, φοβεῖσαι;

— Φοβοῦμαι; ὄχι, καὶ θὰ εἶνε εὐτυχία μου
νά σας κάμω αὐτὴν τὴν χάριν, διότι φαίνεσθε
πολὺ καλός! Ἰσως θὰ θελήσετε νά με ἀγαπᾶτε
ὀλίγον· μόνον . . .

— Μόνον τί; λέγε μου . . .

— Μόνον δὲν εἰμπορῶ νὰ περιπατήσω.

— Ἐκτύπησες πουθενά, παιδί μου.

— Ὅχι, ἀλλὰ δὲν ἔφαγα ἀπὸ προχθὲς καὶ
αἰσθάνομαι τόσην ἀδυναμίαν, τόσην ἀδυνα-
μίαν! . . .

— Καὶ δὲν ἔχω τίποτε . . . τίποτε νά σου
δώσω! παιδάκι μου . . . Ἀλλὰ στάσου . . .
Ξεύρεις τί νά κάμωμεν; Κάθισε ἐδῶ ἡσυχα, ἐδῶ
εἰς τὴν ἀγκάλην μου, νά σε τυλίξω εἰς τὸ φόρε-
μά μου. Ἐγὼ ἔχω δύναμιν καὶ εἰμπορῶ νά σε
σπκῶνω χωρὶς κόπον. Σὺ δὲν ἔχεις νά κάμης
ἄλλο παρὰ νὰ βλέπῃς καὶ νὰ ὁδηγῇς. Στήριξε τὸ
κεφαλάκι σου εἰς τὸν ὦμόν μου. Εἶσαι τώρα
καλά;

— Πολὺ καλά, εὐχαριστῶ. Ἀλλὰ ποῦ κατοί-
κεῖτε;

— Πέρα εἰς τὴν ἄκρην τοῦ δάσους.

— Εἶνε πολὺ μακράν, εἶπεν ὁ Χρίστελ, καὶ
θὰ κατακοπῇτε ὡς νὰ πᾶμε ἐκεῖ. Ὁ γέρον
ἐμει-
δίασε καὶ εἶπε:

— Δὲν εἶσαι βαρὺς, μικρὲ μου! Πηγαίνω
καλά;

— Μάλιστα, εἶπεν ὁ Χρίστελ. Τὸν ἴδιον δρό-
μον τὸν ἔκαμα ἐγὼ καὶ γθὲς που ἐπῆγα νά φέρω
κλαδιά διὰ τὴν θεῖα Λισβέθα.

— Τὸ εἰξεύρω, εἶπεν ὁ γέρον.

Ὁ Χρίστελ τὸν παρετήρησε θαυμάζων, καὶ εἶ-
πε καθ' ἑαυτόν: «Πῶς τὸ εἰξεύρει, ἔφου δὲν βλέ-
πει!»

Ἀλλ' ὁ γέρον, ὡς ἔάν ἐμάντευσε τὴν ἀπορίαν
τοῦ μικροῦ, ἀπεκρίθη:

— Σὲ εἶδεν ἡ Ἐλπίς καὶ μού το εἶπεν.

Ὁ Χρίστελ δὲν ἐτόλμησε νά ἐρωτήσῃ τίς ἦτο
ἡ Ἐλπίς.

Ἐβάδισαν ὦραν πολλήν.

Ὁ Χρίστελ ἦτο ζεστός-ζεστός καὶ οὔτε πεῖναν
ἡσθάνετο πλέον οὔτε κόπον. Ὁσάκις δὲ κλάδος

χιονοσκεπὴς ἦτο κεκλιμένος καὶ ἔφραττε τὴν ὁ-
δόν, ὁ Χρίστελ ἔλεγε πρὸς τὸν γέροντα:

— Προσοχή!

Ὡσαύτως ἔαν ἦτο λίθος καθίστα προσεκτικὸν
τὸν γέροντα, ἀλλὰ ἐθαύμαζε, διότι πρὶν προφθάσῃ
νά το εἴπῃ, ὁ γέρον ὑπερέβαινε τὰ ἐμπόδια ἄνευ
τινὸς δυσκολίας. Μάλιστα δὲ ἀπαξ ἡ δις παρε-
τήρησε μετὰ προσοχῆς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἵνα κα-
λῶς βεβαιωθῇ ὅτι ὁ γέρον ἦτο τυφλός. Ἀλλ' οἱ
ὀφθαλμοὶ τοῦ ἦσαν κλειστοί, τὰ δὲ βλέφαρα οὐδὲ
ἠνοίγοντο κἄν.

Ἡ χιὼν ἐξηκολούθει καταπίπτουσα πυκνὴ καὶ
τάχιστα ἐκάλυπτε τὰ ἵχνη τοῦ γέροντος.

Ὅτε δ' ἔφθασαν εἰς τὸ δάσος, ὁ Χρίστελ ἔ-
στρεψε τὴν κεφαλὴν του καὶ εἶδε τὸ χωρίον χιο-
νοσκεπὲς ὅλον καὶ ἐξηφανισμένον. Ὡστε ὀπισθεν
αὐτῶν οὐδὲν ἄλλο ἐφαίνετο ἢ κατ'ἀλευκος τάπης
ἐκτεταμένος μέχρι τῆς θαλάσσης.

— Ὀλίγον ἀκόμη καὶ ἐφθάσαμεν, εἶπεν ὁ
γέρον, ἀφ' οὗ διέβησαν τὸ δάσος. Τώρα θὰ ἴδῃς
τὴν οἰκίαν μου καὶ τὴν Ἐλπίδα, ἡ ὁποία μας πε-
ριμένει. Θά σου φανῇ πολὺ ὠραία ἡ Ἐλπίς!

— Πολὺ θὰ στενοχωρῆσθε διότι δὲν τὴν βλέ-
πετε, εἶπε τὸ παιδίον μετ' ἀφελείας.

Ὁ δὲ γέρον μειδιῶν εἶπεν:

— ὦ! ἂν δὲν τὴν βλέπω, ὅμως τὴν ἀκούω,
καὶ τοῦτό με ἀρκεῖ. Καὶ σύ θὰ τὴν ἀκούσῃς καὶ
θὰ νοήσῃς διατὶ παρηγοροῦμαι διότι δὲν τὴν βλέ-
πω. Θὰ ἴδῃς ἀκόμη καὶ τὴν λευκὴν αἰγὰ μας,
τὴν Χάριν, καὶ εὐθὺς καθὼς φθάσωμεν θὰ δοκιμά-
σῃς ἕνα μεγάλο-μεγάλο ποτήρι ἀπὸ τὸ γάλα τῆς.

Ὁ δὲ κακόμοιρος ὁ Χρίστελ ἔλειχε τὰ χεῖλη
του καὶ μόνον συλλογιζόμενος τὸ γάλα.

Τέλος ἔφθασαν εἰς τὸ τέλος τοῦ δάσους, ὅπου ἔ-
παυον τὰ δένδρα καὶ ἤρχιζον αἱ βοσκαί. Τότε διέ-
κρινεν ὁ Χρίστελ καπνὸν ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς
στέγης οἰκίας χαμηλῆς. Ποτέ του δὲν εἶχεν ἔλθῃ
τόσον μακράν. Ὁ γέρον κατηυθύνθη ἀδιστακτικῶς
πρὸς τὴν οἰκίαν ὡς ἔάν τὴν ἑβλεπεν. Ἡ χιὼν ἦτο
τόσον πυκνὴ, ὥστε εἶχε σωρευθῇ μέχρι τοῦ ἡ-
μίσεος τῆς θύρας. Ὁ γέρον ἠνοίξεν ὁδὸν διὰ
τοῦ ποδοῦ καὶ εἶπεν:

— Ἠλθαμεν ἐγκαίρως· ἂν ἤρχόμεθα ὀλίγας
ὥρας ἀργότερα, ἡ θύρα θὰ ἦτο φραγμένη ἀπὸ τὰ
χιόνια.

Ἠνοίξε τὴν θύραν.

— Τί ἀργά ὅπου ἤλθατε! Τόσον ἀργήσατε,
ὥστε ἤρχισα νά πιστεύω ὅτι με παραιτήσατε.

— Ἐγὼ νά σε παραιτήσω, Ἐλπίς μου; ποτέ!
Ἀλλὰ πταίω ἐγώ, ὅπου δὲν σ' ἐπῆρα μαζί μου.
Ὀλίγον ἔλειψε νά πάθω. Μερικὰ μαγκόπαιδα ἐ-
σκότωσαν τὸ σκυλάκι μου με τῆς γιονιές καὶ θά
μ' ἐσκότωναν καὶ μένα ἂν δὲν μ' ἔσωζεν αὐτὸ τὸ
παιδάκι· δι' αὐτό σε παρακαλῶ νά μού το περι-
ποιηθῇς ὅσον εἰμπορεῖς, κόρη μου. Πεινᾷ τὸ καὶ-
μένο καὶ κρυώνει.

— Τὸ τσαμένο! εἶπεν ἡ Ἐλπίς, νά του δώ-
σωμε λίγο γαλατάκι.

Καὶ ἡ γλυκύφωνος κόρη ἀνεφώνησε:

— Χάρις! Χάρις!

— Μέ! μέ! ἀπήντησεν ἡ αἰξ.

Ἐξηντηλῆμενον, παγωμένον, ἐτοιμοθάνατον τὸ
παιδίον δὲν εἶχε δύναμιν νά ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς του. Ἐμεινεν ἀκίνητον ἐν ταῖς ἀγκάλαις
τοῦ γέροντος, ὅστις το ἀπέθηκεν ἐλαφρὰ ἐπὶ μα-
λακῆς κλίνης. Ἐμεινεν δ' ἐκεῖ ἐξηπλωμένον καὶ
ἀκίνητον μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἀνεσθήκωσαν
τὴν κεφαλὴν του καὶ ἐπλησίασαν εἰς τὰ χεῖλη του
κύπελλον γάλακτος θερμοῦ. Ἐπῆεν ὁ Χρίστελ καὶ
δὲν ἠδύνατο νά χορτάσῃ. Ποτέ του δὲν εἶχε πῆ
τόσον νόστιμον γάλα. Ἐπῆε καὶ ἐκρατεῖτο ἡ ἀνα-
πνοή του. Καὶ ἤθελε νά πίνῃ, νά πίνῃ, ἀλλ' ἀπέ-
συραν τὸ κύπελλον ἀπὸ τὰ χεῖλη του πρὶν χορ-
τάσῃ ἐντελῶς.

— Φθάνει, φθάνει, εἶπεν ἡ γλυκύφωνος κόρη,
δὲν πρέπει νά πίνῃς παρὰ πολὺ, διότι θὰ σε βλάψῃ.

Ὁ Χρίστελ ἀνεσηκώθη ὀλίγον διὰ νά ἴδῃ τὴν
κόρην καὶ ἠναγκάσθη νά σκεπᾶσθαι τοὺς ὀφθαλμοὺς
του διὰ τῶν χειρῶν του διότι ἐθαμνώθησαν·
διότι ἡ Ἐλπίς εἶχεν ἀποθέσθαι τὸ κύπελλον καὶ
ἐκράτει μικρὸν λύχνον ἀρχαίου σχήματος. Τὸ
γλυκὺ φῶς τοῦ λύχνου ἀντανεκλᾶτο εἰς τοὺς γα-
λανοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καὶ εἰς τὰ μαλακὰ κύματα
τῆς χρυσῆς κόμης τῆς, καὶ τὸν χιονόλευκον καὶ
κύκνειον τράχηλόν τῆς ἐκόσμει περιδέριον μαρ-
γαριτῶν.

Ἀλλὰ τὸ θαυμασιώτατον τῆς Ἐλπίδος κόσμη-
μα ἦτο ἡ ἐσθὴς αὐτῆς. Ἦτο ἐξ ὑφάσματος, ὅπερ
εἶχεν ὑφάνῃ αὐτὴ ἡ Ἐλπίς ἐκ τοῦ μεταξώδους ἐ-
ρίου τῆς Χάριτος. Χρῶμα εἶχε τὸ τῆς δρόσου τοῦ
Μαΐου· τὴν εἶχεν ἀπλώσῃ ἐπὶ τῶν χόρτων τῶν

λειμώνων καὶ διεκρίνετο ἐπ' αὐτῆς καθαρά ὁ τύ-
πος πάντων τῶν ἀνθέων, ἅτινα κοσμοῦσι καὶ ποι-
κίλλουσι τὴν ἐαρινὴν χλόην. Ἐφαίνοντο ἐπὶ τοῦ
υφάσματος νάρκισσοι καὶ ἡράνθημα, ἀνεμῶναι
καὶ μυρωτίδες, ἐπὶ δὲ τῶν ὤμων καὶ τῶν βρα-
χιόνων στίλπναι πτέρυγες ψυχῶν συμπεπλεγμέ-
ναι μετ' ἀνθέων ῥοδακινέας καὶ μηλέας, ἐφ' ὧν
εἶχον ἐπικαθίσθαι αἱ ψυχαί.

Ὁ Χρίστελ δὲν ἔπαυε παρατηρῶν καὶ θαυμά-
ζων τὴν ἐσθῆτα. Ἀλλ' ἡ Ἐλπίς ἔκυψε πρὸς αὐ-
τὸν τὸ εὐμορφον πρόσωπόν της φωτιζόμενον ὑπὸ
τοῦ λαμπροῦ φωτός τοῦ λύχνου, καὶ παρετήρει
τὸ παιδίον μειδιῶσα.

— Τώρα νά κοιμηθῇς, μικρὲ μου, εἶπε πρὸς
αὐτόν, καὶ ἂν εἶσαι ἡσυχος, θὰ σου τραγουδήσω.

Καὶ ἔσβεσε τὸν λύχνον.

Ὁ Χρίστελ μικροῦ δεῖν ἐκλαυσε, διότι δὲν ἡ-
δύνατο πλέον νά τὴν βλέπῃ. Ἀλλ' ἡσθάνθη δύο
τρυφεροὺς βραχιόνους περὶ τὸν τράχηλόν του καὶ
ἐπὶ τοῦ ὠχροῦ καὶ ἰσχνοῦ προσώπου του φίλημα
γλυκύτατον . . . Ἀχ! ἂν ἦτο φίλημα τῆς μη-
τρός του τὸ φίλημα ἐκεῖνο!

— Ἄλλο ἓνα! εἶπε τείνων τὸ πρόσωπόν του
πρὸς τὴν Ἐλπίδα.

Ἀλλ' ἡ Ἐλπίς ἔκαμεν ὅπως ὅταν ὁ Χρίστελ
ἐζήτησε καὶ ἄλλο γάλα· ὅπως τότε ἀπέσυρε τὸ
κύπελλον ἀπὸ τὰ χεῖλη του, οὕτω καὶ τώρα ἀ-
πέσυρε τὸν βραχιόνά της.

Τότε ἤκουσεν ὁ Χρίστελ φωνὴν ὁποῖαν μό-
νον καθ' ὕπνου εἶχεν ἀκούσῃ. Τὸ ἄσμα δὲν εἶχε
λέξεις, ἀλλ' αἱ λέξεις ἦσαν περιτταί, διότι αὐ-
τὸ μόνον ἐξέφραζε καλλίτερον παντὸς λόγου ὅτι
ἡσθάνετο ὁ Χρίστελ ἐν τῇ καρδίᾳ.

Ἠεροῦτο τὸ ἄσμα ἕως ὅτου ἐξηντηλῆμενος ἐκ
τοῦ κόπου, ναρκωμένος ὑπὸ τῆς ἀναπαύσεως καὶ
τῆς θερμότητος, ἦν μετέδιδον εἰς αὐτόν τὰ μετα-
ξώδη σκεπάσματά του λευκότερα ὡς τὸ γάλα
τῆς Χάριτος καὶ ὑφασμένα ἐκ τοῦ ἐρίου τῆς, ὁ
Χρίστελ ἀπεκοιμήθη νανουρίζόμενος ὑπὸ τοῦ γλυ-
κυτάτου ἄσματος.

(Ἐπεται συνέχεια)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΦΕΡΜΠΟΣ

Κατὰ τὸ Γαλλικόν

τῆς προηγουμένης Καντακουζηνού-Ἀλτιέρη.

Ο ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ Η ΑΛΩΠΗΞ

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 75)

— Καὶ ὅμως τὸ μέρος εἶνε ἀρκετὰ καλόν, εἰ-
πεν ὁ Λύκος· ἐγὼ τὸ ἐδοκίμασα· ἀλλὰ εὐρῆκα
μῖαν καλλιτέραν κατοικίαν· ἔχει τόπο διὰ δύο.
Ἄν θέλητε νὰ ἔλθῃτε νὰ τὸ ἐπισκεφθῆτε, θὰ ἰδῇτε
ὅτι ἡμποροῦμεν νὰ κατοικήσωμεν καὶ οἱ δύο μαζί.

Ὁ Λύκος εἶχεν ἀκούσῃ νὰ γίνηται λόγος περὶ
τῆς ἐπιτηδεϊότητος τῆς Ἀλώπεκος, ἐπειδὴ δὲ
αὐτὸς δὲν ἦτο πολὺ ἐπιδέξιος, ἐσκέφθη ὅτι δὲν θὰ
ἦτο ἄσχημα νὰ τὴν ἔχῃ ὡς σύντροφον. Αὐτὸς
ἔδιδε τὴν κατοικίαν, ἐκείνη θὰ ἐφρόντιζε διὰ τὴν
τροφὴν.

Ὁ Λύκος λοιπὸν καὶ ἡ Ἀλώπηξ ἐκίνησαν·
περνοῦν ἀπὸ τὸ δάσος, περνοῦν ἀπὸ τὸν λόφον,
καίφθαινον εἰς τὸ σπήλαιον.

Ἡ Ἀλώπηξ τὸ εὐρῆκεν ὥραιότατον.

— Λοιπὸν, εἶπεν ὁ Λύκος· κάμε ὥσάν νὰ εἰ-
σαι εἰς τὸ σπῖτι σου.

Τότε ἡ Ἀλώπηξ ἐπῆγε καὶ ἐμάζευσεν ξηρὰ φύλ-
λα εἰς τὸ δάσος διὰ νὰ κάμῃ κλίνην.

— Τὸ δυσάρεστον ὅμως εἶνε ὅτι τὸ ντουλάπι
εἶνε ἄδειον.

«Ντουλάπι» ἀπεκάλει μῖαν μικρὰν γωνίαν τοῦ
σπηλαίου, καὶ ἡ ὁποία ὁμοιάζε με ἐρμάριον, καὶ
θὰ ἐχρησίμευεν εἰς τὸ νὰ φυλάξῃ τὴν τροφὴν του,
ἂν εἶχεν.

Τότε ὅμως δὲν εἶχε καὶ ἠρώτησε τὴν Ἀλώπεκα
ἂν δὲν ἐνόμιζε καλὸν νὰ ὑπάγουν πρὸς ἀναζήτη-
σιν τροφῆς.

Ἡ Ἀλώπηξ ἀπήντησεν ὅτι τοῦτο ἀκριβῶς ἐπε-
θύμει καὶ αὐτὴ, καὶ ὅτι θὰ διεμοιράζετο με τὸν
Λύκον ὅ,τι καὶ ἂν εὕρισκον. Ὁ Λύκος ὑπεσχέθη
νὰ κάμῃ τὸ ἴδιον, ἀλλὰ με τὸν νοῦν του εἶπε:

— Τώρα θὰ περάσω ζωὴ χαρισάμενη, διότι
ἡ Ἀλώπηξ θὰ εἶνε μοναδικὴ εἰς τὸ κυνήγι.

— Ἄν θέλητε, εἶπεν αὐτὴ, ἐγὼ θὰ διατρέξω
αὐτὸ τὸ μέρος τοῦ λόφου, σείς τὸ ἄλλο, καὶ θὰ
συναντηθῶμεν καὶ οἱ δύο εἰς τὸ σπήλαιον. Σὰς
περιμένω διὰ τὸ γεῦμα, καὶ ἂν φθάσῃτε πρῶτος,
περιμένετε με καὶ σείς.

Ὁ Λύκος νῦχαριστήθη πολὺ ἀπὸ τὸ σχέδιον
τοῦτο καὶ οἱ δύο φίλοι ἀπεχωρίσθησαν· ὁ Λύκος
ὑπῆγεν ἀπ' ἐδῶ, ἡ Ἀλώπηξ ἀπ' ἐκεῖ, ἐξηκολού-
θησεν ὁ Μιχαλάκης κάμνων νὰ περιπατῇ τὸ ἐνζῶον
μετὰ τὴν μίαν χεῖρα καὶ τὸ ἄλλο μετὰ τὴν ἄλλην.

Ὁ Λύκος εἶχε τύχην. Μόλις ἀνεχώρησεν, ἤ-
κουσε τοὺς θάμνους νὰ κινῶνται. Καὶ τί εἶδε;

— Ναί, τί εἶδεν; ἠρώτησεν ὁ Νικολάκης ἀ-
νυπομονῶν νὰ τὸ μάθῃ.

— Εἶδε ἓνα κουνέλι μετὰ μεγάλα αὐτιά καὶ
τριανταφυλλιά μύτη.

— ὦ! ἓνα κουνέλι, ἓνα κουνέλι! εἶπεν ὁ
Νικολάκης.

— Ὁ Λύκος ἐπερίμενε νὰ περάσῃ ἀπ' ἐμπρός
του τὸ κουνέλι, τότε ἐχύθη ἐπάνω του καὶ τὸ
ἤρπασε ἀπὸ ταῦτιά.

— ὦ, ὄχι, ὄχι, εἶνε πολὺ κακὸ αὐτό. Ὁ Λύκος
δὲν ἔφαγε τὸ καυμένο τὸ κουνέλι! εἶπε πῶς δὲν
τὸ ἔφαγε, ἐφώνησεν ὁ Νικολάκης κλαίων σχεδόν.

— Τὸ ἔφαγε· δὲν ἡμποροῦσε νὰ γείνῃ ἄλλῃως·
ἀλλὰ δὲν τὸ ἔκαμε νὰ πονέσῃ· μονάχα μιὰ στιγ-
μοῦλα, κ' ἐτελείωσε.

— Ναί, ἀλλὰ εἶπε πῶς δὲν ἦτο μικρὸ τὸ κου-
νέλι, ἀλλὰ μεγάλο, μεγάλο...

— Ἦτον ἀγριόχοιρος, εἶπεν ὁ Μιχαλάκης·
ναί, πολὺ μεγάλος... τί μᾶς νοιάζει; ὁ Λύκος
εἶχε πλέον τί νὰ φάγῃ· ἐγύρισεν ὀπίσω εἰς τὸ
σπήλαιον καὶ ἐπερίμενε τὴν Ἀλώπεκα, διότι δὲν
ἤθελε νὰ καθίσῃ εἰς τὸ τραπέζι χωρὶς αὐτήν.

— Νά τον, ἐξηκολούθησεν ὁ Μιχαλάκης το-
ποθετῶν τὸν Λύκον εἰς τὸ ὑποδειχθέν μέρος. Ἐ-
πεῖνα δὲ τὸσον πολὺ, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ σταθῇ
ὀρθός. Τέλος ἦλθε καὶ ἡ Ἀλώπηξ· ἀλλὰ δὲν ἔ-
φερε τίποτε.

— Πολὺν καιρὸν ἔμεινες ἔξω... ἐλπίζω
ὅτι θὰ ἐπέτυχες καλὸν κυνήγιον.

— Καλὸν κυνήγιον! ἀπήντησεν ἡ Ἀλώπηξ· κά-
θε ἄλλο· ἀλλὰ ἐλπίζω ὅτι σὺ θὰ ἔφερες κατὶ καλόν.

— Δὲν εὐρῆκα οὔτε τὸσον ὅσον ἐχρειάζετο
διὰ νὰ χορτάσω καλὰ μόνος μου· ἀλλὰ εἶπα: «Θὰ
μοιρασθῶμε ὅσα φέρεῖ ἡ Ἀλωποῦ».

Τὴν ἐπαύριον καὶ οἱ δύο ἐξεκίνησαν πολὺ ἐν-
ωρίς· ὁ Λύκος ἐπέστρεψε πρῶτος· ὁ καιρὸς ἦτο
κατάλληλος διὰ κυνήγιον καὶ ὁ Λύκος ἐσκέφθη ὅτι
ἡ Ἀλώπηξ θὰ φέρῃ κατὶ χωρὶς ἄλλο. Ἀλλὰ δὲν
ἔφερε τίποτε. Τοῦτο ἐφάνη πολὺ παράξενον εἰς
τὸν Λύκον· ἐν τούτοις ἐμοιράσθη καὶ πάλιν τὸ
δεῖπνόν του μετὰ τὴν σύντροφόν του· ἀλλὰ ἤρχισε
νὰ μετανοῇ διότι τὴν ἐπροσκάλεσε νὰ κατοικήσῃ
μαζί του.

Τὴν ἐπαύριον καὶ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν τὰ
πράγματα δὲν ἤλλαξαν· ὁ Λύκος ἠναγκάσθη νὰ
κυνηγῇ διὰ δύο, καὶ διὰ τὸν ἑαυτὸν του καὶ

διὰ τὴν Ἀλώπεκα. Τοῦτο τὸν ἔβαλεν εἰς σκέψεις·
καὶ ὅσον ἐσυλλογίζετο, τὸσον ἐξεπλήττετο διατί
ἡ Ἀλώπηξ νὰ ἔχῃ πάντοτε τὸσον κακὴν τύχην.

Μίαν ἡμέραν ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ σπῖτι ἐνωρίς
διὰ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν σύντροφόν του καὶ νὰ
ἰδῇ τί ἔκαμνεν. Τὸ ἔδαφος ἦτο σκεπασμένον μετὰ
χιόνια, ὥστε ἔβλεπε τὰ σημεῖα τῶν ποδῶν τῆς
Ἀλώπεκος. Τὰ παρακολούθησεν ἕως εἰς τὴν πα-
λαιὰν κατοικίαν τῆς καὶ ἐκεῖ τί εἶδε νομίζεις;

— Ναί, τί εἶδεν; ἠρώτησε μετ' ἐνδιαφέρον ὁ
Νικολάκης.

— Εἶδε τὴν κυρὰ Ἀλωποῦ· εἶχε κάμει λαμ-
πρὸ κυνήγι ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ χάμου εἰς
τὸ πλάγι τῆς ἦτο ἐξηπλωμένη μία παχεῖα χῆνα
καὶ δύο λαγοί. Ἡ Ἀλώπηξ ἔσκαπτε τὸ χῶμα·
ἀπ' οὗ ἔκαμε μῖαν μεγάλην τρύπαν, ἔβαλε μέσα
τὴν χῆνα καὶ τοὺς δύο λαγούς καὶ τοὺς ἐσκέ-
πασε μετὰ χιόνια.

— Ἀ! ἂ! εἶπεν ὁ Λύκος μέσα του· θὰ γνω-
ρίζω τώρα τί εἶσαι, κυρὰ Ἀλωποῦ! ἀλλὰ θὰ λο-
γαριασθῶμε.

Ἀπεμακρύνθη χωρὶς νὰ εἴπῃ τίποτε, διότι δὲν
ἤθελε νὰ ἔλθῃ εἰς φιλικίαν μετὰ τὸσον πανοῦργον
σύντροφον· ἀλλ' ἐπῆρε ἀπόφασιν νὰ μὴν τὴν τρέ-
φῃ πλέον.

Ὁ Λύκος ἐγύρισεν εἰς τὸ σπῖτι του καὶ ἔφα-
γεν ὅσον περισσότερον εἰμπόρεσε καὶ τὰ λοιπὰ τὰ
ἐπῆρε μαζί του. Ὅταν ἦλθεν ἡ Ἀλώπηξ, εὔρε τὸ
σπήλαιον ἄδειον. Οὔτε Λύκος οὔτε τροφαί· μόνον
τὰ φύλλα τῆς κλίνης του ἦσαν στρωμένα χάμου.
Ἐπερίμενεν, ἐπερίμενεν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Λύκος δὲν
ἐφάνη, ἐπῆγεν εἰς τὴν κρύπτῃν τῆς, ἐξέχυσεν ἓνα
λαγὸν καὶ ἐδείπνησεν· ἐπειτα ἐπέστρεψεν εἰς τὸ
σπήλαιον τοῦ Λύκου διὰ νὰ περάσῃ τὴν νύκτα.

Τὸ πρῶτ' αὐτῆς ἡμέρας ὅταν ἐξύπνησεν ἡ
Ἀλώπηξ, ὁ σύντροφός της Λύκος ἦτο πλαγιασμέ-
νος ἀκόμῃ· ἡ Ἀλώπηξ τὸν ἐσκούντησε μετὰ τὸν ἀγ-
κῶνα διὰ νὰ τὸν ἐξυπνήσῃ· ἀλλ' ὁ Λύκος τῆς ἀ-
πήντησεν ὅτι ἦτο ἄρρωστος καὶ ὅτι δὲν ἡμπορεῖ
νὰ κυνηγῇ.

Ἡ Ἀλώπηξ ἀνεχώρησεν· ὁ καιρὸς ἦτο πολὺ
ἄσχημος· ἐφυσούσε δυνατὸς ἄνεμος, καὶ ἡ χιών
ἐστροφογυρνοῦσε καὶ τὴν ἐτύφλωνεν. Ἐκρύφθη κά-
τω ἀπὸ ἓνα θάμνον καὶ ἐπερίμενε νὰ εὕρῃ κυνήγι·
ἀλλὰ δὲν εἶδε τίποτε νὰ περάσῃ· ἠναγκάσθη λοι-
πὸν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν τρύπαν τῆς, ἡ ὁποία ἦτο
κάτω ἀπὸ δένδρον, διὰ νὰ φάγῃ τὰς παλαιὰς
προμηθείας τῆς.

Ἐπραμέριζε τὴν χιόνα μετὰ τοὺς πόδας τῆς
ὅτε ἤκουσε τὸν ἄνεμον νὰ φυσᾷ ἐπάνω ἀπὸ τὴν
κεφαλὴν τῆς· οἱ ξηροὶ κλάδοι ἐτρίζαν· τὸσον δὲ
ἦτο ἡ ὀρμὴ τοῦ ἀνέμου, ὥστε ἀνεποδογύρισε τὸ
βαθουλὸν καὶ φαγωμένον ἀπὸ μέσα δένδρον, καὶ
ἡ Ἀλώπηξ ἐπιάσθη ἀνάμεσα εἰς τοὺς κλάδους.

Τὸ βράδυ εἶδε μίαν σκιάν νὰ προχωρῇ ἀργά
ἀργά, εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης.

Ἦτο ὁ Λύκος καὶ ἤρχετο νὰ ἰδῇ τί εἶχε γίνοι ὁ
σύντροφός του.

— Πῶς; ἐδῶ εἶσαι;

— Ναί, ἀπεκρίθη ἡ Ἀλώπηξ, ἐδῶ εἶμαι. Ἐλ-
πίζω ὅτι δὲν θὰ μ' ἐπερίμενες διὰ νὰ δειπνήσῃς.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Λύκος διέκρινεν αἷμα
ἐπάνω εἰς τὴν χιόνα καὶ εἶδεν ὅτι ἡ Ἀλώπηξ ἦτο
πληγωμένη.

— Καλὰ νὰ πάθῃς! εἶπεν ἀπ' οὗ εἶσαι τέτοια!
Καλὴ νύκτα, κυρὰ Ἀλωποῦ! εἶπε δυνατὰ καὶ
ἀνεχώρησεν.

Ἡ Ἀλώπηξ οὔτε ἓνα στεναγμὸν δὲν ἐξέβαλεν
ὅσον ἦτο ἐκεῖ ὁ σύντροφός της· ἀλλὰ τώρα ὅπου
ἔμεινε μόνῃ ἤρχισε νὰ φωνάζῃ ὅσον εἰμπόρει:

— Ἀ! ὁ σύντροφός μου εἶνε! ἐσκέφθη ὁ Λύκος,
καὶ ἐστάθη ν' ἀκούσῃ· ἤρχισε δὲ νὰ τὸν τύπτῃ ἡ
συνειδήσις του διατί νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἀλώ-
πεκα εἰς τοιαύτην θέσιν.

Ἀπ' οὗ ἐσκέφθη ὀλίγας στιγμὰς, ἐγύρισεν ὀ-
πίσω εἰς τὸ δένδρον καὶ ἤρχισε νὰ σκάπτῃ τὸ
χῶμα μετὰ τοὺς πόδας του καὶ μετὰ τὸ ρύγχος του,
ἕως ὅτου ἦνοιξε πέρασμα διὰ τὴν Ἀλώπεκα.

— Πάρε ὅ,τι εὐρῆς ἐδῶ μέσα· ὅλα ἰδικὰ σου ἄς
εἶνε· εἶπεν ἡ Ἀλώπηξ ἅμα ἐλευθερώθη. Ἐν τού-
τοις ἐπεῖνα πολὺ· ἀλλ' ἡ εὐγνωμοσύνη ἐνίκησε τὴν
πεῖναν. Σοῦ χρεωστῶ πολὺ μεγαλειτέραν ἀντα-
μοιβὴν διὰ τὴν μεγάλην χάριν ποῦ μοῦ ἔκαμες.

— Εὐχαριστῶ, ἔφαγα· εἶπεν ὁ Λύκος, ὁ ὁποῖος
δὲν ἤθελε νὰ πάρῃ ἀνταμοιβὴν διὰ τὴν καλὴν
του πράξιν.

Ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κατοικίαν του, καὶ οἱ δύο
σύντροφοι δὲν εἶδαν ποτὲ ὅνας τὸν ἄλλον.

— Πῶς σοῦ ἐφάνη, Νικολάκη ἡ ἱστορία μου;
ἠρώτησεν ὁ Μιχαλάκης τὸν ἐξάδελφόν του, ὅταν
ἐτελείωσε τὴν διήγησίν του.

Ἀλλ' ὁ Νικολάκης δὲν ἀπήντησεν· εἶχεν ἤδη
ἀποκοιμηθῇ.

Ο ΜΟΥΣΙΚΟΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 69)

B'.

Μετὰ δεκαπέντε ἔτη μίαν ὥραϊαν ἐσπέραν τοῦ Ἀπριλίου καὶ εἰς τὸ ἴδιον δωμάτιον ὅπου ὡς ἐκ τῆς ἀπερισκεψίας του ὀλίγον ἔλειψε ν' ἀποθάνῃ ὁ Βαπτίστος Περγολέσης, ἐκάθητο ἐμπρὸς εἰς ἓν κλειδοκύμβαλον καὶ ἔπαιζεν. Ἐνίοτε διέκοπτε τὴν μελωδίαν, καὶ ἀπὸ ἀνυπομονησίαν ἐκτύπα τὸν πόδα ὡς νὰ ἐξήτει τι. Ὁ μελοποιὸς συνέθετεν.

Ἡ κρυφία ἐκείνη φωνή, ἡ ὁποία ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Νεαπόλεως εἶχεν ἀνακαλύψει εἰς αὐτὸν ὅτι εἶνε μουσικός, δὲν εἶχεν εἶπῃ ψεῦδος, καὶ ὅταν ὁ Βαπτίστος, σωθεὶς ὡς ἐκ θαύματος ἀπὸ τὴν φοβερὰν πλευρίτιδα, ἠρωτήθη ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς του τί ἤθελε νὰ γείνῃ; ἀπεκρίθη μὲ τόλμην:

— Θέλω νὰ γείνω μουσικός.

Ἐπροσπάθησαν νὰ καταπολεμήσουν τὴν φυσικὴν κλίσιν τοῦ νέου, ἀλλ' αὐτὸς τὸσον ἐπέμεινε, ὥστε εἰς ἡλικίαν δεκατριῶν ἐτῶν ἠναγκάσθησαν νὰ τὸν ἐγγράφουν εἰς τὸ Ὡδεῖον τῶν Ἀτόρων Παίδων τῆς Νεαπόλεως. Ἡ φύσις τῷ ἔδωκεν ἐκτακτὸν εὐφυϊὰν διὰ τὴν μουσικὴν. Διὰ τοῦτο προώδευσε πολὺ· καὶ ἔκαμε λαμπρὰς σπουδὰς εἰς τὴν μουσικὴν καὶ διαδοχικῶς ὑπῆγεν εἰς ὅλους τοὺς περιφήμους Ἰταλοὺς μουσικοδιδασκάλους διὰ νὰ τελειοποιηθῇ.

Ἦτο εἰκοσὶν ἐτῶν ὅτε παρεστάθη εἰς τὴν Ῥώμην τὸ πρῶτόν του μελόδραμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἐπέτυχε μὲν καθ' ὁλοκληρίαν, ἀλλ' εἶχε καὶ μέρη πολὺ ὥραϊα. Μὲ ἀδιάκοπον ἐργασίαν, μὲ ζῆλον θερμὸν ἐτελείωσεν ἄλλο ἔργον, τὸ ὁποῖον κατέστησε τὸ ὄνομα τοῦ Περγολέση γνωστὸν εἰς ὅλην τὴν Ἰταλίαν. Αἱ θρησκευτικαὶ του μελωδίαὶ τὸσον ἤρεσαν εἰς τὸν Πάπαν τῆς Ῥώμης, ὥστε ἐπροσκάλεσε τὸν νεαρὸν μελοποιὸν εἰς τὸ Βατικανὸν καὶ τὸν παρήγγειλε νὰ μελοποιήσῃ τὸ Stabat mater, τὸ παραπονετικὸν καὶ περιπαθέςτατον ἐκεῖνο ᾄσμα, τὸ παριστάνον τὴν Παναγίαν θρηνοῦσαν πλησίον τοῦ Σταυροῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶνε ἐσταυρωμένος ὁ θεῖος υἱὸς τῆς· τὸ ᾄσμα ἐκεῖνο ἐπρόκειτο νὰ ψαλῇ τὴν μεγάλην Παρασκευὴν.

Ὁ Περγολέσης ἐζήτησε τριῶν μηνῶν προθεσμίαν διὰ νὰ τελειώσῃ τὸ ἔργον· ἐπῆγε δὲ νὰ

ἐργασθῇ εἰς τὸν οἰκίσκον ἐκεῖνον, ὅπου κατόκει ὅτε ἦτο παιδίον, καὶ ὁ ὁποῖος ἦτο τὴν ἐξ-ἀδέλφης του Μαρίας· ἡ Μαρία αὕτη εἶχεν ἤδη πρὸ ἀρκετοῦ καιροῦ ὑπανδρευθῇ καὶ εἶχε καὶ παιδίον.

Ἐπέρασεν ἓνας μῆν, ἐπέρασαν δύο, ὁ καιρὸς ἐπλησίαζε, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐπρεπε νὰ παραδώσῃ τὸ ἔργον εἰς τὸν Πάπαν, καὶ ὁ Περγολέσης δὲν εἶχε γράψῃ οὔτε μίαν νόταν ἀκόμη, διότι ὅ,τι καὶ ἂν ἔκαμνε τῷ ἐφαίνετο ἐλλειπόν.

Τὴν στιγμὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸν εὕρισκον πρὸ τοῦ κλειδοκυμβάλου, ἔφθανε νὰ ρίψῃ τις ἐν βλέμμα εἰς τὸ μέτωπόν του, τὸ ὁποῖον ἐφώτιζεν ἡ ὥχρὰ λάμψις ἐνὸς κρεμαστοῦ λύχνου, διὰ νὰ ἐννοήσῃ ποία ἐπιμονὴ καὶ ποία ἰσχυρὰ θέλησις ἐχρειάσθη διὰ νὰ κάμῃ τὰ ὥραϊα ἐκεῖνα ἔργα.

Ὁ Περγολέσης ἦτο τριάκοντα τριῶν ἐτῶν μόνον καὶ ὅμως τὸ πρόσωπόν του εἶχε ρυτιδωθῇ προῶρως, καὶ τὸ σῶμά του εἶχε κυρτωθῇ. Οἱ ἀκατάπαυστοι κόποι τῆς μελέτης τὸν εἶχον γηράσαι ἐν ᾧ ἦτο τὸσον νέος ἀκόμη.

— Ὅχι, ἔλεγε περιπατῶν μὲ ταραχὴν εἰς τὸ δωμάτιον, ὅχι, ἡ μουσικὴ αὕτη δὲν ἐκφράζει τίποτε, εἶνε πολὺ ἡχηρὰ, ἐν ᾧ ἐδῶ χρειάζεται ἀπλότης καὶ μελαγχολία. Ἐκάθισε πάλιν εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον, καὶ ἤρχιζε νὰ παίζῃ νέαν μελωδίαν ψιθυρίζων:

Στέκονταν ἔς τὸ σταυρὸ σιμὰ ἡ λυπημένη μάνα.

— Ψυχρόν, πολὺ ψυχρόν! δὲν μοῦ ἀρέσει διόλου· ἐφώναξεν ἔξαφνα κτυπῶν τὴν χεῖρά του ἐπάνω εἰς τὸ ὄργανον. Τί νὰ κάμω; Μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας ἔχομεν μεγάλην Παρασκευὴν καὶ τί θὰ εἴπῃ ἡ Ἀγιότης του; πῶς θὰ τολμήσω νὰ ὑπάγω ἄλλην φορὰν εἰς τὴν Ῥώμην; Καὶ πόσον θὰ χαροῦν ὅσοι δέν μ' ἀγαποῦν! . . . Ἀλλ' ὅχι, δὲν θὰ χαροῦν! . . . Ἐμπρός, δουλειά! ἀπὸ τὸ ἔργον αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἡ φήμη μου.

Καὶ πάλιν ἐκάθισε μὲ νέον ζῆλον εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον.

Ἐπειτα ἀπ' ὀλίγον εὔρε κατὶ τι ὥραϊον, κατὶ τι περιπαθὲς καὶ μελαγχολικόν, ὅπως τὸ ἤθελε, καὶ παρυσυρθεὶς ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς συνθέσεως ἤρχισε νὰ τραγῶδῃ μὲ δυνατὴν φωνὴν τὴν μελωδίαν, τὴν ὁποίαν εἶχε μελοποιήσῃ· ἀλλ' ἔ-

πειτα ὡς νὰ ἐνθυμήθη τι, ἔπαυσε λέγων εἰς τὸν ἑαυτὸν του:

— Τί κάμνω, Θεέ μου! Λησμονῶ ὅτι τὸ παιδίον τῆς Μαρίας εἶνε ἄρρωστον καὶ θὰ ἐξυπνήσῃ ἀπὸ τὰς φωνὰς καὶ τὸν θόρυβόν μου; . . καὶ κατεβίβασε τὴν φωνὴν του.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν τὸν νύχαισθησεν ἡ ἐργασία του· ἔκλεισε τὸ κλειδοκύμβαλον καὶ ἐψιθύρισεν:

— Ὅχι, ὅχι δὲν ἔκαμα τίποτε, χρειάζεται ἡσυχία καὶ ὅχι θόρυβος, δὲν χρειάζονται φωναί, ἀλλὰ δάκρυα.

Ὡ Ῥαφαήλ, ὦ Ῥούβεν, ὦ Μιχαὴλ Ἀγγελε, ὦ μεγάλοι ζωγράφοι, πῶς κατωρθώσατε νὰ παραστήσετε μὲ τόσῃν τρομερὰν ἀλήθειαν τὸν πόνον τῆς Παναγίας ὅταν θρηνῇ τὸν ἐσταυρωμένον υἱόν της; Ποῦ τὴν ἤνθατε ἐκεῖνη τὴν ἀπελπισίαν; ποῦ τὰ ἤνθατε ἐκεῖνα τὰ δάκρυα; Σεῖς οἱ μεγάλοι ἄνδρες ἐζωγραφήσατε τὸν πόνον τῆς Παναγίας ὅταν ἐστέκετο σιμὰ εἰς τὸν σταυρὸν καὶ ἐγὼ δὲν εἰμπορῶ νὰ τὸν παραστήσω μὲ φωνὰς. Ποῦ νὰ εὕρω τόνους, οἱ ὁποῖοι νὰ φέρουν δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀκροατῶν, ὅπως ἡ λύπη τῆς Παναγίας κάμνει νὰ κλαίουν σχεδὸν ἐκεῖνοι, εἰ ὁποῖοι θαυμάζουν τὰς εἰκόνας σας! Ὡ! ἡ ἔμπνευσις, ἡ ἔμπνευσις, πότε θὰ μοῦ ἔλθῃ;

Καὶ ἀφ' οὗ εἶπε ταῦτα ἤρχισε ν' ἀπαγγελλῇ ὅλον τὸν ὕμνον ὡς νὰ ἐξήτει νὰ τὸν ἐμπνεύσουν αἱ λέξεις τοῦ ὕμνου:

Ἀφ' οὗ ἐτελείωσεν, ἤρχισε νὰ σκέπτηται καὶ ἔμελλε πάλιν νὰ καθίσῃ εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον, ὅτε ἔξαφνα ἤκουσε βήματα εἰς τὴν κλίμακα.

Ἀνέβαιναν ὁ σύζυγος τῆς ἐξαδέλφης του.

Ἐμβήκεν εἰς τὸ δωμάτιον καὶ εἶπεν εἰς τὸν Περγολέσην μὲ φωνὴν τρέμουσαν ἀπὸ τὴν συγκίνησιν:

— Βαπτίστε, Βαπτίστε, καταίβα γρήγορα, ἡ κόρη μου ἀποθνήσκει.

Ὁ Περγολέσης δὲν ἀπήντησε τίποτε, ἀλλὰ κατέβη κάτω μὲ τὸν δυστυχῆ πατέρα.

Ἀμα ἐπλησίασεν εἰς τὴν κοιτίδα τοῦ παιδίου ἐν πᾶσι μόνον τῷ ἔκαμεν αἰσθησιν, ἡ ἐξαδέλφη του Μαρία, ἡ ὁποία εἶχε ριφθῇ εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἱατροῦ καὶ τῷ ἔλεγε μὲ φωνὴν ξηρὰν καὶ διακεκομμένην, ἐκφράζουσιν ὅλον τὸν σπαραγμὸν τῆς μητρικῆς τῆς καρδίας:

— Ὡ, θὰ τὴν σώσῃς, ἱατρεί μου· δὲν εἶνε ἀλήθεια; Εἰπέ μου: δὲν θὰ γείνῃ καλὰ;

Ὁ ἱατρὸς ὕψωσε μὲ λύπην τοὺς ὤμους, καὶ κύψας εἰς τὸ ὠτίον τοῦ Περγολέση, τῷ εἶπε μὲ χαμηλὴν φωνήν:

— Ὅλαι αἱ μητέρες τοιαῦται εἶνε· δὲν ἡμποροῦν νὰ φαντασθῶν ὅτι θ' ἀποθάνῃ τὸ παιδί των. Τὸ κοράσιον αὐτὸ μόλις ἔχει δέκα λεπτῶν ζωὴν ἀκόμη.

Ἡ Μαρία ἐνόμισεν ὡς σημεῖον ἐλπίδος τὴν κίνησιν τοῦ ἱατροῦ, καὶ σχεδὸν μειδιῶσα ἐπῆγε πάλιν εἰς τὸ παιδί της, ἀλλ' ὅταν τὰ χεῖλη της ἤγγισαν τὸ μέτωπον τῆς μικρᾶς, ἐνόησεν ὅτι τὸ μέτωπον ἐκεῖνο ἦτο ψυχρόν.

Ἡ μικρὰ εἶχεν ἀποθάνῃ.

Ἡ δυστυχὴς μήτηρ μίαν μόνην φωνὴν ἐξέβαλε καὶ ἔπεσεν ὑπτία· ὁ ἱατρὸς τὴν ἐβοήθησε μὲ κάθε τρόπον νὰ συνέλθῃ, καὶ πραγματικῶς ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἤρχισε νὰ συνέρχηται.

Πλησιάσασα εἰς τὴν κοιτίδα ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖρας τῆς τὰς μικρὰς χεῖρας τοῦ νεκροῦ κορασίου ὥσάν νὰ ἤθελε νὰ τὰς θερμάνῃ. Ὁ ἱατρὸς παρηγόρει τὸν πατέρα, ὁ ὁποῖος ἔκλαιεν εἰς μίαν γωνίαν· ὁ δὲ Περγολέσης δὲν ἔλεγε τίποτε· ἀλλ' ἦτο πολὺ, πολὺ λυπημένος, ἵστατο ἀκίνητος, καὶ εἶχε τὰ βλέμματά του προσηλωμένα ἐπὶ τῆς Μαρίας.

Αἰφνης ἡ Μαρία, ἡ ὁποία, ὡς εἶχεν εἶπῃ ὁ ἱατρὸς, δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ εἰς τὸν θάνατον τῆς κόρης τῆς, ἐπείσθη τέλος ἅμα εἶδεν ὅτι ἐσθύσθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ κορασίου, ἅμα ἠσθάνθη ὅτι τὰ μικρὰ του δάκτυλα ἔγειναν ἄκαμπτα:

— Παιδί μου! παιδί μου! ἐφώναξε τότε ὀλοφυρομένη, παιδί μου, κόρη μου!

Καὶ ὁ πόνος τῆς ταλαιπώρου μητρὸς εἶχε γείνῃ τὸσον σπαρακτικὸς, ὥστε ὁ ἱατρὸς δὲν ἔκρινε φρόνιμον νὰ τὴν ἀφήσῃ πλέον ἐν τῷ δωματίῳ καὶ ἠθέλησε νὰ τὴν ἀπομακρύνῃ διὰ τῆς βίας· ἀλλὰ ματαίως, τὸσον εἶχεν προσκολληθῇ αὕτη εἰς τὸ νεκρὸν τῆς τέκνον, ὥστε ὁ ἱατρὸς, ἐννοήσας ὅτι δὲν θὰ κατάρθου τίποτε, ἠθέλησε νὰ παρηγορήσῃ τὸν σύζυγον.

Ὁ Περγολέσης ἐξηκολούθει νὰ στέκῃ ἀκίνητος· οἱ ὀφθαλμοὶ του μόνον, ὑγρανθέντες ἐκ τῶν δακρύων, ἔλαμπον ἀπὸ παράδοξον λάμψιν.

Ἀφ' οὗ μὲ πόνον παρηγόρησε τὴν μητρικὴν ἐκείνην ἀπελπισίαν, τὸσον μεγάλην συγκίνησιν ἠσθάνθη, ὥστε, ὅπως συμβαίνει εἰς τοὺς καλλιτέχνους, ἡ ἔμπνευσις, τὴν ὁποίαν ματαίως ἐζήτησε πρὸ μιᾶς ὥρας, ἐγεννήθη τὴν ὥρᾳ μόνῃ τῆς. Ὁ Περ-

γολέσης εσιώπα διὰ νὰ μὴ χάσῃ τίποτε ἀπὸ τὴν ὑψηλὴν σκηνήν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐμπρὸς τοῦ, διότι τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸ δωμάτιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγένοντο αὐτά, τῷ ἐφαίνετο ὡς ἂν Γολγοθᾶς, ὅπου ἡ Μαρία σκυμμένη καὶ θρηνοῦσα εἰς τὴν κοιτίδα τῆς μικρᾶς τῆς θυγατρὸς, τῷ ἐφαίνετο ὡς ἂν ἡ Παναγία ῥαντίζουσα μὲ τὰ δάκρυά της τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ ἐσταυρωμένου υἱοῦ της.

Ὁ πόνος τῆς Παναγίας ἦτο λοιπὸν ἐμπρὸς τοῦ ὡς εἰκῶν. Ἀνέβη εἰς τὸ δωμάτιόν του. Μόλις εἰσῆλθεν εἰς αὐτό, ἐκάθισεν εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον, διότι ἡ ἔμπνευσις ἐκόχλαζεν εἰς τὴν κεφαλὴν του· ἀλλὰ τὴν στιγμὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ παίξῃ τὴν μελωδίαν, τὴν ὁποίαν εἶχε συνθέσει, ἤκουσε τὴν γοερὰν φωνὴν τῆς δυστυχῆς ἐξαδέλφης του, ἡ ὁποία ἐθρήνηε τὸ ἀγαπητὸν της τέκνον.

— Ὅχι, εἶπε σκηωθεῖς· ὅχι ἐδῶ. Ταλαίπωρον πλάσμα! δὲν θὰ σοῦ λείψουν τὰ δάκρυα· καὶ ὁ καλλιτέχνης ἐσπόγγιζε τὰ δάκρυά του, τὰ ὁποῖα ἔτρεχον ἀφθόνως· λαβὼν δὲ βάρβιτον κατέβη εἰς τὸν κῆπον καὶ ὑπῆγεν εἰς ἀπομεμακρυσμένην σκιᾶν· ἐκεῖ ἐν μέσῳ τῆς γαληνιαίας νυκτός, κάτω ἀπὸ τὸν ἑναστρὸν οὐρανόν, βλέπει εἰς τὸν ὀρίζοντα νὰ λάμπῃ ὁ κόλπος τῆς Νεαπόλεως, καὶ τὸν μαῦρον ὄγκον τοῦ Βεζουβίου ἤρχισε τὴν σύνθεσιν.

Ὁ ἄνεμος τῆς νυκτός ἔφερε τοὺς θρήνους τῆς Μαρίας ἕως εἰς τὸ μέρος, ὅπου ὁ Περγολέσης φλογερὰν ἔχων τὴν κεφαλὴν ἐν μέσῳ τῆς νυκτερινῆς ὁρῶσου, ἔκαμνε καὶ αὐτὸς τὴν βάρβιτόν του νὰ θρηνῇ.

Ἄμα ἐτελείωσε τὴν πρώτην στροφὴν τοῦ ὕμνου, τὸν ἔφαλε μὲ δυνατὴν φωνήν, διὰ νὰ αἰσθανθῇ μόνος του ποῖαν ἐντύπωσιν θὰ ἐπροξένοι τὸ ἔργον του· τὸν ὕμνον ἤκουσαν οἱ γείτονες, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἤδη μάθῃ τὸν θάνατον τῆς μικρᾶς

κόρης, ἀκούοντες δὲ τὸ ᾄσμα ἐκείνο τὸ τόσον ὠραῖον, ἐνόμισαν ὅτι ἔφαλλον οἱ ἄγγελοι ἐλθόντες νὰ λάβουν τὴν ψυχὴν τοῦ κορασίου.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον ὁ Περγολέσης ἠναγκάσθη νὰ παύσῃ· τὸν εἶχε καταλάβῃ τὸ ψῦχος· αἱ χεῖρές του ἔτρεμον καὶ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ πιάσῃ τὴν βάρβιτον.

— Ὅχι τὸ τελειώσω αὔριον, εἶπεν.

Καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸν οἰκίσκον. Ὅταν ἐπέ-
ρασε πρὸ τοῦ δωματίου τῆς νεαρᾶς κόρης ἔκαμνε τὸν σταυρὸν του καὶ ἐψιθύρισε:

— Δυστυχῆς μητέρα! ταλαίπωρον παιδίον!
Ἀναβὰς εἰς τὸ δωμάτιόν του μόλις ἠδυνήθη νὰ γράψῃ εἰς τὸ χαρτίον τὴν μελωδίαν, τὴν ὁποίαν εἶχε συνθέσει· ῥίγος κατέλαβεν ὅλον τὸ σῶμά του· μόλις λοιπὸν ἐτελείωσε τὴν ἐργασίαν του ἐκείνην, ἐπλάγιασεν.

— Εἶνε ἀπὸ τὴν συγκίνησιν καὶ ἀπο τὸν κό-
πον, ἐψιθύρισε. . . Ἡ ἐξαδέλφη μου θὰ μὲ συγ-
χωρήσῃ ὅτι δὲν καταβαίνω κάτω. . . καὶ ἔπειτα
πρὸς τί αἱ παρηγορίαις. . .

Καὶ ἀπεκοιμήθη ψιθυρίζων:

Στέκονταν ἐν τῷ σταυρῷ σιμὰ ἡ λυπημένη μάνα.

Γ'

Τρεῖς ἡμέρας ἀφ' ὅτου εἶχε ταφῇ τὸ κοράσιον τῆς Μαρίας, ἐσκάπτετο καὶ ὁ τάφος τοῦ Περγολέ-
ση. Ἐπῆρε σφοδρὸν κρῶμα ἐν ᾧ εἰργάζετο κά-
τω ὑπὸ τὴν σκιᾶν, ἔπαθε πλευρίτιδα ὁμοίαν μὲ
ἐκείνην, τὴν ὁποίαν εἶχε πάθῃ πρὸ εἰκοσιν ἐτῶν,
καὶ ἀπέθανεν ἐργαζόμενος εἰς τὸ ἔργον ἐκείνο, τὸ
ὁποῖον τῷ εἶχεν ἐμπνεύσῃ ὁ θάνατος. . .

Ἀλλὰ τὸ ἔργον του ἔζησε. . . τὸ ἔφαλαν
μετὰ μίαν ἐβδομάδα εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ὅλοι τὸ
ἐθαύμασαν· ζῆ ἀκόμη, καὶ κατέστησεν ἀθάνατον
τὸ ὄνομα τοῦ μελοποιῦ του.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐξ ἐπιστολῆς ἀμελεστάτου υἱοῦ πρὸς τὸν πατέρα του:
« Ἀγαπητέ μοι πάτερ,
Ἐδῶκα χθὲς τὰς ἐξετάσεις μου. Τόσον δὲ εὐχαριστήθη-
σαν οἱ καθηγηταί, ὥστε μὲ παρεκάλεσαν νὰ τὰς ἐπαναλάβω
τὸν Σεπτέμβριον. »

Ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Ἀνδρέου Ἑλλήνου.

Εἰς τὸ μάθημα τῆς Γεωγραφίας.

Διδάσκ. Ἰωάννη, ποῖα εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Γαλλίας;

Ὁ Ἰωάννης σιωπᾷ. Ὁ διδάσκαλος τὸν ἐρωτᾷ καὶ ἐν
δευτέρῳ καὶ ἐν τρίτῳ χωρὶς νὰ λάβῃ ἀπάντησιν, τέλος
ἐξαλλος γενόμενος ἐξ ὀργῆς, στραφεὶς πρὸς τοὺς ἄλλους
μαθητὰς λέγει:

— Εἶνε ζῶν! νὰ μὴ ξεύρῃ τὴν πρωτεύουσάν της
Γαλλίας!

Ὁ Ἰωάννης τότε ὡς νὰ ἐνθυμήθη τάχα:

— Ἀ! μάλιστα· ζῶν εἶνε πρωτεύουσα τῆς Γαλλίας·
τὴν εἵξευρα ἀλλὰ τὴν εἶχα λησμονήσῃ.

Ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Παρθενίου Καραῖου.

« Η ΦΩΤΕΙΝΗ ΩΡΜΗΣΕ ΠΡΟΣ ΕΜΕ » (Σελ. 98)

ΤΑ ΟΜΜΑΤΟΓΥΑΛΙΑ ΤΗΣ ΜΑΜΜΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Αἱ πρῶταί μου ἀναμνήσεις χρονολογοῦνται
ἀπὸ ἐν θλιβερὸν γεγονός, τὸν θάνατον τῆς ἀγα-
πητῆς μου μητρός. Μόλις ἤμην ἕξ ἐτῶν ὅτε συν-
έβη τὸ μέγα τοῦτο δυστύχημα. Δὲν ἐνόουν μὲν
ἀκόμη ὅλην τὴν σημασίαν του, ἀλλ' ἐλυπήθην
κατάκαρδα· ὅλαι αἱ ἐντυπώσεις μου μένουν ἀ-
κόμη ζωνταναὶ εἰς τὴν μνήμην μου.

Ὁ πατήρ μου ἦτο νομάρχης.

Δὲν εἶχον οὔτε ἀδελφούς, οὔτε ἀδελφάς, οἱ δὲ
συγγενεῖς μας δὲν κατώκουν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν
μὲ ἡμᾶς. Ὅταν λοιπὸν ὠδήγησαν εἰς τὸν τάφον
τὴν δυστυχῆ μητέρα μου, ἐμείναμεν κατὰμονοι,
ὁ πατήρ μου καὶ ἐγώ, εἰς τὴν οἰκίαν μας, τῆς
ὁποίας τὰ παράθυρα ἦσαν κατὰκλειστα.

Τὸ δειλινὸν τῆς δευτέρας ἡμέρας ἦλθε μία
γραῖα κυρία, τὴν ὁποίαν δὲν ἐγνώριζον.

Ἦτο ὑψηλή, ἰσχνή, καὶ τὸ πρόσωπόν της
ἦτο γεμάτον ρυτίδας· ἡ κόμη της ἦτο λευκή,
ἐφόρει δὲ μεγάλαν ἀσημένιαν ὀμματογυᾶν με
γαλανοὺς φακούς, τὰ ὁποῖα ἀπέκρυπτον τοὺς ὀ-
φθαλμούς της.

Τὰ ὀμματογυᾶλια αὐτὰ εἶχον τοῦτο τὸ ἰδιαι-
τερον, ὅτι τὰ σύρματα, διὰ τῶν ὁποίων προσαρ-
μίζονται εἰς τὰ ὦτα, ἦσαν κεκαλυμμένα μὲ με-
τάξινον περιβλήμα πλησίον τῶν κροτάφων καὶ
ἐβουθίζοντο εἰς τὴν λευκὴν κόμην τῆς γραΐας.

ΕΤΟΣ Θ'—ΤΕΥΧΟΣ 19ον

Ὁ πατήρ μου μοι εἶπεν ὅτι ἡ κυρία ἐκείνη
ἦτο ἡ ἐκ μητρὸς μάμμη μου. Δὲν ἐνόησα ἀμέ-
σως ὅτι τοῦτο ἤθελε νὰ εἰπῇ: ἡ μητέρα τῆς μη-
τέρας μου.

— Πήγαινε νὰ τὴν φιλήσῃς, Ἀρίσταρχε, μοι
εἶπεν.

— Εἶνε κακὴ, ἀπεκρίθην.

— Σὲ παρακαλῶ, παιδί μου.

— Ὅχι!

Ὁ πατήρ μου ταραχθεὶς δὲν ἐπέμεινε πλέον.

Ἡ δὲ γραῖα κυρία, ἀκούσασα τοὺς λόγους
μου, κατεβίβασε τοὺς βραχίονάς της, τοὺς ὁποίους
εἶχεν ἤδη ἀνοίξει πρὸς ἐμέ.

Συνωμίλησαν πολλὴν ὥραν οἱ δύο· ἤκουσα
πολλὰ πράγματα, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν ἐνόουν τί-
ποτε, ἀλλ' ἤκουσα καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα ἐνθυμοῦ-
μαι πολὺ καλὰ μέχρι τῆς σήμερον.

— Διατί ἀφήκατε τὴν δυστυχῆ μου Μαρίαν
εἰς μίαν πόλιν, ὅπου ἦτο εὐλογία; ἠρώτησεν ἡ
μάμμη μου μὲ τόνον μομφῆς.

— Δὲν ἠθέλησε νὰ ἀναχωρήσῃ, μολονότι πολ-
λάκις τὴν παρεκάλεσα· ἐγὼ δὲ ὡς νομάρχης εἶ-
χον καθήκον νὰ μείνω εἰς τὴν θέσιν μου.

Ἐπειτα ὠμίλησαν περὶ τῶν δικαιωμάτων μου.

Τί ἦσαν αὐτὰ τὰ δικαιώματά μου;

Αὐτὸ ἠρώτων τὸν ἑαυτὸν μου.

Ἀλλ' ἡ μάμμη μου μὲ ἐνέπνεε φόβον· δὲν
ἐτόλμων νὰ τὴν ἐρωτήσω.

ΤΟΜΟΣ ΙΒ'—7

Ὁμίλησαν επίσης περὶ τῶν οἰκογενειακῶν ἀ-
δαμάντων τῆς μητρός μου· ὡς πρὸς τοὺς ἀδά-
μαντας τούτους εἴξευρα πολὺ καλὰ ὅτι ἦσαν πε-
τραδάκια, τὰ ὅποια ἔλαμπαν ὡς ἥλιος καὶ τὰ
ὅποια ἡ μήτηρ μου ἐφόρει εἰς τὸν λαϊμόν της
καὶ εἰς τὰ ὠτά της ὅταν ἐπήγαιναν εἰς τὸν χορόν.

Ὅτε ἤρχετο καταστολισμένη καὶ μὲ ἐφίλει
εἰς τὴν μικρὰν μου κλίνην πρὶν ν' ἀναχωρήσῃ,
ἐθαύμαζα πάντοτε τὸ περιδέραϊον ἐκεῖνο, τὸ ὁ-
ποῖον ἐφαίνετο ὅτι ἐφώτιζε τὸ δωμάτιον ὡς ὁρ-
μαθὸς μικρῶν ἄστρον.

Ὁ πατήρ μου εἶπεν εἰς τὴν μάμμην μου ὅτι
πολὺ ἐξεπλάγησαν μίαν ἡμέραν ὅτε ἀνεκάλυψαν
μὲ τὴν μητέρα μου ὅτι ἦσαν ψευδεῖς.

— Ἡθελήσατε λοιπὸν νὰ τοὺς πωλήσετε καὶ
δι' αὐτὸ ἐδῶκατε νὰ τοὺς ἐκτιμήσουν; ἤρωτη-
σεν ἡ μάμμη μου.

Ὁ πατήρ μου ἔσειε κατ' ἀρχὰς τὴν κεφα-
λήν του χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ. Ἐπὶ τέλους εἶπεν:
— Ἡ θέσις μου ὡς νομάρχου ἀπαιτεῖ πολ-
λὰς δαπάνας. Λυποῦμαι διότι φαίνεσθε ὅτι δὲν
τὸ ἐννοεῖτε.

Ἡ φράσις αὕτη ἐνετυπώθη εἰς τὴν μνήμην
μου, διότι ἐξ αἰτίας αὐτῆς ἡ μάμμη μου ἐπέ-
πληξε τὸν πατέρα μου.

Ἐπειτα δὲ εἶπε παρατηροῦσά με:

— Τὸ καίμενο τὸ μικρό! Ὅταν ἠθέλατε νὰ
πωλήσετε τοὺς ἀδάμαντας, δὲν ἐσυλλογίζεσθε
διόλου διὰ τὸ μέλλον του; — Φοβοῦμαι ὅτι θὰ
τὸν ἀνθρέψατε κακῶς.

Οἱ λόγοι οὗτοι προὔξενουν πολλὴν λύπην εἰς
τὸν πατέρα μου.

Εὐτυχῶς τὴν ἐπαύριον ἀνεχώρησεν.

Ἡ χάριστηθην πολὺ διὰ τὴν ἀναχώρησίν της.
Ἡ ὥχρ' ἀμορφὴ της μὲ ἐπάγωνεν.

— Ἀποχαιρέτισε τὴν μάμμην σου, παιδί μου,
ἐφιθύρισε ὁ πατήρ μου εἰς τὸ ὠτίον μου, ἐν ᾧ
ἡ μάμμη μου εἶχεν ἐστραμμένα τὰ νῶτά της
πρὸς ἡμᾶς.

— Καλὰ, ἀπεκρίθην χαμηλοφώνως. Τόσῳ τὸ
καλλίτερον ποὺ φεύγει. Σ' ἐμάλωσεν ἀρκετά,
πατέρα.

— Εἶσαι τρομερὸ παιδί, μοι εἶπεν.

Καὶ ἔπειτα μὲ ἐφίλησεν.

Ἡ μάμμη ἦτο ἤδη εἰς τὴν τελευταίαν βαθ-
μίδα τῆς κλίμακος. Ἐν ᾧ κατέβαινον καὶ ἐγώ,
εἶπον πρὸς τὸν πατέρα μου:

— Ὅταν μαλόνουν κάποιον, αὐτὸ θὰ εἰπῇ

πὼς δὲν τὸν ἀγαποῦν, δὲν εἶνε ἔτσι, πατέρα;
Σὺ μ' ἀγαπᾷς πολὺ, δι' αὐτὸ δὲν θυμόνεις μαζί
μου· οὔτε ἡ μητερίτσα μ' ἐμάλωσε ποτέ.

Ἀμὰ ἀνεχώρησεν ἡ μάμμη, ὁ πατήρ μου δὲν
ἀπεμακρύνθη ἀπὸ πλησίον μου. Ὅταν ἦλθεν ἡ
ᾠρα, μ' ἐβαλεν ὁ ἴδιος νὰ πλαγιάσω καὶ διώρθωσεν
τὸ κρεβάτάκι μου ὅπως ἐβλεπε νὰ κάμνη ἡ μη-
τέρα.

Ἡμουν κουρασμένος καὶ ἐκλείσα γρήγορα τοὺς
ὀφθαλμούς.

Ἐνόμισεν ὅτι ἀπεικοιμήθην, ὑποθέτω, διότι
ἐδῶκεν εἰς τὴν ὑπνέτριάν μας μερικὰς ὁδηγίας,
τὰς ὁποίας βεβαίως δὲν ἤθελε ν' ἀκούσω.

Ἦκουσα ὅσον ἡδυνάμην καλλίτερον, καὶ ἤμην
εὐχαριστημένος διότι ἐβλεπα ὅτι τόσον πολὺ
ἐφρόντιζε δι' ἐμέ. Ὁ πατήρ μου εἶπε πλὴν
ἄλλων:

— Πρὸ πάντων μὴ τὸ κάμης ποτὲ νὰ κλαύ-
σῃ· ἡ δύστηνός του μήτηρ δὲν θὰ εἶνε πλέον
ἐδῶ διὰ νὰ τὸ παρηγορήσῃ. Προτιμῶ νὰ γίνῃ
ὀλίγον χαϊδεμένον, παρὰ νὰ τὸ κάμω δυστυχὲς
ἀπὸ τώρα.

Τί ἀνακάλυψις! Ἡδυνάμην λοιπὸν νὰ κάμνω
ὅ,τι θέλω.

Τὴν πρωίαν τῆς ἐπαύριον, ἅμα ἤνοιξα τοὺς
ὀφθαλμούς μου, μοι ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν ἀμέ-
σως ἡ συνομιλία, τὴν ὁποίαν εἶχα ἀκούσῃ. Ἐ-
πιθυμῶν νὰ βεβαιωθῶ ὅτι οἱ λόγοι ἐκεῖνοι ἦσαν
ἀλήθεια καὶ ὄχι ὄνειρον, ἤρχισα χωρὶς καμμίαν
αἰτίαν νὰ φωνάζω.

Ἡ Φωτεινὴ, ἡ ὁποία εἰργάζετο πλησίον τῆς
κλίνης μου, ὤρμησε πρὸς ἐμέ. Ἦτο τόσον κατα-
τρομαγμένη, ὥστε μοῦ ἦλθεν ὄρεξις νὰ γελάσω,
ἀλλὰ, ἐννοεῖται, δὲν τὸ ἔκαμα. Ἐν τούτοις ἐξη-
κολούθουν νὰ φωνάζω τρίβων καὶ τοὺς ὀφθαλ-
μούς μου διὰ νὰ δεῖξω ὅτι ἔκλαιον τάχα.

— Ἀρίσταρχε, καλὸ μου παιδί, μὴν κλαῖς
σὲ παρακαλῶ. Θέλεις τίποτε; Τί ἔχεις, Θεέ μου!

Δὲν εἶχα τίποτε. Ἦθελα μόνον νὰ κάμω
θόρυβον διὰ νὰ ἰδῶ τί θὰ γίνῃ, καὶ τώρα δὲν
ἤξευρα τί ν' ἀπαντήσω.

Μολαταῦτα μοῦ ἦλθε μία ἰδέα.

— Πεινώ! ἀνέκραξα. Θέλω τὸ γάλα μου.
Νά, δι' αὐτὸ κλαίω. Πεινώ πολὺ. Φέρε μου
γρήγορα τὸ πρόγευμά μου εἰς τὸ κρεβάτι μου...

Ἡ πρωτοφανὴς ἐκείνη ἰδιοτροπία ἐπροξένησεν
ἐκπληξιν κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν Φωτεινὴν. Ἐγὼ

τὴν παρετήρουν κρυφά. Βλέπων ὅτι ἐδίσταζεν
ἐδιπλασίασα τὰς φωνάς.

Ἡ Φωτεινὴ, ἐνθυμηθεῖσα τὰς ὁδηγίας τοῦ
πατρός μου, ἀπήντησε:

— Καλὰ, καλὰ, θὰ τὸ φέρω· νὰ περιμένῃς
μόνον πέντε λεπτά.

Καὶ ἔτρεξεν εἰς τὸ μαγειρεῖον.

Λαμπαρά! Ἦσαν ἀληθῆ ὅσα ἤκουσα! Ἡδυ-
νάμην νὰ ἔχω ἰδιοτροπίας ὅλην τὴν ἡμέραν.
Ὅ,τι ἤθελον θὰ ἐγίνετο!

Ἐξηκολούθησα νὰ ἔχω τοιαύτας ἰδιοτροπίας,
ἂν καὶ ἐκεῖνη, τὴν ὁποίαν ἐδειξα τὴν πρώτην
ἡμέραν, δὲν μὲ ὠφέλησε, διότι ἰδοὺ τί μοι συνέβη.

Ὅταν ἡ Φωτεινὴ ἐπανῆλθε μὲ τὸν κύαθον τοῦ
καίοντος γάλακτος, τὸν ἤρπασα φωνάζων μὲ
πεῖσμα νὰ μοῦ τὸν ἀφήσῃ.

— Θὰ πέσῃ καὶ θὰ χυθῇ καὶ θὰ πάθῃς τί-
ποτε, παιδί μου Ἀρίσταρχε, μοι εἶπεν.

Ἄλλ' ἐγώ, μὴ ἀκούων τίποτε, ἤρχισα νὰ προ-
γευματίζω. Ἀλλὰ εἰς τὴν δευτέραν κουταλίαν
μὲ ἐν κίνημα ἀναποδογύρισα τὸν κύαθον. Οἱ
δάκτυλοί μου ἐκάθσαν καὶ τοὺς ἀνέσυρα βίσιως.
Τότε ὁ κύαθος ἀνετράπη ὅλως διόλου καὶ τὸ
γάλα ἐχύθη εἰς τὴν κλίνην μου καὶ ἔκαυσε τὸ
σῶμά μου εἰς πολλὰ μέρη.

Τώρα εἶχα δικαίον νὰ φωνάζω!

Ὁ πατήρ μου ἔτρεξε περίτρομος.

Ἡ Φωτεινὴ ἐδιώχθη ἀμέσως, ἐγὼ δέ, τὸ κα-
κὸν παιδίον, δὲν εἶπον τίποτε πρὸς δικαιολο-
γίαν της.

Τὰ καύματά μου δὲν ἦσαν σοβαρά. Μὲ ἔλου-
σαν, μὲ ἤλειψαν μὲ γλυκερίνην τὰ καυμένα μέρη
καὶ μετ' ὀλίγον ἰεραπεύθην· ἀλλὰ τὸ μᾶθημά
μου δὲν μὲ διώρθωσεν.

Ὁ πατήρ μου μὲ ἡγάπα πολὺ καὶ δὲν εἶχε
τὸ θάρρος νὰ μ' ἐπιπλήξῃ· ἐξηκολούθησα λοιπὸν
νὰ κάμνω κατὰχρησιν τῆς πρὸς ἐμέ ἀδυναμίας του.

Ἡ κατάστασις αὕτη διήρκεσεν ἀρκετοὺς μῆ-
νας, ἀλλὰ μίαν ἡμέραν ὁ πατήρ μου εἶπεν ὅτι
εἶχε πόνους εἰς τὸ πλευρόν του. Ὁ ἰατρός εἶπεν
ὅτι ἦτο πλευρίτις... καὶ μετὰ ἐννέα ἡμέρας
ἤμην δύο φορές ὀρφανός.

Ἡγάπων πολὺ τὸν πατέρα μου, πρὸ πάντων
δὲ ἡσθάνομην ὅτι μὲ ἡγάπα καθ' ὑπερβολήν.

Ὅταν ἐφίλησα τὴν ψυχρανθεῖσαν ἐκ τοῦ θα-
νάτου χεῖρά του, ἔμεινα ἐμβρόντητος· ἐνόησα
ὅτι ἔχασα τὰ πάντα.

Ἐνεθυμήθην ἕνα μικρὸν πουλάκι, τοῦ ὁποῖου

εἶχον σκοτώσει τὴν μητέρα, καὶ τὸ ὅποῖον εἶχον
ἰδῇ πρὸ τινων ἡμερῶν εἰς τὸν κῆπον, ζαρωμέ-
νον ὀπίσω ἀπὸ ἕνα κλαδί, ἀρρωστημένον. Μοῦ
εἶπαν ὅτι ἐμελλε ν' ἀποθάνῃ, τὸ κακόμοιρον,
διότι ἦτο ἀηδονάκι, καὶ τὰ πτηνὰ αὐτὰ δὲν ἡμ-
ποροῦν ν' ἀνατραποῦν χωρὶς τοὺς γονεῖς των.

Κ' ἐγὼ δὲν εἶχον πλέον γονεῖς. Ποῖος λοιπὸν
θὰ μὲ ἡγάπα;

Ἐμείνα συλλογισμένος καὶ σιωπηλὸς ὅλην τὴν
ἡμέραν καὶ πρώτην φορὰν ἴσως ἀφῆκα νὰ μὲ
ἐκδύσουν ἡσύχως χωρὶς νὰ θυμώσω καὶ νὰ
ἀνησυχήσω τὴν τροφὸν μου.

Τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας ἦλθαν πολλοὶ ἄν-
θρωποι.

Ὅταν εἶδα τὸν πατέρα μου μέσα εἰς τὸ νε-
κροκράββατον, καὶ ἐσυλλογίσθην ὅτι θὰ ὑπάγῃ
νὰ εὕρῃ τὴν μητέρα μου εἰς τὸν οὐρανόν, ἀνέ-
κραξα μὲ δάκρυα:

— Ἄς μὲ πάρῃ μαζί του κ' ἐμέ, ἄς μὲ πάρῃ
μαζί του!

Φεῦ! δὲν ἐξηρτᾶτο ἀπ' αὐτὸν ν' ἀκούσῃ τὴν
ἐπιθυμίαν μου.

Ἀφοῦ ἀνεχώρησαν ὅλοι, περιεφερόμην εἰς τὴν
οἰκίαν μόνος, χωρὶς κανεὶς νὰ φροντίξῃ δι' ἐμέ.
Οὐδέποτε ἐκτοτε ἡσθάνθην τοιοῦτον αἰσθημα
ἀπομονώσεως καὶ ἐγκαταλείψεως.

Ἀλλὰ τὴν νύκτα ἦλθεν ἡ μάμμη μου, καὶ
τὴν ἐπαύριον ὅταν ἐξύπνησα τὴν εὐρον πλησίον
τῆς κλίνης μου.

Τὸ πρόσωπόν της μοῦ ἐφάνη ὀλιγώτερον σο-
βαρὸν παρὰ τὴν πρώτην φορὰν. Ἐκυψεν εἰς
τὴν μικρὰν μου κλίνην καὶ μ' ἐφίλησεν, ἐρωτῶσά
με ἂν τὴν ἀνεγνώριζα.

Ἐνεύσα ὅτι τὴν ἀνεγνώριζα.

— Λοιπὸν σήκω, παιδί μου, μοι εἶπε, δὲν
ἔχομεν καιρὸν νὰ χάσωμεν σήμερον.

Ἀπὸ τὴν στιγμήν ἐκείνην ἤρχισαν αἱ ἐχθρο-
πραξίαι ἀναμεταξύ μας.

Ἦθελα νὰ προγευματίσω εἰς τὴν κλίνην, ὅπως
εἶχα κακοσυνήθισθ.

Ἡ μάμμη μου χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ ἔνευσεν εἰς
τὴν τροφὸν, ἡ ὁποία ἐνόησε βεβαίως τί ἤθελε
νὰ εἰπῇ, διότι μὲ ἤρπασεν ἀμέσως καὶ ἤρχισε
νὰ μ' ἐνδύῃ.

Ἐθύμωσα φοβερά, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἔδωκε
προσοχὴν εἰς τὸν θυμόν μου.

Τέλος ἤρχισα νὰ φωνάζω:

— Πατέρα! πατέρα!

Τοῦτο ἦτο εἶδος διαμαρτυρήσεως κατὰ τοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὅποιον μοι ἐφέροντο.

Ἡ μάμμη μου ἔγραφεν· ἔστρεψε καὶ μὲ εἶδεν. Ἐφαίνετο πολὺ λυπημένη καὶ εἶπεν:

— Ὁ πατέρας σου καὶ ἡ μητέρα σου πολὺ θὰ λυπηθοῦν ἂν εἶσαι κακὸ παιδί.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἐφόρτωσαν δύο κιβώτια εἰς μίαν ἀμαξάν. Ἡ Σοφοῦλα, ἡ χωρική, ἡ ὁποία εἶχε συνοδεύσει τὴν μάμμη μου, μὲ ἔλαβεν εἰς τὴν ἀγκάλην της καὶ μὲ ἐπῆγεν εἰς τὴν ἀμαξάν, ὅπου μετ' ὀλίγον ἦλθε καὶ ἡ μάμμη μου.

Μετ' ὀλίγον ἤμην ἐντὸς τῆς σιδηροδρομικῆς ἀμάξης, ἡ δὲ χαρά, τὴν ὁποίαν ἠσθανόμην βλέπων ἀλληλοδιαδόχως, ἐν ᾧ ἔτρεχεν ἡ ἀμαξοστοιχία, λόφους, κοιλάδας, ποταμούς, πόλεις, δάση, μὲ ἔκαμε νὰ λησμονήσω πᾶσαν ἄλλην σκέψιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Περὶ τὴν ἐσπέραν κατέβημεν εἰς τὸν σταθμὸν Μ*, ἀλλὰ δὲν εἶχομεν φθάσει ἀκόμη.

Ἐπρεπε νὰ διέλθωμεν ὅλην τὴν πόλιν διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μάμμης μου, ἡ ὁποία ἔκειτο εἰς τὸ ἄκρον τοῦ προαστείου, εἰς τὴν ἑξοχὴν.

Τώρα πλέον δὲν ἔβλεπον τὰ ὠραῖα ἐκεῖνα ὁράματα, τὰ ὁποῖα εἴλκυον τὴν προσοχήν μου καὶ διεσκέδαζον τὸ πνεῦμά μου· ἤρχισε πάλιν νὰ μὲ καταλαμβάνῃ ἡ λύπη καὶ ἡ δυσἀρέσκειά μου.

Τὸ πρωτὶ μὲ εἶχεν ἀποχαιρετίσει ἡ τροφός μου, ἀναχωροῦσα ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν μας.

— Ἀλλ' ἐγὼ δὲν σὲ διώχνω, ἀνέκραξα, διατί φεύγεις;

— Ἡ μάμμη σας δὲν μὲ θέλει πλέον. Φαίνεται ὅτι σὰς νομίζει πλέον ἀρκετὰ μεγάλων ὥστε νὰ ἐνδύεσθε μόνος σας. (Μὲ ποῖον εἰρωνικὸν τρόπον μοῦ τὰ ἔλεγεν ὅλα αὐτά!) Τώρα θὰ κατοικήσετε εἰς τῆς γράϊας μάμμης σας· θαρρῶ πῶς δὲν θὰ κάμετε πλέον ὅλα τὰ θελήματά σας ὅπως ἔως τώρα.

Αἱ ἀποκαλύψεις αὗται, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἔδωκα μεγάλην προσοχήν, ὅταν μοι τὰς εἶπεν ἡ τροφός μου, ἐπανήρχοντο εἰς τὸ πνεῦμά μου· ἐν ᾧ ἐβόδιζον εἰς τὸ πλευρὸν τῆς μάμμης μου, ἡ ὁποία μὲ ἐκράτει ἀπὸ τὴν χεῖρα· ἀπεφάσισα δὲ νὰ ἐπαναστατήσω κατ' αὐτῆς, ἂν δὲν ἔκαμνεν ὅ,τι ᾔθελον.

Ἐρριψα ταχὺ βλέμμα εἰς τὴν οἰκίαν· πρὶν φθάσωμεν διήλθομεν ἀπὸ τὸν κῆπον· ἡ θύρα ὠδήγει εἰς διάδρομον, εἰς τὸ βῆθος τοῦ ὁποίου εὐρίσκετο ἡ κλῖμαξ, ἥτις ἔφερεν εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα.

Τὸ δωμάτιον τῆς μάμμης μου ἔκειτο εἰς τὴν δεξιὰν πλευρὰν τοῦ ἰσογείου.

Καθ' ἣν στιγμὴν εἰσηρχόμεθα, εἰς γέρον ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ μαγειρεῖον, τὸ ὅποιον ἔκειτο ἀπέναντι, καὶ μᾶς ὑπεδέχθη φιλοφρόνως.

Ὅπισω ἀπ' αὐτὸν ἤρχοντο δύο ζῶα, μία μικρὰ σκύλλα ὀνομαζομένη *Φρόνιμη*, καὶ μία γάτα ὀνομαζομένη *Προσεκτική*, καὶ αἱ δύο δὲ ἦλθαν καὶ προσετρίφθησαν μὲ χαρὰν ἐπὶ τῆς κυρίας των.

Τὰ δύο ζῶα δὲν μὲ εἶδαν μὲ καλὸν ῥῆματι. Εὐθὺς ἐνόησα ὅτι δὲν θὰ τὰ περάσωμεν καλὰ, διότι τότε δὲν ἠγάπων τὰ ζῶα, ἀλλὰ ᾔθελον νὰ τὰ πειράζω, ἡ δὲ σκύλλα ἐκείνη καὶ ἡ γάτα, δὲν ἐφαίνοντο ὅτι εἶχον διάθεσιν νὰ δεχθοῦν ἡσυχὰ τὰ πειράγματά μου.

Ἀνθρωποὶ καὶ ζῶα εἰσῆλθομεν ὅλοι εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου ἔκειεν ὠραῖα πυρά. Ἦμην κουρασμένος καὶ ἐκάθισα εἰς μικρὰν καθέκλαν, πλησίον τῆς ἐστίας.

— Σῆκω ἀπ' ἐκεῖ, Ἀρίσταρχε, μοῦ εἶπεν ἡ μάμμη μου, εἶνε ἡ θέσις τῆς *Φρόνιμης*.

Ἐσηκώθην δυσχερῶς ἐκείνην καὶ ὑπῆγα νὰ καθίσω εἰς ἄλλην καθέκλαν ὁμοίαν μὲ τὴν πρῶτην, εὐρίσκομένην ἀπέναντι αὐτῆς. Ἀλλ' ἡ γάτα μὲ εἶχε προλάβῃ· ἦτο ἡ ἰδική της θέσις, φαίνεται!

Πῶς; εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην αἱ γάται θὰ εἶχαν μεγαλειτέραν τιμὴν ἀπὸ ἐμέ; Ἐκάθισα μὲ πείσμα χαμαὶ εἰς τὸ ξύλινον δάπεδον καὶ ἤρχισα νὰ φωνάζω:

— Σοφοῦλα, πῆγαινε νὰ φέρῃς τὴν καθέκλαν τῆς Μαρίας, εἶπεν ἡ μάμμη μου. Εἰς αὐτὴν θὰ κάθεται εἰς τὸ ἐξῆς ὁ υἱός της.

Ὅτε ἐπανῆλθεν ἡ ὑπρέτρια, ἡ μάμμη μου ἔλαβεν ἐκ τῶν χειρῶν της τὴν μικρὰν καθέκλαν, κατεσκευασμένην ἀπὸ χρυσομένον ξύλον καὶ ἐνδυμένην μὲ γαλάζιον μετὰξι.

— Αὐτὴ ἦτο ἡ καθέκλα τῆς μητρός σου ὅταν ἦτο εἰς τὴν ἡλικίαν σου, παιδί μου... — ἡ φωνή της ἔτρεμεν ὀλίγον ἐν ᾧ ἔλεγε τὰς λέξεις ταύτας — ἀπὸ σήμερον θὰ κάθῃσαι σὺ εἰς αὐτήν.

Τὴν ἤρπασα χωρὶς νὰ εἶπω: εὐχαριστῶ· ἀλλ'

νὺχαριστήθην πολὺ ἀπὸ τὴν ὠραίαν ἐκείνην καθέκλιναν, ἡ ὁποία μὲ ἐνθουμίζε τὴν πολυτέλειαν τῆς πατρικῆς μου οἰκίας.

Ἐκάθισα εἰς αὐτὴν ῥίπτων θριαμβευτικὸν βλέμμα ἐπὶ τῆς σκύλλας καὶ τῆς γάτας.

— Ἡ ἰδική μου καθέκλα εἶνε καλλιτέρα ἀπὸ τὴν ἰδικήν σας, ἐσκέφθην, καὶ ἔτσι ἔπρεπε νὰ εἶνε.

Ἡ μάμμη μου μὲ παρετῆρει προσεκτικὰ. Ἰσως ἐζήτηι νὰ εὕρῃ εἰς τὸ πρόσωπόν μου τὰ ἴχνη τῆς συγκινήσεως, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ προξενήσῃ ἡ ἀνάμνησις τῆς μητρός μου.

Ἀλλ' ἀφ' οὗ ὑπεσχέθην νὰ εἶπω τὰ πάντα, πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἡ ἀλαζονεία καὶ ὁ ἐγωϊσμός ἦσαν ἀπὸ τὰ χειρότερα ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα εἶχα — διότι εἶχα καὶ ἄλλα — καὶ κατέπνιγον εἰς τὴν καρδίαν μου πᾶν εὐγενὲς αἶσθημα. ὦ! ἤμην πολὺ προκομμένον ὑποκείμενον τότε, σὰς βεβαιῶ!

Τὴν ἐπαύριον ἡ μικρὰ χρυσὴ καθέκλα ἐκαλύφθη μὲ στακτόχρουν περικάλυμμα... Ἡ μάμμη ὅσον καὶ ἂν ἐφόρει ὀμματογυάλια, ἔβλεπε πολὺ καλὰ.

Ἀφ' οὗ ἐδειπνήσαμεν, ἡ Σοφοῦλα ἠτοίμασε τὴν κλίνην μου, μ' ἐπῆρεν εἰς τὰ γόνατά της καὶ μ' ἐξέδυσεν.

— Κακὴ συνήθεια! ἐψιθύρισε ἡ μάμμη μου κινουσα τὴν κεφαλὴν.

— ὦ, ἀπόψε μονάχα, ἀπήντησεν ἡ ὑπρέτρια. Ἰδέτε, κυρία, δὲν μπορεῖ νὰ σταθῇ εἰς τὰ πόδια τοῦ ἀπὸ τὴν κούρτσιν.

Ἡ Σοφοῦλα μὲ ἔβαλε καὶ ἔκαμα τὴν προσευχήν μου, μὲ ἔφερεν εἰς τὴν μάμμη μου διὰ νὰ τὴν καληνυχτίσω, καὶ μὲ ἔβαλεν εἰς τὴν μαλακὴν καὶ χιονάτην μικρὰν κλίνην μου.

Πολὺ δυσἀρέστους ἐκπλήξεις μοὶ ἐπεφύλαττεν ὁ νέος μου βίος.

Τὸ πρωτὶ ἅμα ἤναιξα τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐζήτησα τὴν σοκολάταν μου. Ἡ μάμμη ἐνεφα-

νίσθη τότε κρατοῦσα τὰ φορέματά μου εἰς τὴν μίαν χεῖρα καὶ εἰς τὴν ἄλλην λεκάνην γεμάτην μὲ ψυχρὸν ὕδωρ... κατὰψυχρον.

Μ' ἐφίλησε, μὲ ἠρώτησεν ἂν ἐκοιμήθην καλὰ, καὶ μ' ἐδοθήθησε νὰ σηκωθῶ καὶ νὰ πλυθῶ.

— Πρέπει νὰ συνειθίσῃς νὰ ἐνδύεσαι μόνος σου, παιδί μου, εἶπεν. Θὰ προγευματίσῃς ἀφ' οὗ ἐνδυθῇς. Αὐτὸ γίνεται ἐδῶ πέρα. Τὴν σοκολάτα σου νὰ τὴν λησμονήσῃς. Ἐδῶ εἰς τὸ πρῶτον πρόγευμα τρώγομεν σουπαν.

Ἦκουσα κατὰ ὡς στεναγμὸν ἐξερχόμενον ἀπὸ τὸ δωμάτιον.

Νὰ τρώγω σουπαν ἐγὼ ὡς οἱ ὑπρέται, ἐγὼ ὁ Ἀρίσταρχος Παράτης! Μόνον αὐτὸ δὲν θὰ γίνῃ, ἐσκέφθην.

Ἀφ' οὗ ἐνεδύθην ταχέως καὶ ὅπως-ὅπως, διηυθύνθην πρὸς τὴν τράπεζαν μὲ τὸ ἀποφασιστικὸν ἦθος στρατηγοῦ, ὁ ὁποῖος εἶνε ἐτοιμὸς νὰ συνάψῃ μάχην.

Ἡ τράπεζα ἦτο εἰς τὴν γωνίαν, ἀλλ' ἐπ' αὐτῆς δὲν ἐφαίνετο τραπέζομαζομένη.

— Τὸ πρωτὶ τρώγω εἰς τὸ μαγειρεῖον, εἶπεν ἡ μάμμη μου λαβοῦσά με ἀπὸ τὴν χεῖρα.

— Αὐτὸ δὲν τὸ κάναμε πάντα! ἐψιθύρισε ἡ ὑπρέτρια, ἥτις διηυθέτει τὴν κλίνην μου.

— Σοφοῦλα! εἶπεν αὐστηρῶς ἡ μάμμη μου στραφεῖσα πρὸς αὐτήν!

— Ἀ! κυρία, μὰ δὲν μπορῶ νὰ φαντασθῶ πῶς τώρα 'ς τὴν ἡλικίαν σας ἠμπορεῖτε ν' ἀλλάξετε ταῖς συνήθειάς σας!

— Φαντάσου ὅ,τι θέλεις, εἶπε διακόπτουσα αὐτὴν ἡ μάμμη μου· ἀλλὰ κάμε μου τὴν χάριν νὰ σιωπᾷς.

Καὶ δεῦτερος στεναγμὸς ὁμοῖος μὲ ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον εἶχον ἤδη ἀκούσει, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν καρδίαν τῆς Σοφούλας.

(Ἐπεται συνέχεια)

[Κατὰ τὸ γαλλικόν]

